

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว 50 ชนิด

The studies and Compilation Data of Flower and decorate plants bulb 50 species

โดย

นางสาวทิพวรรณ

จันทร์ครบ

นางสาว ประกาย

เหลืองประเสริฐ

๔/พ.

ท 478 ก

๑๙๕๙

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 73537

วัน,เดือน,ปี 20 ก.ค. 2550

b.	11794483
i.

เสนอ

ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต(เทคโนโลยีการผลิตพืช)

พุทธศักราช 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว 50 ชนิด

The studies and Compilation Data of Flower and decorate plants bulb 50 spicies

โดย

นางสาวทิพวรรณ

จันทรบ

นางสาวประกาย

เหลืองประเสริฐ

ได้รับการเห็นชอบจาก

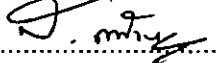

(อาจารย์ ศุภกร เหมินทร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยาม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เพราะข้าพเจ้าได้กำลังใจและความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆมากมาย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนทุนทรัพย์ในการศึกษามาโดยตลอด ขอขอบพระคุณอาจารย์ ศุภร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขและชี้แนะแนวทางถูกต้องติดตามความก้าวหน้าตลอดเวลาและที่สำคัญคือกำลังใจที่อาจารย์มีให้ตลอดมาในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้าพเจ้าขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้พร้อมทั้งขอบคุณเพื่อนๆ และน้องๆที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนปัญหาพิเศษเล่มนี้เสร็จสิ้นไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันอันทรเกียรติที่ให้การศึกษาและสถานที่ปฏิบัติงาน

นางสาวทิพวรรณ จันครบ
นางสาวประกาย เหลืองประเสริฐ
พฤษภาคม 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง	: การศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว 50 ชนิด
โดย	: นางสาว ทิพวรรณ จันครบ นางสาว ประกาย เหลืองประเสริฐ
สาขาวิชา	: พืชสวน
ภาควิชา	: พืชสวน
คณะ	: เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	: อาจารย์ศุภร เหมินทร์

บทคัดย่อ

ในการศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว 50 ชนิด โดยการศึกษาทางด้านลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การปลูก การดูแลรักษา และการนำมาใช้ประโยชน์ในงานภูมิทัศน์การศึกษาค้นคว้าข้อมูลพบว่า ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวมีชนิดของหัวทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ Truebulb เช่น ว่านสีทิต ไฮยาซิน นาสิตรัส ลิลลี่ Corm เช่น แกลดิโอลัส Tuber เช่น บอนสี กล็อกซิเนีย ไชคลาเมน Rhizome เช่น ไอริส ดองคิงส์ ดาหลา Tuberrous rhizome เช่น พุทธรักษา Tuberrous root เช่น รักเร่ ปทุมมา หงส์เหิน เป็นต้น รวมทั้งไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวแต่ละชนิดยังแบ่งเป็น ไม้ในร่ม ได้แก่ กล็อกซิเนีย ไชคลาเมน บอนสี บีโกเนีย ไม้กลางแจ้ง ได้แก่ ว่านสีทิต ว่านแสงอาทิตย์ ปทุมมา ซอนกลีน และไม้น้ำ ได้แก่ บัวฝรั่ง บัววิคตอเรีย กกฮิปปี้ เป็นต้น

Title : The studies and Compilation Data of Flower and decorate plants
bulb 50 spicies

By : Miss Tippawan Jankhrob
Miss Prakay Luangprasurt

Major : Horticulture

Department : Horticulture

Faculty : Agriculture Technology

Advisor : Mr.Suporn Hemindra

ABSTRACT

The studies and Compilation Data of Flower and decorate plants bulb 50 spicies investigated in botanical characters,cultivation and use for decorate. The way of researching from several. There are 6 types of bulb were truebulb as Star Lily, Hyacinth, Nacissus, Lily.Corn as Gladiolus.Tuber as Fancy Leaf Caladium, Gloxinia, Cyclamen. Rhizome as Iris, Gloriosa, Torch Ginger. Tuberous rhizome as Canna. Tuberous root as Dahlia, Siam Tulip, Swan plant.

Indicates the plant that Shaded plants were Gloxinia, Cyclamen, Fancy Leaf Caladium and Begonia. Sunny plants were Star lily, Blood flower ,Siam Tulip, Tuberose Aquatic plants were Hardy water lily ,Giant water lily, Egyptian paper plant and Water canna

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญรูปภาพ	(ก)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
การตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	16
ผลการศึกษา	18
กกอียิปต์	18
กระดาษ	20
กล็อกซีเนีย	22
ก้ามกุ้งสีทอง	24
ก้ามกุ้งเลดีโต้	26
เกลดิโอสต์	28
ชิงแดง	30
คล้ากาเล็ดกาเว้า	32
คล้าขุนแผน	34
คล้าตะขาบทอง	36
คล้าน้ำช่อตั้ง	38
คล้าน้ำช่อห้อย	40
คล้าม้าลาย	42
ช่อนกลิ้ง	44
ไซคลาเมน	46
ดองตึงส์	48
ดาหลา	50
เดหลี	52
นางอ้วนน้อย	54
นาซิสซัส	56
บอนสี	58
ปิโกเนีย	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บัวฝรั่ง	62
บัววิคตอเรีย	64
บัวสวรรค์	66
บัวสาย	68
บัวหลวง	70
ปทุมมา	72
พุทธรักษา	74
พลับพลึงตีนเป็ด	76
พลับพลึงสีทอง	78
พลับพลึงหนู	80
รักเร่	82
ลิลลี่	84
เลียทริส	86
ว่านมหาลาก	88
ว่านรางทอง	90
ว่านสีทิต	92
ว่านแสงอาทิตย์	94
เศรษฐีเรือนนอก	96
เศรษฐีเรือนใน	98
หงส์เหิน	100
อกาแพนทัส	102
อัลสโตรอมีเรีย	104
เอื้องดิน	106
เอื้องพร้าว	108
เอื้องหมายนา	110
ไอริส	112
ไฮยาซินธ์	114
ไฮเดรนเยีย	116

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1. กกชียิปต์	18
ภาพที่ 2. กระดาษ	20
ภาพที่ 3. กลีอกซีเนีย	22
ภาพที่ 4. ก้ามกุ้งสีทอง	24
ภาพที่ 5. ก้ามกุ้งเลดีโด	26
ภาพที่ 6. แกลดิโอสัส	28
ภาพที่ 7. ชิงแดง	30
ภาพที่ 8. คล้ากาเล็ดกาเว้า	32
ภาพที่ 9. คล้าขุนแผน	34
ภาพที่ 10. คล้าตะขานทอง	36
ภาพที่ 11. คล้าน้ำช่อตั้ง	38
ภาพที่ 12. คล้าน้ำช่อห้อย	40
ภาพที่ 13. คล้าม้าลาย	42
ภาพที่ 14. ชอนกลิ่น	44
ภาพที่ 15. ไชคลาเมน	46
ภาพที่ 16. ดอกดิงส์	48
ภาพที่ 17. ดาหลา	50
ภาพที่ 18. เดหลี	52
ภาพที่ 19. นางอ้วนน้อย	54
ภาพที่ 20. นาซิสซัส	56
ภาพที่ 21. บอนสี	58
ภาพที่ 22. บีโกเนีย	60
ภาพที่ 23. บัวฝรั่ง	62
ภาพที่ 24. บัววิคตอเรีย	64
ภาพที่ 25. บัวสวรรค์	66
ภาพที่ 26. บัวสาย	68
ภาพที่ 27. บัวหลวง	70
ภาพที่ 28. ปทุมมา	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ(ต่อ)

รูปภาพที่	หน้า
ภาพที่ 29. พุทธรักษา	74
ภาพที่ 30. พลับพลึงตีนเป็ด	76
ภาพที่ 31. พลับพลึงสีทอง	78
ภาพที่ 32. พลับพลึงหนู	80
ภาพที่ 33. รักเร่	82
ภาพที่ 34. ลิลลี่	84
ภาพที่ 35. เลียทริส	86
ภาพที่ 36. ว่านมหาลาภ	88
ภาพที่ 37. ว่านรางทอง	90
ภาพที่ 38. ว่านสีทศ	92
ภาพที่ 39. ว่านแสงอาทิตย์	94
ภาพที่ 40. เศรษฐีเรือนนอก	96
ภาพที่ 41. เศรษฐีเรือนใน	98
ภาพที่ 42. หงส์เหิน	100
ภาพที่ 43. อกาแพนทัส	102
ภาพที่ 44. อัลสโตรอมีเรีย	104
ภาพที่ 45. เอื้องดิน	106
ภาพที่ 46. เอื้องพรวัว	108
ภาพที่ 47. เอื้องหมายนา	110
ภาพที่ 48. ไอริส	112
ภาพที่ 49. ไฮยาซินธ์	114
ภาพที่ 50. ไฮเดรนเยีย	116

คำนำ

การปลูกเลี้ยงไม้ดอกไม้ประดับในปัจจุบันนี้มีความนิยมกันมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพราะมีประโยชน์ด้านการใช้งานต่างๆในชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก ซึ่งเมื่อได้กล่าวถึงไม้ดอกไม้ประดับแล้ว ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวเป็นพืชอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมมาก และทำเงินตราเข้าสู่ประเทศ มีทั้งที่เป็นพืชพื้นเมืองของไทย และนำเข้ามาจากต่างประเทศ แต่ในปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวบางชนิดเองได้

ในกลุ่มของไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว มีดอกสีสวย สีสันสะดุดตา ดอกบานทน เหมาะที่จะใช้เป็นไม้ตัดดอกหรือใส่กระถางประดับตกแต่งตามอาคารสำนักงาน บ้านเรือน สร้างความเพลิดเพลินตาแก่ผู้พบเห็นส่วนที่เป็นไม้ประดับยังสามารถใช้ประดับตกแต่งได้เช่นกันเช่นใช้จัดสวนหิน บริเวณน้ำตก หรือประดับตามอาคารก็ได้เช่นกัน

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว ซึ่งกล่าวถึงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ทั่วไป การดูแลรักษา ตลอดจนประโยชน์ด้านการใช้งาน ซึ่งพืชแต่ละชนิดมีลักษณะของหัวหรือเหง้าและความต้องการสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตแตกต่างกันไปดังนั้นจึงได้จัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับการรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ 50 ชนิดเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว
2. เพื่อศึกษาถึงประโยชน์ในด้านต่างๆที่ได้รับจากพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว
3. เป็นแนวทางในการศึกษาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวจำนวน 50 ชนิด
2. สามารถจำแนกพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวของไทยและที่ได้พันธุ์จากต่างประเทศแต่สามารถปลูกได้ในไทยในแต่ละพันธุ์
3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะให้เป็นพื้นฐานในการศึกษาและใช้ประโยชน์ในด้านการจัดสวนต่อไป

ตรวจเอกสาร

การจำแนกไม้ดอกไม้ประดับ

การจำแนกพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะนิสัยการดำรงชีพและการสืบพันธุ์ของพันธุ์ให้อยู่เป็นกลุ่มไม่ปะปนกัน มีพันธุ์ไม้หลายชนิดคล้ายกันแต่ไม่ใช่พวกเดียวกัน ดังนั้นการจำแนกพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับจะเป็นการบอกถึงลักษณะพันธุ์ไม้นั้นๆด้วย

ในการพิจารณาแบ่งจำพวกพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับอาจมีอยู่ 3 หลักเกณฑ์ดังนี้

1. แบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามความมุ่งหมายที่ใช้
2. การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะนิสัยของพันธุ์ไม้
3. การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามหลักพฤกษศาสตร์

การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามความมุ่งหมายที่ใช้

การแบ่งพันธุ์แบบนี้หมายถึงการแบ่งพันธุ์ไม้ตามความต้องการและความมุ่งหมายที่จะนำมาเพื่อให้ประโยชน์อะไรและใช้ส่วนไหนของพันธุ์ไม้เพื่อประโยชน์ที่ต้องการซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1. **ไม้ดอกไม้ประดับ (flower plants)** คือความมุ่งหมายส่วนใหญ่อยู่ที่ดอก ดังนั้นในการผลิตจึงมุ่งที่จะผลิตให้มีปริมาณและคุณภาพของดอกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ยิ่งดอกดกมากมีความงามและคุณภาพทางดอกสูงยิ่งมีราคาและคุณค่าสูงไม้ดอกไม้ประดับอาจพิจารณาได้ดังนี้

1.1 **ไม้ตัดดอก (cut flowers)** คือไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูกไว้เพื่อตัดดอกออกจากต้นมาใช้ หรือจำหน่าย เช่น เยอร์บีรา กุหลาบบางชนิด ดอกหน้าวัว ดอกดาวเรือง เป็นต้น คุณสมบัติของไม้ดอกไม้ประดับที่มีดังนี้

1. มีดอกงามรูปลักษณะดีมีสีสดและดูดีและอยู่ในความนิยม
2. มีก้านดอกยาวและแข็งแรงสามารถนำมาปักแจกันหรือจัดดอกไม้ได้ดี
3. มีความทนทานเช่นกลีบดอกหนาไม่เหี่ยวแห้งได้ง่ายๆหลังจากตัดดอกออกมาจากต้นและสามารถเก็บได้นานไม่บานหรือร่วงโรยเร็วเกินไป
4. เป็นพันธุ์ไม้ที่มีดอกดกและออกดอกตลอดปีได้ยิ่งดี
5. เป็นพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูกดูแลรักษาและขยายพันธุ์ได้ไม่ยาก

1.2 **ไม้ดอกไม้ประดับ (flowering plants)** หมายถึงพันธุ์ไม้ที่ต้องการปลูกเพื่อชมความงามของดอกที่ติดอยู่กับต้นมากกว่าตัดดอกมาประดับไม้ดอกไม้ประดับประเภทนี้มีดอกบอบบางและมีคุณสมบัติทางกายภาพที่ไม่เหมาะที่จะเป็นไม้ตัดดอกจึงเหมาะที่จะปลูกไว้ดูดอกกับต้นมากกว่าตัดดอก ทั้งยังเป็นพันธุ์ไม้ที่ปลูกเลี้ยงง่าย เจริญเติบโตเร็ว และมีหลายชนิดรวมทั้งมีลักษณะดอกและอายุการใช้งานที่แตกต่างกัน เช่น ต้นพุทธรักษา บีโกเนีย ไฮริส (อุไรและคณะ.2540)

2. **ไม้ประดับ (ornamental plants)** หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีความมุ่งหมาย และต้องการใช้พันธุ์ไม้เหล่านั้นเป็นเครื่องประดับอาคาร สถานที่ โดยไม่ต้องคำนึงถึงดอกของมัน แต่คำนึงถึงรูปร่าง ความสวยงามของทรวดทรงต้น ใบ เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบางชนิดอาจจะไม่เคยมีดอกเลย แต่ลำต้นและใบมีความงามเฉพาะตัวและมีรูปทรงอยู่ได้นาน การแบ่งไม้ดอก ไม้ประดับ ตามความมุ่งหมายที่ใช้มีความมุ่งหมายตรงอยู่แล้วที่จะใช้เป็นพันธุ์ไม้ประดับ ซึ่งอาจจะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

2.1 **ไม้ใบ (foliage plants)** หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีรูปร่างลักษณะของใบสวยงามมีสีสันรูปร่างตามความต้องการ และความมุ่งหมายที่จะใช้ความงามเป็นสิ่งสำคัญเช่น โกสน บอน ดาวดั่งส์ บางชนิดสำหรับไม้ใบนั้นนอกจากจะปลูกเพื่อขายต้นแล้วอาจจะตัดใบขายด้วยก็ได้

2.2 **ไม้กระถาง (potted plants)** หมายถึง พันธุ์ ไม้ดอกก็ได้ ไม้ใบก็ได้หรือพันธุ์ไม้ผลก็ได้ที่มีส่วนตัดในรูปร่าง ลักษณะของลำต้น ดอก ใบตรงตามนำดูเมื่ออยู่ในกระถาง ไม้กระถางส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ไม้ที่มีความอ่อนแอและต้องการความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด และพวกพันธุ์ไม้กระถางนี้ยังมีความมุ่งหมายอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องการให้กระถางเป็นเครื่องตกแต่งอาคาร ซึ่งเคลื่อนย้ายได้ง่ายสลับเปลี่ยนที่หรือพันธุ์ไม้กระถางอื่นได้สะดวก ดังนั้นไม้กระถางจึงต้องเป็น ไม้ดอก ไม้ใบ ไม้ผล หรือไม้แคระบางชนิดก็ได้

2.3 **ไม้ตัด ไม้แคระ (topiary plants and bonsai)** เป็นไม้ประดับอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นความสวยงามของรูปร่าง รูปทรงลำต้น กิ่ง ใบ ดอก หรือ ผล ทั้งไม้ตัดและไม้แคระจะเกิดขึ้นตามจินตนาการของผู้เป็นเจ้าของ และเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เช่น ตะโก ช่อย สน มะขามเทศ

การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะนิสัย

การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะนิสัยของพันธุ์ไม้นั้นๆ เช่น แบ่งตามถิ่นกำเนิดของพันธุ์ไม้ แบ่งตามอายุความเจริญเติบโตของพันธุ์ไม้ ตามลักษณะเนื้อไม้ ตามสิ่งแวดล้อม ตามลักษณะของลำต้นซึ่งแต่ละประเภทอาจจะมีนิสัยไม่เหมือนกันดังนี้

1. **แบ่งตามถิ่นกำเนิด** หมายถึง พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ที่มนุษย์นำมาเพาะปลูก โดยแยกออกตามถิ่นกำเนิดที่นำมาแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ดังนี้

1.1 **พันธุ์ไม้ในป่าหรือพันธุ์ไม้พื้นเมือง (native plants)** หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มนุษย์นำมาจากถิ่นกำเนิดของมันโดยตรงเช่น นำมาจากป่าธรรมชาติที่พันธุ์ไม้นั้นๆเจริญงอกงามอยู่ ซึ่งเมื่อนำมาปลูกในบ้านต่างถิ่นออกไป อาจมีการเปลี่ยนแปลง อาจจะมีสมบัติที่ดีขึ้นจากเดิมหรือเลวลงกว่าเดิมก็ได้

1.2 **ไม้ลูกผสมและไม้พันธุ์แท้ (hybrids and species)** หมายถึง ไม้ที่มนุษย์นำมาเพาะปลูกเล็งดูเอาใจใส่อย่างดีจนพันธุ์ไม้นั้นลักษณะเคยชินกับสิ่งแวดล้อม ทำให้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและความเจริญเติบโตได้ดีต่างกับลักษณะที่เคยอยู่ตามธรรมชาติเดิม หรือการนำพันธุ์ไม้

ป่ามาทำการผสมข้ามพันธุ์ ทำให้มีคุณสมบัติเปลี่ยนไปจากเดิม หรือเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ พันธุ์ไม้ลูกผสมนี้ส่วนมากจะมีความทน แกร่งแรงต่อสภาพดินฟ้าอากาศในธรรมชาติของมัน ปัจจุบันพันธุ์ไม้ป่าหลายพันธุ์ที่กลายเป็นพันธุ์ไม้บ้านด้วยการกระทำของมนุษย์ (ปิฎกฐ. 2511)

2. การแบ่งพันธุ์ไม้และลักษณะนิสัยของอายุพันธุ์ไม้

พันธุ์ไม้ทั่วไปมีอายุยืนนานแตกต่างกัน บางชนิดมีอายุยาวนานมาก ขณะเดียวกันบางชนิดมีอายุสั้นมากเช่นกันคงมีแต่เมล็ดหรือส่วนอื่นๆสืบพันธุ์แทนต่อไป ซึ่งถ้าอาศัยว่ารู้จักการเจริญเติบโตตั้งแต่เป็นเมล็ดงอกเป็นต้น และตายเป็นตัวกำหนดสามารถแบ่งพันธุ์ไม้ดอกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน

2.1 พันธุ์ไม้ฤดูเดียว (annuals) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีอายุการเจริญเติบโตตั้งแต่งอกไปจนถึงออกดอก ออกผล และตายในช่วงฤดูเดียว หรือปีเดียว หรืออาจไม่ตายแต่มีการพักตัว และเจริญงอกงามขึ้นมาใหม่ในปีถัดไป ได้แก่ ย่านแฉ่งอาทิศย์ กระเจียว นกก

2.2 พันธุ์ไม้สองฤดู (biennial) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีวงจรชีวิต 2 ปี คือในปีแรกจะเจริญเติบโตทางลำต้นก่อน และในปีที่สองจึงจะออกดอก ออกผลแล้วตายไป ได้แก่ ผักบุ้งฝรั่ง แกลดิโอลัส เป็นต้น

2.3 พันธุ์ไม้หลายฤดู (perennial) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีอายุยืนหลายปีบางชนิดอาจมีอายุอยู่ได้เป็นร้อยปี พันธุ์ไม้ประเภทนี้ได้แก่ กุหลาบ โมก สัก จามจุรี พิกุล ทองหลวง เป็นต้น

3. การแบ่งพันธุ์ไม้ตามลักษณะของเนื้อไม้

การแบ่งลักษณะพันธุ์ไม้ตามลักษณะของเนื้อไม้ มี 2 ประเภทคือ

3.1 ไม้เนื้ออ่อน (herb and succulent) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีน้ำในเนื้อไม้สูงมาก ทำให้เนื้อไม้อ่อนเมื่อระเหยน้ำออกไปจะทำให้เสียรูปทรงของต้นไม้ไปจากเดิม พันธุ์ไม้พวกนี้มีเนื้อเยื่อบางชนิดขึ้นอยู่กับที่มีความชื้นสูง และมีน้ำมากแต่บางชนิดก็ขึ้นได้ในที่แห้งแล้ง และมีความสามารถเก็บน้ำไว้ในลำต้นได้ สำหรับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่อยู่ในลักษณะนี้มีมาก พันธุ์ไม้พวกนี้ส่วนมากขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ แยกกอ และปักชำจากลำต้น

3.2 ไม้เนื้อแข็ง (woody plants) หมายถึง ไม้ดอกไม้ประดับบางชนิดที่มีเนื้อไม้ทำให้ ลำต้น กิ่งก้านมีรูปทรงอยู่ได้ มีเนื้อเยื่อเจริญ ดังนั้นพันธุ์ไม้พวกนี้จึงสามารถขยายพันธุ์โดยการตอน ตัดตา ทาบกิ่ง ปักชำ และต่อกิ่งได้ เพราะมีเนื้อไม้ที่มีวารีเจริญรวดเร็ว ไม้ดอกไม้ประดับที่อยู่ในประเภทนี้มีมาก

4. การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะถึงแนวค้อมของแสง

พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับแต่ละชนิดมีความต้องการแสงสว่างในการเจริญเติบโตต่างกัน บางชนิดต้องการแสงแดดโดยตรง แต่บางชนิดต้องการแสงสว่างรำไรหรือไม่ต้องการแสงแดดโดยตรงหรือต้องการแสงสว่างบางส่วนของวันเท่านั้น ฉะนั้นผู้เลี้ยงหรือผู้ปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ จึงต้องทราบความ

ต้องการแสงแดดของพันธุ์ไม้แต่ละชนิด เพื่อจะได้ดูแลได้อย่างถูกต้อง การแบ่งพันธุ์ไม้โดยยึดหลักความต้องการแสงแดดเป็นเกณฑ์ จะแบ่งพันธุ์ไม้ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 ไม้ในร่ม (indoor plants) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่ชอบอยู่ในร่ม พันธุ์ไม้พวกนี้ส่วนมากมีใบหรือดอกที่บอบบางไม่สามารถทนต่อแสงแดดที่ร้อน และแสงสว่างที่มากเกินไป บางชนิดมีการระเหยน้ำได้มากถ้าถูกแสงแดดมากก็จะคายน้ำออกมากจนทนอยู่ไม่ได้ ไม้กลุ่มนี้เจริญได้ดีในแดดอ่อนๆหรือในที่ที่มีความชื้นสูง ดังนั้นจึงเหมาะที่ปลูกในร่มในอาคาร ซึ่งในเมืองไทยมีหลายชนิดที่เจริญได้ดีในร่มเช่น บอนต่างๆ เป็นต้น

4.2 ไม้กลางแจ้ง (outdoor plants) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในที่ที่มีแสงแดดส่องโดยตรงถ้านำมาปลูกในร่มจะไม่โตหรือไม่สมบูรณ์ ถ้าปลูกในร่มใบจะเขียวจัด และต้นสูงชะลูด สีใบและดอกเปลี่ยนแปลงลง

5. การจำแนกตามความต้องการน้ำ

พันธุ์ไม้ที่ใช้ในการจัดสวนมีหลากหลายชนิด แต่ละชนิดมีความต้องการน้ำแตกต่างกันไป ความต้องการน้ำที่แตกต่างกันนี้เป็นผลมาจากการคายน้ำซึ่งขึ้นกับจำนวนและโครงสร้างปากใบของพันธุ์ไม้แต่ละชนิด สามารถแบ่งตามประเภทของพันธุ์ไม้ตามความต้องการน้ำได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆดังนี้

5.1 พันธุ์ไม้ที่ต้องการน้ำในปริมาณมาก หรือพันธุ์ไม้น้ำ (aquatic plant) เนื่องจากพันธุ์ไม้กลุ่มนี้มีจำนวนปากใบมาก จึงเกิดการคายน้ำอย่างรวดเร็ว พันธุ์ไม้นี้จึงต้องการน้ำในปริมาณที่มาก ทำให้ต้องอาศัยอยู่ในน้ำ หรือที่ชื้นแฉะตลอดเวลา และไม่สามารถทนอยู่ในสภาพที่ขาดน้ำได้ถึงแม้จะมีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่บางส่วนก็ตาม บางชนิดอาศัยอยู่ในน้ำ เช่น สาหร่ายชนิดต่างๆ ส่วนบางชนิดอาศัยอยู่ในน้ำที่ชื้นแฉะมากๆ จะไหลเฉพาะส่วนใบหรือดอกขึ้นมารับแสงเหนือน้ำ เช่น กกชนิดต่างๆ บัว บัวบก ผักตบชวา เป็นต้น

5.2 พันธุ์ไม้ที่ต้องการน้ำในปริมาณปานกลาง หมายถึง พันธุ์ไม้ที่ปลูกบนดินทั่วไปไม่สามารถนำไปปลูกในน้ำได้ ยกเว้นพันธุ์ไม้ชนิดอื่นๆ ได้แก่ โกงกาง ลำพู แสม เป็นต้น

5.3 พันธุ์ไม้ที่ต้องการน้ำในปริมาณที่น้อย พันธุ์ไม้กลุ่มนี้มีความสามารถพิเศษในการปรับตัวให้ทนต่อสภาพแห้งแล้งและอุณหภูมิสูงจากสภาพแวดล้อมได้ดี โดยการเปลี่ยนสีหรือบางส่วนเพื่อลดการคายน้ำ และสามารถป้องกันอุณหภูมิสูงจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ดี ได้แก่ พันธุ์ไม้สกุล Cactus กระบองเพชร Euphobia บางชนิด

6. การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะของลำต้น

การจำแนกพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับโดยพิจารณาคุณลักษณะของลำต้นนั้นดูง่ายซึ่งจะแบ่งลักษณะของลำต้นได้ 5 ชนิด ดังนี้

6.1 ไม้เลื้อย (climbers or vine) หมายถึง พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ที่มีลำต้นเป็นเถาเลื้อยไปตามสิ่งที่จะเกาะและเลื้อยไปได้ พันธุ์ไม้ประเภทนี้ จึงนิยมปลูกให้เลื้อยคลุมเรือนต้นไม้เลื้อยตามรั้วหรือตามต้นไม้อื่นๆ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้เหมือนตามธรรมชาติ ไม้เลื้อยส่วนมากจะมีมือเกาะหรือมีเถาม้วนหรือพันรอบๆ สิ่งที่ยึดเหนี่ยวเพื่อเจริญเติบโตต่อไปเจริญตามความยาวมากกว่าเจริญออกทางด้านข้าง

6.2 ไม้คลุมดิน (ground cover) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีลักษณะลำต้นที่ไม่สูงจากพื้นดินนัก อาจมีทั้งลำต้นตั้ง และลำต้นทอดเลื้อยไปตามผิวดิน มักใช้ปลูกแทนหญ้าในสนาม เพื่อความสวยงาม หรือใช้ปกคลุมพื้นที่เพื่อเป็นการป้องกัน หรือกำจัดวัชพืชโดยไม่ต้องใช้สารเคมีให้เกิดมลพิษ

6.3 ไม้พุ่ม (shrubs) หมายถึง ชนิดที่มีพันธุ์แตกแขนงออกมาก ทำให้รูปทรงเป็นพุ่มกลมหรือเป็นทรงพุ่มสามารถตัดแต่งเป็นรูปลักษณ์ต่างๆ ได้ ส่วนมากเป็นไม้ที่ชอบขึ้นกลางแจ้งเป็นไม้เนื้อจริง ในการจัดสวนนิยมใช้ไม้พุ่ม ปลูกประดับตามบริเวณของสนาม ริมนน ไม้พุ่มบางชนิดออกดอกเต็มพุ่ม

6.4 ไม้ยืนต้น (trees) หมายถึง ไม้ที่ยืนต้นมีลำต้นเดี่ยวแตกกิ่ง ก้าน แขนง แผ่สาขา ส่วนบน ให้ร่มรื่นและสวยงาม บางชนิดมีดอกสวยงามมาก ส่วนมากมีอายุยืนและมีรูปทรง

6.5 ไม้หัวและเหง้า (bulbs com rhizomes) พันธุ์ไม้ที่มีลำต้นอยู่ใต้ดินในลักษณะเป็นหัว หรือเป็นกาบใบอัดกันแน่นส่วนมากเป็นพันธุ์ไม้ที่มีน้ำอยู่มากมีดอกสวยงามดี ถึงแม้บางชนิดจะไม่มีดอกที่สวยงาม แต่ทรวดทรงของลำต้น ใบสวยงามมาก เช่น พวกว่านต่างๆ พวกช่อนกลั่น เป็นต้น พันธุ์ไม้เหล่านี้จะใช้หัวขยายพันธุ์ (ศุภร. 2548)

7. แบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์ หมายถึง การแบ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์ มีความมุ่งหมายที่จะจำแนกพันธุ์ไม้ทั่วไปให้แน่ชัดใน รูปร่าง ลักษณะนิสัย การดำรงชีพ และการสืบพันธุ์ของพันธุ์ไม้ให้อยู่เป็นกลุ่มๆ โดยยึดสมบัติต่างๆ ทางสรีรวิทยาของมัน เช่น ลักษณะของลำต้น ใบ ดอก ผล การขยายพันธุ์เพื่อคัดจำแนกเอาพันธุ์ไม้ที่มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนกันรวมไว้เป็นพวกเดียวกัน และในกลุ่มที่มีลักษณะใหญ่ๆ เหมือนกัน ซึ่งจะมีที่ผิดกันในเรื่องย่อยเล็กๆ น้อยๆ ที่ต่างกันเท่านั้น ในการแบ่งจำแนกพันธุ์ไม้พวกพฤกษศาสตร์นั้นเริ่มแยกเป็นพวกที่มีลักษณะใหญ่ๆ ที่พบบ่อยก่อน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. พวกที่ไม่มีการเจริญเติบโตในสวนเดิม ไม่มีราก ไม่มีลำต้น ไม่มีใบ ไม่มีดอก และไม่มีเซลล์ท่อระบบ เช่น พวกรา แบคทีเรีย สาหร่าย เป็นต้น
2. พวกที่เจริญขึ้นมาพวก พวกนี้เริ่มมีต้น รากให้เห็นแล้ว มีรังไข่และไซออนซึ่งอยู่ในศัพท์ลักษณะลำต้นหรือส่วนคล้ายลำต้น มีใบหรือส่วนคล้ายใบ

ชนิดของไม้ดอกประเภทหัว

แบ่งตามลักษณะโครงสร้างของหัว

1. True bulb
 - 1.1 tunicate bulb
 - 1.2 scaly bulb
2. Corm
3. Tuber
4. Rhizome
5. Tuberous Rhizome
6. Tuberous root

1. True bulb

1.1 tunicate bulb เกิดจากการแปรรูปของ ลำต้น ใบ และตา หดตัวสั้นเข้า และขยายตัวออกด้านข้างลำต้นใต้ดินแบบเห็นข้อปล้องชัดเจน ใบอวบน้ำสีขาวชุ่ม ใช้เก็บสะสมอาหาร ขอบใบมีตาขนาดเล็กมีTunic ห่อหุ้ม คือเป็นเยื่อหนาสีขาวของชั้นกาบใบแห้งและเหนียว ป้องกันการกระทบกระเทือน การสูญเสียน้ำเช่น ทิวลิป ว่านสีทศ ไชยาซินธ์

1.2 scaly bulbs ต่างจาก tunicate bulb คือ non tunicate bulbs ไม่มี Tunic ห่อหุ้มโคนต้นใต้ดินหดสั้นเข้า เป็นปล้องซ้อนกัน 1 ใบแปรรูปไปเป็น 1 scale เพื่อเป็นอาหารสะสมได้แก่ ลิลลี่

2. Corm เกิดจากการแปรรูปของลำต้นใต้ดิน หดตัวสั้นเข้าและขยายตัวออกด้านข้าง เห็นข้อปล้องชัดเจน ใช้เก็บสะสมอาหารมี Tunic หุ้มด้านบนบริเวณส่วนบนของหัวมีตา ได้แก่ แกลดิโอลัส

3. Tuber เกิดจากการแปรรูปของลำต้นใต้ดิน หดตัวสั้นเข้าและขยายตัวออกด้านข้าง มองเห็นข้อปล้องไม่ชัดเจนใช้เก็บสะสมอาหาร บริเวณแฉ่งรอบตาใหญ่ มีตาเล็กๆจำนวนมากได้แก่ กล็อกซิเนีย ไชคลาเมน

4. Rhizome เกิดจากการแปรรูปของลำต้นหดตัวสั้นเข้าและขยายตัวออกด้านข้าง ลำต้นใต้ดินเห็นข้อปล้องชัดเจน การสร้างตาดอกจะเกิดขึ้นหลังจากนำไปปลูกแล้วตอนนี้ไม่มีตาดอกได้แก่ ไฮริส

5. Tuberous Rhizome เกิดจากการแปรรูปของลำต้นหดตัวสั้นเข้าและขยายตัวออกด้านข้างมีลักษณะคล้าย Rhizome แต่สั้นกว่า เห็นข้อปล้องชัดเจนได้แก่ พุทธรักษา

6. Tuberous root เกิดจากส่วนของรากแปรรูปทำหน้าที่สะสมอาหารต่ออยู่กับต้นใต้ดินได้แก่ รักเร่

การเจริญเติบโตของไม้ดอกประเภทหัว

มีทั้งใบเลี้ยงคู่และใบเลี้ยงเดี่ยวแต่ที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว พืชใบเลี้ยงเดี่ยวมีข้อเสียคือหลังจากมีการปรับปรุงพันธุ์ได้เมล็ดแล้ว ต้องปลูกเลี้ยงให้หัวใหญ่ก่อนจึงจะให้ดอกได้

Hexbaceous pererial

เป็นไม้พุ่มที่มีการเจริญได้หลายฤดู ส่วนใหญ่เห็นลำต้นได้ชัดเจน เนื่องจากส่วนของลำต้นแปรรูปไปเป็นหัวแล้ว

Deoidecous pererial

พืชหลายฤดูที่มีการทิ้งใบ และพักตัวมีหัวสะสมอาหารอยู่ใต้ดิน

การเจริญเติบโต Growth cycle แบ่งเป็น 3 ช่วง

- ใบ (vegetative phase)
- ดอก (reproductive phase)
- การพักตัว (dormancy)

พืชหัวบางชนิดที่เติบโตในเขตร้อน ถ้าได้รับความชื้นอย่างสม่ำเสมอจะไม่มี การทิ้งใบ เรียกว่า Every green perennial มีดอกออกตามฤดูกาลได้มากกว่า 1 ครั้งต่อปีเช่น ว่านสี่ทิศ พุทธรักษาและพืชตระกูลขิงบางชนิด การเจริญเติบโตแต่ละระยะไม่สามารถแยกออกจากกัน ได้ชัดเจน

พืชที่มีหัวขนาดใหญ่ และเป็นหัวที่พร้อมจะออกดอกได้เมื่อเจริญเติบโตครบ 3 ระยะ

- ใบ (vegetative)
- ดอก (reproductive)
- การพักตัว (dormancy)

ถ้าหัวขนาดเล็กเมื่อนำไปปลูกจะเจริญไม่ครบ 3 ระยะหัวเล็กเกินไปจะไม่ออกดอกเมล็ด ของไม้ดอกประเภทหัว ประเภทใบเลี้ยงเดี่ยวเมื่อปลูกจากเมล็ด หัวจะมีขนาดเล็กไม่มีการ เจริญเติบโตทางดอก คือมีการเจริญไม่ครบระยะแต่เมล็ดของไม้ดอกประเภทหัวประเภทใบเลี้ยงคู่ เมื่อปลูกจากเมล็ดจะได้หัวขนาดเล็ก และจะมีครบ 3 ระยะพวกที่มีหัวขนาดใหญ่สมบูรณ์แต่ไม่ สามารถออกดอกได้ จะเป็นพวกที่มีปัจจัยของ Juvenility เข้ามาเกี่ยวข้อง

ไม้ดอกประเภทหัวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ

แบ่งตามพฤติกรรมการออกดอก

(1.) ให้ใบก่อนดอก

(2.) ให้ดอกก่อนใบ

1. กลุ่มที่ให้ใบก่อนดอก มีโครงสร้างของหัวครบทุกชนิด การเจริญเติบโตเริ่มจากรากจากส่วน โคนของหัว ส่วนของตาที่อยู่กลางหัว เริ่มมีการเจริญเติบโตตาเจริญ จะมีใบอ่อนที่สร้างขึ้นมาแล้วมี ขนาดเล็กและแทงออกขึ้นมาเหนือดิน เมื่อมีการสร้างและพัฒนาใบครบจำนวนที่สร้างได้ จะมีการ เจริญและพัฒนาดอกจะหมดอายุหลังจากติดเมล็ดตามธรรมชาติดอกจะเหี่ยว ใบจะมีการ เจริญเติบโตอยู่ระยะหนึ่งสร้างอาหารสะสมตามธรรมชาติ ในระยะนี้จะมีการแปรรูปของส่วนต่างๆ

มีการสร้างหัวใหม่ ขึ้นทับหัวเก่าที่แห้งลงไป การเจริญเติบโตทางใบจะสิ้นสุดลง ใบจะเริ่มแห้งและมีการทิ้งใบกลุ่มที่ให้ใบก่อนดอกเนื่องจากมีลักษณะหัวแตกต่างกันระยะเวลาการสร้างจึงไม่เหมือนกัน

1.1 สร้างดอกหลังจากที่มีการเจริญเติบโตทางใบแล้ว

1.2 สร้างดอกตอนพักตัว

1.3 สร้างดอกตั้งแต่ยังไม่พักตัว ต่อไปจนพักตัว

1.1 การพัฒนาส่วนต่างๆอย่างต่อเนื่อง

การสร้างดอกหลังจากที่มีการเจริญเติบโตทางใบไปได้ระยะหนึ่ง ดอกจะเจริญและสิ้นสุดลงก่อนการเจริญทางใบ จะมีการเจริญทางใบต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง และมีการสร้างหัวใหม่แทนหัวเก่า การพัฒนาของหัวใหม่จะสิ้นสุดลง เมื่อมีการทิ้งใบของต้น ใบตายหัวใหม่จะอยู่ใต้ดิน และจะเข้าสู่ระยะพักตัว เมื่อหมดระยะพักตัว และได้รับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ไม้ดอกประเภทหัวที่มีการเจริญแบบนี้ คือมีพืชหัวที่มีโครงสร้างอื่นๆที่ไม่ใช่ Truebulb ได้แก่ Corm, Tuber, Rhizome, Tuberos เช่น แกลดิโอลัส

การเจริญแบบการสร้างดอกตอนพักตัว และสร้างดอกตั้งแต่ยังไม่พักตัวต่อไปจนพักตัว

การเจริญจะเห็นใบก่อนดอก แต่การสร้างดอกจะมีการสร้างล่วงหน้า ก่อนจะมีการเจริญทางใบในระยะการพักตัวของต้นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่จุดกำเนิด มีการเกิดจุดกำเนิดใบหลายจุดพัฒนาเป็นใบอ่อน ที่มีลักษณะเหมือนใบ แต่มีขนาดเล็กมากหลายๆใบซ้อนกันเมื่อสร้างครบจำนวนใบที่จะสร้างได้ ก็จะเปลี่ยนใบเป็นจุดกำเนิดดอก ทั้งชนิดที่เป็นดอกเดี่ยวและช่อดอกจนครบเมื่อหมดระยะพักตัว จะมีการพัฒนาของใบเกิดขึ้นมาก่อน เมื่อใบเจริญทุกใบก็จะพัฒนาดอกและเจริญไปเรื่อยๆจนหมดอายุ คือหมดระยะการเจริญตาดอกแต่ใบจะเจริญเรื่อยๆสร้างหัวใหม่แทนหัวเก่า ใบจะหมดอายุ หัวพักตัว ครอบวงจรของการเจริญ เช่น การเจริญแบบสร้างดอกตอนพักตัว ได้แก่ พริก ใริส การเจริญแบบ สร้างดอกตั้งแต่ยังไม่พักตัวต่อไปจนพักตัว ได้แก่ นาซิสซิส ลิลลี่

2. กลุ่มที่ให้ดอกก่อนใบ

เริ่มจากหัวที่หมดอายุระยะพักตัวแล้วเมื่อเข้าสู่สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีความชื้นเพียงพอจะมีการเจริญทางรากก่อนต่อมามีการเจริญทางตาซึ่งอยู่ในใจกลางหัวพืชในกลุ่มที่มีหัวแบบ Truebulb ดอกจะเจริญและบานมีการผสมเกสรแล้วมีการเจริญเติบโตทางใบบางชนิดการเจริญเติบโตทางใบ อาจแทงขึ้นมาในระยะที่ดอกกำลังบานซึ่งมีการคาบเกี่ยวกันเล็กน้อยระหว่าง Reproductive และVegetative growth ใบจะเจริญต่อไป ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มมีการสร้างหัวใหม่แทนหัวเก่า เช่น ว่านสีทึบ, แกลดิโอลัส, ทิวลิป กลุ่มที่ให้ดอกก่อนใบจะมีการสร้างดอกแบบ

2.1 สร้างดอกตั้งแต่ยังไม่พักตัว เช่น ว่านสีทึบ Hippeastrum

2.2 สร้างดอกในช่วงพักตัว เช่น ไฮยาซิน, เนริน (กัญจนนา.2549)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญและการพัฒนาของไม้ดอกประเภทหัว

ไม้ดอกประเภทหัวมีลักษณะเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน พืชกลุ่มต่างๆมีถิ่นกำเนิดสวนต่างๆของโลก ฤดูมีผลต่อการเจริญเติบโตแตกต่างกันออกไป ดังนั้นถ้านำไปปลูกชนิดที่จะแสดงความแตกต่างที่ผิดปกติหัวแต่ละชนิดมีฤดูกาลปลูกแตกต่างกัน มีความต้องการสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ปริมาณอาหารที่สะสมในหัวมีผลต่อการเติบโตอาหารสะสมในการเจริญเติบโตใบ ดอกในระยะเริ่มแรกของการเจริญเติบโตโดยมีปัจจัยเกี่ยวข้อง

แสง (Light)

แสงสว่าง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของพืช นับตั้งแต่การงอกของเมล็ดเป็นต้นกล้า การเจริญเติบโต การผลิดอกออกผล โดยแสงจะทำให้พืชเกิดกระบวนการทางชีวเคมีมากมาย เช่น การสังเคราะห์แสง การสร้างฮอร์โมน การสร้างเม็ดสี

คุณสมบัติของแสง

1. ความยาวคลื่นรังสีที่ตอบสนองต่อความยาวคลื่นแสงคือ โฟโตโครม
2. ความเข้มแสงมีผลต่อการสังเคราะห์แสง
3. ความยาววันมีผลต่อการควบคุม ต่อการสร้างสารหรือฮอร์โมนในเซลล์ถูกส่งไปยังส่วนอื่นเพื่อกระตุ้นการออกดอก

ความเข้มแสง (Light intensity) ถ้าพืชได้รับสูงหรือเกินความต้องการจะมีผลทำให้พืชไม่เจริญเติบโต ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดและพันธุกรรมของพืช

1. พืชหัวที่ได้รับแสงสูงได้รับการผลิตหัวของพืชสูงกว่าที่ได้รับแสงต่ำ
2. มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสัณฐานวิทยา
3. แสงต่ำมีใบเรียวยาว
4. ขนาดดอก และก้านช่อดอกจำนวนปล้องของต้นที่ได้รับแสงสูงกว่าต้นที่ได้รับความเข้มแสงต่ำ

ผลของความเข้มแสงและอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพืช

1. อุณหภูมิสูง ความเข้มแสงต่ำ พืชจะมีการหายใจและการคายน้ำมาก การสังเคราะห์แสงลดลง เนื้อเยื่ออ่อนแอ ช่อดอกลดลง สีดอกซีด ก้านดอกอ่อนแอ เกิดอาการแห้งดอกขนาดเล็กลง
2. อุณหภูมิสูง ความเข้มแสงสูง พืชจะมีการหายใจและการคายน้ำลดลง พืชเกิดภาวะเครียด ใบเล็ก สีดอกซีด ก้านช่อดอกสั้น ขนาดหัวใหญ่กว่าช่อแรก
3. อุณหภูมิต่ำ ความเข้มแสงต่ำ กิจกรรมการหายใจและการสังเคราะห์ลดลง ต้นโตช้าตา ดอกไม่พัฒนาสีดอกซีด

4. อุณหภูมิต่ำ ความเข้มแสงสูง พืชมีกิจกรรมการสังเคราะห์แสงเพิ่มขึ้น การคายน้ำสมดุลกับการดูดน้ำ ต้นแข็งแรงขนาดดอกใหญ่ สีดอกเข้ม จำนวนกลีบดอกมาก

ความยาววัน

การสังเคราะห์แสงเพิ่มขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของช่วงวัน ถ้าต้องการเร่งการเจริญเติบโตของพืชเมืองหนาว อาจเพิ่มแสงให้กับพืชเรือนกระจก ในขณะเดียวกันอาจมีผลต่อการออกดอกของพืชบางชนิดได้ เช่น พืชวันสั้น

การตอบสนองของพืชต่อความยาววันแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม

1. Dayneutral plant พืชไม่ตอบสนองต่อความยาววัน สามารถออกดอกได้ทั้งสภาพวันสั้นและวันยาว
2. Quantitative response พืชตอบสนองต่อความยาววัน
 - 2.1 Short day plant พืชได้รับความยาววันสั้นกว่าความยาววันวิกฤติ
 - 2.2 long day plant พืชออกดอกเมื่อได้รับความยาววันยาวนานกว่าวันวิกฤติ
3. Dual daylength พืชสามารถออกดอกได้เมื่อได้รับทั้งสภาพวันสั้นและวันยาวสลับกัน

ผลความยาววันต่อการพัฒนาพืช

1. การพัฒนาตา
2. การพักตัวของตา
3. การสร้างหัว
4. การงอกของเมล็ดและการเจริญเติบโต

2. อุณหภูมิ ไม้ดอกประเภทหัวเจริญเติบโตได้ดีในระดับอุณหภูมิแตกต่างกันพืชหัวบางชนิดสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมที่มีอุณหภูมิสูงถึงระดับ 50 องศาเซลเซียสถ้ามีความชื้นสัมพัทธ์สูงพอ อุณหภูมิมีผลมากต่อการเจริญเติบโตทางระบบสรีระของพืชหลายๆด้าน ในช่วงอากาศหนาวจัด ต้นไม้เจริญเติบโตช้าและเติบโตดีในฤดูฝน มีอุณหภูมิและความชื้นสูง เช่นการเกิดตาตอกของทิวลิป จะต้องการอุณหภูมิต่ำในการเกิดตาตอก และดอกจะบานในฤดูใบไม้ผลิ เมื่ออากาศอุ่นขึ้นปริมาณดอกจะเพิ่มขึ้นและคุณภาพดอกดีในที่ที่มีอากาศเย็นโดยเฉพาะในตอนกลางคืน

บทบาทอุณหภูมิต่ำในวงจรชีวิตของพืชแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

1. ความเย็นสำหรับการเจริญเติบโตในการพัฒนาแต่ไม่สามารถสร้างดอกได้ ถ้าไม่ผ่านช่วงที่มีอากาศเย็น เช่นทิวลิปต้องการอากาศความเย็นในช่วง elongation และการออกดอกและลิลลี่ต้องการความเย็นในการชักนำตาตอก Azalia ต้องการอุณหภูมิต่ำ 8 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 6 สัปดาห์ในการความเย็นสำหรับการพัฒนาและการเกิดตาของดอก (สัมฤทธิ์.2527)

2. ความเย็นที่ใช้ในการหยุดการพักตัวเช่น 1 - 5 องศาเซลเซียสหลายสัปดาห์สามารถหยุดการพักตัวของบีโกเนีย
3. ความเย็นที่ใช้ในการชะลอการเจริญเติบโตในช่วงการเก็บรักษาหรือขนส่ง

Vernalization

การกระตุ้นหรือการชักนำกระตุ้นให้เกิดการสร้างตาดอกของพืชให้เมล็ด หรือต้นกล้าได้รับสภาพความหนาวเย็น ในสภาพที่มีความชื้นพอก่อนนำไปปลูก อุณหภูมิและระยะเวลาในกระบวนการ Vernalization พืชต่างชนิดกันต้องการอุณหภูมิในการ Vernalization ต่างกันปกติอยู่ในช่วง 0 -10 องศาเซลเซียส ถ้าให้อุณหภูมิที่ต่ำระยะเวลาในการ Vernalization ต่ำลงแหล่งที่ตอบสนองต่อความเย็น ในกระบวนการคือเนื้อเยื่อบริเวณปลายยอดของพืช หรือส่วนยอดของเอ็มบริโอ

3. ปริมาณก๊าซในอากาศ

อากาศเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตของพืช ถ้าหากขาดไปหรือไม่เพียงพอจะทำให้พืชแสดงอาการผิดปกติได้หลายอย่าง โดยมีก๊าซที่สำคัญที่จำเป็นต่อพืช 2 ชนิดคือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และออกซิเจน มีผลต่อการสังเคราะห์แสงของพืชโดย

1. ในสภาพแวดล้อมที่มีความเข้มแสงและอุณหภูมิพอเหมาะการสังเคราะห์จะขึ้นอยู่กับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
2. ในสภาพโรงเรือนปิดถ้าปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ไปจะทำให้จุดอิ่มตัวของพืชไม่เกิดการสังเคราะห์แสง
3. ออกซิเจนจำเป็นต่อการหายใจของพืชและมีปริมาณที่เพียงพอเหมาะสมต่อความต้องการของพืช (ชมรมพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ.2536)

4. ธาตุอาหาร

1. มีผลต่อการสังเคราะห์แสงทั้งทางตรงและทางอ้อมของพืช
2. ไนโตรเจน และแมกนีเซียม เป็นองค์ประกอบของคลอโรฟิลล์ ถ้าขาดจะทำให้ใบเล็กซีด หรือโอบอนของเหล็กจำเป็นต่อการสังเคราะห์แสง
3. แมงกานีสและคลอรีนจำเป็นต่อการแตกตัวของน้ำในกระบวนการสังเคราะห์แสง

5. ปริมาณน้ำที่พืชได้รับ

1. ถ้าพืชขาดน้ำอัตราการสังเคราะห์แสงลดลงและน้ำเป็นแหล่งของอิเล็คตรอน
2. น้ำมีผลต่อการเปิดปิดปากใบ เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดกับเอนไซม์ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และออกซิเจนที่ปากใบเป็นไปได้อย่าง ทั้งยังช่วยรักษาความเต่งของเซลล์ให้คงรูปร่างและอุณหภูมิของเซลล์ให้คงที่ รวมทั้งช่วยในการลำเลียงแร่ธาตุและอาหาร (สมบุญ.2538)

6. ฮอรโมนพืช หมายถึง สารอินทรีย์ซึ่งเกิดขึ้นภายในพืชที่พืชสร้างขึ้นในส่วใดส่วหนึ่งและได้รับการลำเลียงไปยังส่วอื่นๆแล้วก่อให้เกิดการตอบสนองหรือเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยาของพืช ระดับปริมาณหรือความเข้มข้นของสารที่พืชสร้างขึ้นนี้จะอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ฮอรโมนสามารถเคลื่อนย้ายผ่านผนังเซลล์ได้ (นพดล.2537)

ฮอรโมนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

1. Auxin
2. Gibberrelin
3. Cytokynin
4. Ethylene
5. Inhibitor

การขยายพันธุ์ไม้ดอกประเภทหัว

1. แบบอาศัยเพศ
2. แบบไม่อาศัยเพศ

1. แบบอาศัยเพศ ใช้เมล็ดไม่ค่อยได้รับความนิยมใช้ ในกรณีที่ต้องการพันธุ์ใหม่ จะมี Juvenility มาเกี่ยวข้องต้องปลูกหลายฤดูปลูกจึงสามารถให้ดอกเป็นการขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดเพื่อการผสมพันธุ์ และคัดเลือกพันธุ์ให้ได้พันธุ์ใหม่เท่านั้น

2. การขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ

การขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณโดยใช้หัวมีหลายวิธี ดังนี้

1. Separation เป็นการแยกหัวแต่ละหัว ที่เกิดขึ้นอย่างอิสระต่อกันของต้นแม่ 1 ต้นไปปลูก โดยการแยกหัว 1 หัวออกจากกลุ่มหรือกระจุกของหัวของต้นแม่เดียวกัน จะมีการเจริญเป็นต้นใหม่ 1 ต้น ซึ่งปลายฤดูการเจริญเติบโตก็จะได้ของมันเองอีก 1 กลุ่ม ซึ่งใช้เป็นหัวพันธุ์ขยายพันธุ์ต่อไป ในหัวเหล่านี้จะเกิดเป็นกลุ่มที่โคนต้นแม่มีจุดกำเนิดรากอยู่ตรงโคนพร้อมที่จะงอกออกมา เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม แต่ละหัวมีขนาดต่างกันขึ้นอยู่กับพันธุ์ด้วยซึ่งเป็นพวกหัว Bulb, Corm เช่น ทิวลิป, แกลดิโอลัส (สุนทร.2528)

2. Division ควรตัดแต่งตัดส่วนที่มีตาติดไปด้วย ไปชำในวัสดุปลูก ควรตัดชิ้นใหญ่ให้มีอาหารสะสม เสี่ยงต่อการติดเชื้อให้กับพวก tuber, rhizome, tuberous rhizome และ tuberous root ควรใช้น้ำยากันเชื้อรา และฆ่าเชื้อด้วย

3. Bulb cutting เป็นการตัดหัวใช้กับพวก tunicate bulb โดยการตัดหัวออกแบ่งเป็นชิ้น เป็นวิธีการชำหัวตามยาว โดยให้รอยผ่านจุดศูนย์กลางของหัว นำชิ้นเหล่านี้ไปชำในวัสดุชำโดยการฝังส่วนของหัวด้านที่มี Basal plate ลงไป ให้ลึกประมาณครึ่งหนึ่งของความสูง

4. Basal cuttage พวง tunicate bulb เพื่อให้ได้ต้นใหม่ปริมาณมากทำให้เกิดรอยแผล เป็นการทำลายจุดเจริญที่อยู่บริเวณปลายของ basal plate ของหัวนั้นๆ แบ่งเป็น 3 อย่าง

4.1 Scooping คว้านเอาส่วน basal plate ของ bulb ออก bulblet จะเกิดขึ้นบน scale ที่แผลแตกต่างกันไปตามชนิดของหัวที่นำมาคว้าน

4.2 Scoring เป็นการผ่าหัวโดยผ่าเป็นแนวยาว จากส่วนฐานของ basal โดยผ่าไม่ลึกกะให้ รอยมีตผ่านจุดเจริญหัว ทำให้เป็นรอยลึกพอสมควรวลงใน basal plate โดยรอยแผลผ่าน basal bulblet จะเกิดขึ้นในร่องที่ทำได้

4.3 Coring เจาะเอาส่วนที่เป็น basal plate โดยผ่านถึงจุดเจริญ bulblet จะเกิดที่รอยแผลในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

4.5 Scaling ขำหัวพวงกลีบ เช่น หัวติลล์ ส่วนกลีบขำไป $\frac{1}{2}$ ของ scale รดน้ำสม่ำเสมอ ต่อมาจะเกิด bulblet บริเวณรอยแยกที่โคน 1 scale ได้ bulblet หลายต้น

4.6 Tissue culture ส่วนต่างๆของพืชมาเลี้ยงในอาหารสังเคราะห์ แร่ธาตุ น้ำตาล คล้ายธรรมชาติ ในสภาพปลอดเชื้อ และควบคุมได้ แสง อุณหภูมิ น้ำในสภาพที่ปลอดเชื้อ ขยายพืชได้รวดเร็ว (Muller-Idzerda. 1981)

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. เอกสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้อง
2. สมุดบันทึกและเครื่องเขียนอื่นๆ
3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 เครื่องคอมพิวเตอร์
 - 3.2 เครื่องปริ้นเตอร์
 - 3.3 แผ่นดิส
 - 3.4 แผ่น ซีดี
 - 3.5 ปากกา กระดาษ
 - 3.6 สมุดบันทึก
4. กล้องถ่ายรูปพร้อมฟิล์ม
5. ตัวอย่างจริงพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว

วิธีการ

1. เลือกพันธุ์ที่ต้องการเก็บรวบรวม
2. ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัว ได้แก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ชื่อวงศ์ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การปลูกและการดูแลรักษา และประโยชน์ด้านการใช้งาน โดยค้นหาจากการออกสำรวจนอกสถานที่ ระบบอินเทอร์เน็ต หนังสือ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้ชนิดนั้นๆ
3. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นโดยบันทึกลงในแผ่นดิส แผ่นซีดี
4. ออกสำรวจตามสถานที่ต่างๆเพื่อตรวจดูลักษณะที่ถูกต้อง
5. เก็บรวบรวมภาพติดใส่ให้ตรงกับชื่อภาพ

บันทึกผลการศึกษา

ได้ทำการบันทึกผลการศึกษาในหัวข้อต่างๆดังนี้

1. ชื่อสามัญ
2. ชื่อวิทยาศาสตร์
3. ชื่อวงศ์
4. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
 - ต้น
 - ใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

-ดอก

-ผลเมล็ด

5. การดูแลรักษา

6. ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เวลาและสถานที่ทำการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษา

เริ่มทำการศึกษา ตุลาคม 2549

สิ้นสุดการทำการศึกษา มีนาคม 2550

สถานที่ทำการศึกษา

1. สถานที่ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1.1 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2 ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.4 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5 หมู่บ้านแกรนด์โมนาโค

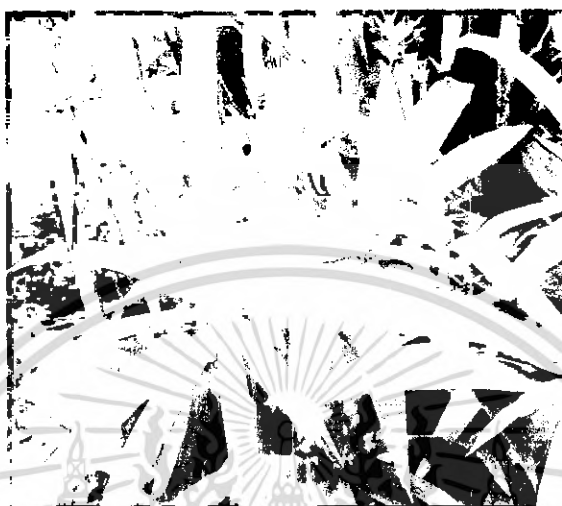
1.6 สวนหลวง ร.9

73537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

กกจ๊อปต์

ทิววรรณ : 2550

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะของกกจ๊อปต์

ชื่อสามัญ : Egyptian paper plant, Papyrus, Egyptian paper reed

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cyperus papyrus* L.

ชื่อวงศ์ : CYPERACEAE

ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ริมน้ำมีอายุหลายปี ลำต้นใต้ดินเป็น Tuber ใหญ่แข็ง ลำต้นเหนือดินแตกออกเป็นลำต้น ต้นเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมมน มีความสูงประมาณ 2.5 เมตร

ใบ (Foliage) เป็นใบเดี่ยวลักษณะเรียวยาวเป็นเกสรหรือแผ่นสีน้ำตาลเรียงตัวเป็นกระจุกสามระนาบรอบโคนต้น

ดอก (Flower) สีน้ำตาลปนแดงออกเป็นช่อแบบช่อซี่ร่มย่อยที่ปลายกิ่ง ช่อดอกแตกแขนงย่อย 100 - 200 แขนงมีความยาว 12 - 30 เซนติเมตร มีใบประดับรองรับช่อดอก 4 - 10 ใบกว้างประมาณ 15 มิลลิเมตร ยาว 15 - 35 เซนติเมตร แต่ละแขนงมีดอกย่อยช่อละ 20 - 30 ดอก ดอกย่อยมีกาบหุ้มกว้างประมาณ 1 มิลลิเมตรยาว 1.5 - 2 มิลลิเมตรดอกย่อยบานเต็มทีกว้าง 1.5 - 2 มิลลิเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งรูปรีหรือรูปไข่กว้าง 0.4 - 0.5 มิลลิเมตร ยาว 0.9 - 1 มิลลิเมตร มีสีเหลืองอมน้ำตาลเปลือกแข็งมีเมล็ดเดี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

กกฉีปต์เป็นพืชล้มลุก มีอายุหลายปีมีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ชอบขึ้นในดินเหนียวที่ชุ่มชื้นและมีอินทรีย์วัตถุสูงจนถึงน้ำลึก 1 เมตร มีความต้องการความชื้นสูงและต้องการแสงแดดเต็มวัน

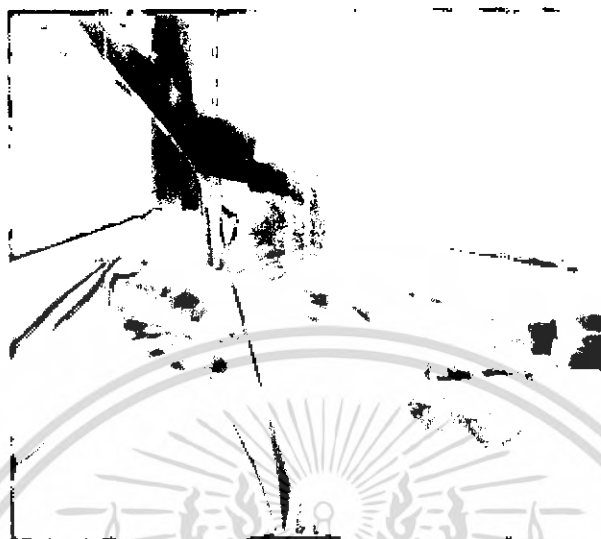
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับในสวนน้ำ หรือจะปลูกลงกระถางประดับบริเวณริมน้ำตก ริมธาร หรือปลูกในภาชนะประดับตามมุมอาคารได้ ใช้ทำเป็นสื่อ กระเป่า เปลญวน ในสมัยโบราณเคยใช้กกฉีปต์ทำกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระตาด

ทิววรรณ : 2550

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะของกระตาด

ชื่อสามัญ : Ear elephant, giant taro, ape, giant alocasia, pai

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Alocasia indica* Schott.

ชื่อวงศ์ : ARACEAE

ชื่ออื่นๆ : กระตาด, โบหูช้าง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ที่มีลำต้นใต้ดินแบบ Tuber อาจตั้งตรงหรือทอดไปตามพื้นดินเมื่อมีความยาวมากขึ้น

ใบ (Foliage) เป็นใบเดี่ยวรูปหัวใจกว้างแกมรูปไข่ ขนาดใหญ่ประมาณ 40.00 x 80.00 เซนติเมตร ปลายใบมนแหลมโคนเว้าลึกเป็นติ่งหู ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบเรียบ ก้านใบเรียวยาวอวบ น้ำสีเขียวอ่อน อาจยาวได้ถึง 2 เมตร

ดอก (Flower) ออกดอกเป็นแท่งยาวปลายแหลม ลักษณะคล้ายดอกบอน ยาว 11 - 23 เซนติเมตร ก้านช่อดอกเล็ก ยาวประมาณ 25 - 50 เซนติเมตร ดอกมีกลีบสีเหลืองอมเขียวหุ้มส่วนโคนของกาบใบรอบโคนช่อ ช่อดอกประกอบด้วยดอกเพศเมียอยู่บริเวณโคนช่อ ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร ส่วนบนเป็นดอกเพศผู้ยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ดอกเพศผู้จะมีจำนวนมากกว่าดอกเพศเมีย ระหว่างดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย มีคอดอกยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร ส่วนปลายเป็นส่วนที่ไม่มีดอกยาว 6.7 - 13 เซนติเมตร ปลายมนดอกเพศผู้รังไข่มีหนึ่งช่อง มีออวูล 3 - 5 เมล็ด ยอดเกสรเพศเมีย รูปหกเหลี่ยมตัด กว้างประมาณ 1 มิลลิเมตร ดอกเพศผู้สั้นกว่าเพศเมียค่อนข้างแบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) ผลเป็นผลสดรูปไข่กลับขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.20 เซนติเมตรมีเมล็ดแข็ง 1 เมล็ด มีทรงกลมสีดำ เมื่อสุกจะมีเมล็ดสีแดงเนื้อนุ่ม

การดูแลรักษา

ขึ้นได้ดีในที่ชื้น มีแดดรำไรมีความต้องการน้ำมาก ควรนำหญ้าฟางหรือปุ๋ยเศษซากพืชมาคลุมโคนต้นไว้เพื่อให้มีความชื้นตลอดเวลาและต้องการแร่ธาตุอาหารมากขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหน่อ

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

กระดาดนิยมปลูกประดับบริเวณขอบรั้ว แต่ต้องมีความชื้นพอหรือปลูกเป็นกลุ่มกอประดับขอบน้ำตก และใช้เป็นยาระบาย ขับปัสสาวะใช้ไล่แกง ลำต้นได้ดินต้มสุกกินได้ ใช้กินเพื่อขับพยาธิ ลำต้นต้มแล้วกินเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบใช้เป็นยาฝาดสมานห้ามเลือด ยาต้มจากใบใช้แก้ท้องผูก ชนิดพรวรดึก นอกจากนี้ใช้ประโยชน์ทางยาแล้วยังนิยมปลูกเป็นไม้ประดับอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล็อกซีเนีย

www.google.com : 2549

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะของกล็อกซีเนีย

ชื่อสามัญ	: Gloxinia
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Sinningia speciosa</i> tyfiana
ชื่อวงศ์	: GESNERIACEAE
ชื่ออื่นๆ	: กำมะหยี่, สักหลาด

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นพันธุ์ไม้ลูกผสมมีหัวแบบ Tuber อยู่ใต้ดิน ลำต้นไม่สูงเป็นไม้เตี้ยมากขนาดต้นใหญ่สุดขนาด 15-20 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) มีสีเขียวเข้ม แผ่นใบจะอวบหนาและกว้างเป็นรูปไข่ ขอบใบหยัก ใบล่างมีขนาดใหญ่กว่าใบบนเป็นใบที่นุ่มมีขนเล็กๆคล้ายกำมะหยี่เส้นกลางใบและเส้นใบแยกเป็นกระดูกเห็นได้อย่างชัดเจน หลังใบจะดูเป็นริ้ว ท้องใบโปนเด่นและใบมักจะโค้งลงด้านล่างปิดขอบกระถาง

ดอก (Flower) ความสะอาดตาของไม้พันธุ์นี้จะอยู่ที่ดอกเพราะมีดอกที่ใหญ่ถึง 3 นิ้วรูปร่างของดอกดูคล้ายแตร หรือระฆังบริเวณกลีบของดอก มีลักษณะเป็นคลื่นกลีบดอกมีเนื้อละเอียดเหมือนกำมะหยี่จะมีดอกหลายสีมีสีม่วง สีม่วงอ่อน สีแดงอ่อน สีแดงเข้ม สีชมพู ขาวสีสดใส

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

กล็อกซีเนียชอบดินร่วนผสมกับไม้ผุ ต้องการสายลมและแสงแดดอ่อนๆ จำไว้วัสดุที่ปลูกต้องมีการระบายน้ำและอากาศได้ดี มี pH อยู่ระหว่าง 6 – 7 นอกจากนี้ยังต้องการอินทรีย์วัตถุสูง ต้องการน้ำปานกลางและความชื้นสูง ระยะแรกในการปลูกกล็อกซีเนียต้องการน้ำน้อยดังนั้นไม่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้น้ำมากในระยะแรกที่ปลูกเพราะจะทำให้หัวเน่าได้ ขยายพันธุ์จากกิ่งก้านและใบที่แข็งแรงโดยการตัดแยกกิ่งและขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

กลีอกซีเนียเป็นไม้ในร่มจึงนิยมปลูกประดับเป็นไม้กระถาง หรือเป็นกระถางแขวนหรือปลูกใส่กระถาง ประดับไว้ตามอาคารหรือห้องแต่ต้องได้รับแสงอ่อนๆ ห้องปรับอากาศจะสามารถปลูกเลี้ยงได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้ามกุ่มสีทอง

พิพิธภัณฑ์ : 2550

ภาพที่ 4 แสดงลักษณะของก้ามกุ่มสีทอง

- ชื่อสามัญ** : Parrot, Parrot flower, Yellow bird
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Heliconia hybrid* (*psittacorum* L.f. x *H. spathocircinata* Aristeg.)
Musoid 'Golden Torch'
- ชื่อวงศ์** : HELICONIACEAE
- ชื่ออื่นๆ** : ธรรมรักษา, Golden Torch
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** ก้ามกุ่มสีทองมีหัวใต้ดินแบบ Rhizome ลำต้นเหนือดินเป็นไม้พุ่มขนาดเล็กลำต้นสีเขียวอมเขียวแตกออกเป็นพุ่มแน่น
- ใบ (Foliage)** ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับใบรูปขอบขนานแกมรูปไข่ยาว 10 – 50 เซนติเมตร ปลายใบแหลมมีติ่ง โคนใบมนหรือแหลมเป็นรูปลิ้ม ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อยแผ่นใบหนาผิวใบด้านบนเกลี้ยงสีเขียวเป็นมันอาจมีผิวเหลืองสีแดง เส้นกลางใบหนา ก้านใบยาว
- ดอก (Flower)** มีสีเหลือง ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงที่ปลายกิ่ง ช่อดอกตั้งยาว 7 -18 เซนติเมตร มีกาบรองดอก 4 - 8 อันโค้งเรียวยาวปลายแหลมเรียงห่างสลับกันเป็นสองแถวในแนวตั้งระนาบเดียวกันผิวเรียบเป็นมันสีเหลือง หรืออาจมีจุดประสีแดง กาบรองดอกอันล่างสุดมีสันและปลายสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขียว กลีบดอกค่อนข้างตรง ผิวเกลี้ยงไม่มีขนปกคลุม ปลายกลีบดอกมีสีเหลืองเขียวเล็กน้อยออกดอกตลอดปี

ผล (Fruit) ผลสด รูปไข่ ยาว 0.75 - 1 เซนติเมตร ผิวมัน สีคราม

การดูแลรักษา

ก้ามกุ้งสีทองสามารถขึ้นได้ในดินทั่วไปที่มีธาตุอินทรีย์วัตถุสูงระบายน้ำได้ดีมีความเป็นกรดเล็กน้อย สามารถทนได้ในสภาพที่มีน้ำท่วมขังหรือจะมีความต้องการความชื้นสม่ำเสมอพื้นที่ปลูกอับลมปานกลาง-สูง และสามารถอยู่ได้ในสภาพที่มีแสงแดดเต็มวันถึงร่มรำไร

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เป็นไม้ที่เหมาะสำหรับจัดสวนโดยปลูกเป็นกอขนาดใหญ่ในพื้นที่กว้างนิยมใช้ในสวนไทย สวนบาฮี สวนป่า ดอกสวย ปลูกมุมอาคารเพื่อลดความแข็งแรงกระด้างของขอบเหลี่ยมมุม กำแพง ริมรั้วเป็นแนวยาวปลูกเป็นฉากหลังสร้างขอบเขตให้สวน ริมลำธาร น้ำตก ปลูกริมถนน ริมทางเดิน ริมสระว่ายน้ำ ริมทะเล นิยมปลูกเพื่อตัดดอกเนื่องจากมีอายุการปักแจกันนาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้ามกุ้งเตดีโต

ทิพวรรณ : 2550

ภาพที่ 5 แสดงลักษณะของก้ามกุ้งเตดีโต

ชื่อสามัญ	: Matchstick
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Heliconia psittacorum</i> L.f. 'Lady Di'
ชื่อวงศ์	: HELICONIACEAE
ชื่ออื่นๆ	: Lady Di

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวใต้ดินแบบ Rhizome ลำต้นเหนือดินมีสีเขียวอมเขียวแตกออกเป็นพุ่มแน่น

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับใบรูปขอบขนานแกมรูปไข่กว้าง 15 - 20 เซนติเมตร ยาว 10 - 50 เซนติเมตร ปลายใบแหลมมีติ่งโคนใบมนหรือแหลมเป็นรูปลิ้น ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบหนาผิวใบด้านบนเกลี้ยง สีเขียวเป็นมันเส้นกลางใบหนา ก้านใบยาว

ดอก (Flower) สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงที่ปลายกิ่ง ช่อดอกตั้ง มีกาบรองดอกสีแดง 5 - 8 อัน มีผิวเรียบเป็นมันด้านในจะมีสีอ่อนกว่ารูปทรงค่อนข้างป้อมปลายเรียวแหลม อันล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเรียวยาวที่สุดเรียงสลับกันเป็นสองแถวตั้งอยู่ในแนวระนาบเดียวกัน กลีบเลี้ยงสีเหลืองอ่อน ปลายกลีบดอกมีแถบสีเขียวเข้มคาดปลายสุดมีสีขาว

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

ก้ามกุ้งเลดีโตชอบความชื้นสูงปลูกได้ดี ทั้งที่มีแสงแดดเต็มวันและแดดรำไร มีความต้องการน้ำปานกลางถึงมาก รดน้ำอย่างสม่ำเสมอและดินต้องมีความชื้นพอสมควรไม่แห้งเกินไป มีอินทรีย์วัตถุสูงระบายน้ำได้ดี มีความเป็นกรดเล็กน้อย สามารถทนน้ำท่วมขังได้ดี เจริญเติบโตเป็นวงกว้างดังนั้นการปลูกควรปลูกคั่นห่างกัน

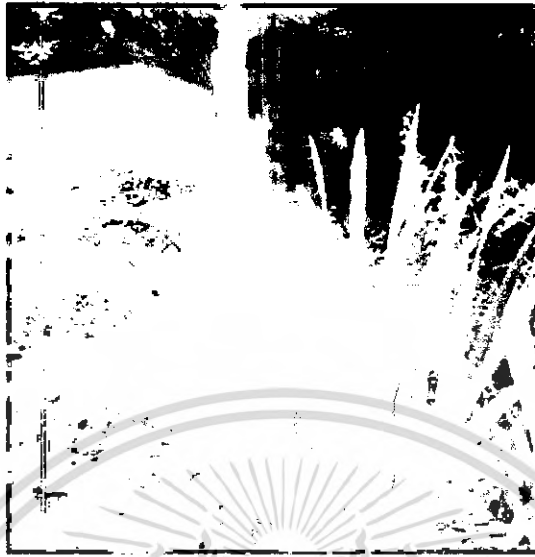
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ใช้จัดสวนทั้งภายในและภายนอกอาคารเพื่อลบล้างกลิ่นเหม็นฉุนแฉะต่างหรือ ปลูกลงกระถางสำหรับบ้านที่มีพื้นที่จำกัดปลูกตามริมกำแพงดอกสวย ปลูกมุมอาคาร ริมลำธาร น้ำตก นิยมปลูกประดับสวนแบบไทย บาหลี สวนป่า ริมถนน ริมทางเดิน ริมสระว่ายน้ำ ในด้านการค้าปลูกเพื่อตัดดอกเนื่องจากมีอายุการปักแจกันนาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แกลดิโอลัส

www.google.com : 2550

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะของแกลดิโอลัส

ชื่อสามัญ	: Gladiolus
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Gladiolus hybrida</i>
ชื่อวงศ์	: IRIDACEAE
ชื่ออื่นๆ	: ซอนกลิ่นฝรั่ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) มีลำต้นเป็นหัวแบบ Corm ซึ่งเป็นส่วนของลำต้นที่พองออก สำหรับสะสมอาหารที่ถูกห่อหุ้มด้วยโคนใบแห้ง 4 - 6 ใบ เมื่อแก่ใบออกจะเห็นตา 1 ตา อยู่ภายในแต่ละใบ ตาบนสุดจะใหญ่ที่สุดและจะเจริญก่อน หลังจากนั้นนำหัวไปปลูกตา 1 ตา หรือมากกว่านี้ จะงอกออกมาเป็นต้นเทียมมีลักษณะค่อนข้างแบนเกิดจากกาบใบและโคนใบอยู่รวมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ และขนาดของหัวและเพื่อการผลิติดอก ไม่ควรเหลือต้นมากกว่า 1 ต้น จากนั้นตาที่งอกจะเจริญขึ้นและมีใบประมาณ 6 - 7 ใบ

ใบ (Foliage) แกลดิโอลัสเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวมีเส้นใบขนานกันปลายใบแหลมมีลักษณะคล้ายดาบ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อใบมีประมาณ 6 - 7 ใบซึ่งเกิดพร้อมกันกับลำต้นที่เจริญออกมา

ดอก (Flower) ออกดอกเป็นช่อช่อดอก ออกดอกเป็นช่อชนิดสไปค์ แต่ละดอกมีรูปร่างแบบกรวยคล้ายดอกกล้วยไม้หรือรูปสามเหลี่ยม หรือกลีบดอกอาจจะม้วนคล้ายดอกกุหลาบ ดอกมีสีส้มของดอกละดุดตา มีดอกหลายสีเช่น สีขาว เหลือง ชมพู แดง ม่วง ส้ม บางพันธุ์มีหลายสีในดอก

เดียวกันก้านช่อดอกยาว เหมาะสำหรับปักแจกันเป็นอย่างยิ่ง ดอกบานทนและทยอยบานจากดอก
ล่างขึ้นไปทีละช่อ

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

จะออกดอกได้ดีเมื่อได้รับแสงที่เพียงพอต่อความต้องการชอบอุณหภูมิต่ำประมาณ 10 –
13 องศาเซลเซียส สูงสุดประมาณ 18 - 20 องศาเซลเซียส หากได้รับแสงเข้มเกินไปจะทำให้การ
เจริญเติบโตลดลง ถ้าหากขาดน้ำก้านดอกจะสั้น และจะมีผลกระทบต่อดอก

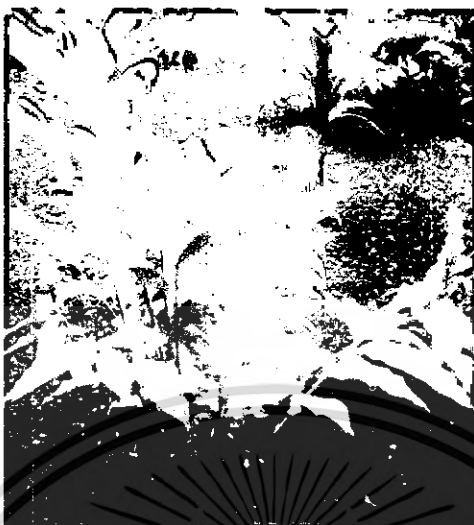
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เป็นไม้ตัดดอกที่ได้รับความนิยมสูงในปัจจุบันมีสีสันสะดุดตา เช่น สีขาว เหลือง ชมพู แดง
ม่วง ส้ม มีช่อดอกยาว เหมาะสำหรับปลูกเพื่อตัดดอกเป็นการค้า เพราะสามารถตัดช่อดอกได้ตั้งแต่
ดอกยังไม่บานเหมาะแก่การปักแจกัน หากจัดสวนปลูกเป็นแปลงตามพื้นที่ชอบสนาม ขอบถนน
ทางเดินบริเวณบ้านอาจปลูกร่วมกับพรรณไม้อื่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิงแดง

กีฬารรณ : 2550

ภาพที่ 7 แสดงลักษณะของชิงแดง

- ชื่อสามัญ** : Red ginger
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Alpinia purpurata* (Vieill.) K. Schum.
ชื่อวงศ์ : ZINGIBERACEAE
ชื่ออื่นๆ : ชิงแดง, ชิงชมพู

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ชิงแดงเป็นพืชวงศ์เดียวกับชิงช้า ซึ่งมีลำต้นใต้ดินเรียกว่า Rhizome มีขนาดสั้น แตกสาขาทอดขนานไปกับผิวดิน และเป็นทีละสมอาหาร เหง้ามีสีแดง เส้นผ่าศูนย์กลาง 1-1.5 เซนติเมตร ส่วนลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบที่โอบซ้อนกันแน่น เช่นเดียวกับพวกกล้วย ส่วนนี้คือลำต้นเทียม (pseudostem) ลำต้นเหนือดินสูง 1 - 2 เมตร หากสมบูรณ์มากหรือขึ้นอยู่ในธรรมชาติ อาจ สูงถึง 5 เมตร ขึ้นอัดแน่นเป็นกอใหญ่

ใบ (Foliage) เป็นรูปรี บริเวณกลางใบกว้างแล้วค่อยๆเรียวไปหาปลายใบและฐานใบไม่มีก้านใบ ผิวใบเกลี้ยงทั้งด้านบนและด้านล่าง ขนาดยาว 20 - 30 เซนติเมตร และกว้าง 5 - 8 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ยาว ฐานใบเรียวลาดเข้าหาก้านใบ เห็นเส้นกลางใบปรากฏชัดทางด้านล่างของใบ

ดอก (Flower) ช่อดอกจะออกที่ยอด ช่อดอกยาวประมาณ 30 เซนติเมตร อาจยาวได้ถึง 90 เซนติเมตร ประกอบด้วยกลีบประดับเรียงซ้อนกันอยู่กลีบประดับมีสีแดงสดรูปไข่ปลายแหลมขนาดยาว 3 - 4 เซนติเมตรและกว้าง 1.5 - 2.5 เซนติเมตร ดอกแท้เป็นรูปกรวยสีขาวขนาดเล็กอยู่ภายใน

กลีบประดับไม่ค่อยเห็นโผล่ออกมาเหนือกลีบประดับดอกแท้มักเหี่ยวแห้งไปในเวลาอันรวดเร็ว
 คงเหลือแต่ริ้วประดับซึ่งคงมีสีสดอยู่เป็นเวลานานทำให้ให้ชิงแดงมีช่อดอกที่สวยงาม
ผล (Fruit) ผลของชิงแดง เป็นชนิดแคปซูล ผิวสีแดงขนาดยาวประมาณ 3 เซนติเมตร มีสีดำความ
 ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร และมีเปลือกหุ้มเมล็ดแข็ง

การดูแลรักษา

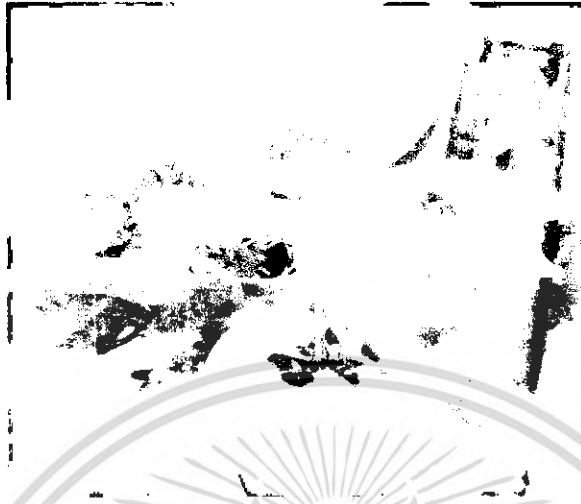
ชิงแดงเจริญเติบโตและให้ดอกที่มีคุณภาพดีในที่ที่มีร่มเงา เป็นพืชที่ต้องการดินระบายน้ำดี
 ความชื้นในดินสูง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้น้ำอย่างเพียงพอโดยสังเกตจากความชื้นดิน

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ด้านภูมิทัศน์ดอกสวยปลูกตามมุมอาคาร บังก้าแพง ริมลำธาร น้ำตก ถนน ทางเดินหรือ
 ระบายน้ำท่อน้ำท่วมขัง ต้นใบ ดอก ผล ราก เหง้า เปลือกเหง้า นำมาสกัดเป็นน้ำมันระเหยเป็น
 ยาต้นใช้ขับลม บรรเทาอาการจุกเสียด แน่นเพื่อ รักษานิ่ว คอเปื่อย ช่วยย่อยอาหาร

คล้ากาเล็ดกาเว้า

ทิววรรณ : 2550

ภาพที่ 8 แสดงลักษณะของคล้ากาเล็ดกาเว้า

- ชื่อสามัญ** : -
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Stachyphrynium jagorianum* (K. Koch.) K. Schum.
ชื่อวงศ์ : MARANTACEAE
ชื่ออื่นๆ : กาเหว่า
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวเป็น Rhizome ทอดเลื้อยอยู่ใต้ดิน ลำต้นตั้งตรงสูง น้อยกว่า 0.60 เมตร

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับ ใบรูปขอบขนานค่อนข้างรีเว้าแคบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 14-18 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบขอบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ผิวใบด้านบนสีเขียวเป็นมันเส้นกลางใบสีเขียวอ่อน เส้นใบย่อยเป็นรอยขนและมีแต้มเขียวแหลมสีเขียวเข้มตามรอยขนเรียงสลับกันทั้งสองด้านของแผ่นใบ ผิวใบด้านล่างสีเขียวอ่อน ก้านใบกลมเล็กยาว 10 - 20 เซนติเมตร

ดอก (Flower) สีขาวออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดที่ปลายกิ่ง ช่อตั้งตรง มีกาบรองดอกย่อยเรียงซ้อนกันเป็นแถวในแนวระนาบเดียวกัน ดอกย่อย 1 - 5 คู่ กลีบเลี้ยงมีขนาดเท่าๆกันไม่เชื่อมติดกัน ชั้นของกลีบดอกเป็นท่อสั้นสีขาว โดยเชื่อมกับชั้นรองกลีบเลี้ยงซึ่งมีขนาดใหญ่กว่ากลีบดอก

ผล (Fruit) ผลแห้ง แตก เมล็ดผิวเกลี้ยง มี 2 - 3 เมล็ด ภายในแบ่งเป็นสองซีก

การดูแลรักษา

คล้ำกาเล็ดกาเว้ามีอัตราการเจริญเติบโตช้า ชอบดินร่วนปนทรายมีการระบายน้ำดี มีความต้องการความชื้นสูง ชอบอยู่ในที่มีแสงร่มรำไรไม่ชอบน้ำท่วมขัง

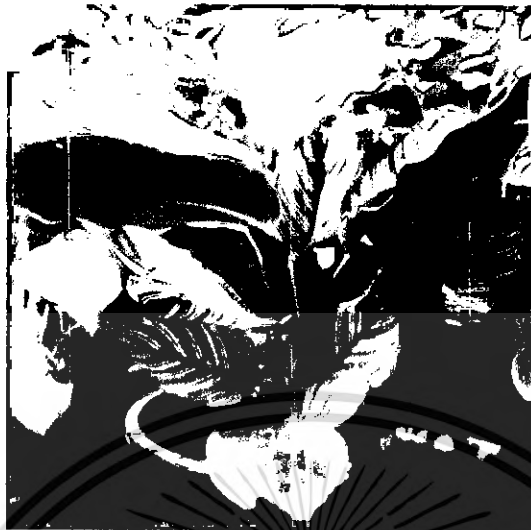
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับเป็นกระถางหรือปลูกลงแปลงประดับตามบริเวณในที่ร่มและที่ชื้น ปลูกประดับ ริมน้ำตก ลำธาร สระว่ายน้ำ และนำไปจัดเป็นสวนน้ำพุ สวนสไตล์ธรรมชาติหรือป่าดิบชื้น และสามารถปลูกประดับเป็นฉากของห้องได้เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้าขุนแผน

ทิววรรณ : 2550

ภาพที่ ๑ แสดงลักษณะของคล้าขุนแผน

ชื่อสามัญ	: Princeps plant
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Calathea majestica</i> H.Kenn. 'Roseo-lineata'
ชื่อวงศ์	: MARANTACEAE
ชื่ออื่นๆ	: -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

ต้น (Stem) เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีหัวเป็น Rhizome ทอดเลื้อยอยู่ใต้ดิน ลำต้นตั้งตรง

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับใบรูปไข่กว้าง 7 - 15 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร ปลายใบแหลมโคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบหนา ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมันมีลายขีดสีเขียวยาวไม่เท่ากันพาดขวางเป็นกลุ่มๆละ 2 - 3 เส้น ยาวไม่เท่ากันใบอ่อนมีริ้วสีชมพูอ่อน เมื่อแก่จะจางลงเป็นสีเขียวเส้นกลางใบสีเขียวอ่อน ผิวใบด้านล่างสีม่วงแดง ก้านใบกลมสีเขียว เหลือบม่วงแดงรอยต่อกับแผ่นใบสีเขียวอ่อน

ดอก (Flower) สีขาวออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดที่ปลายกิ่ง มีกาบรองดอกตั้งแต่สองใบขึ้นไปดอกย่อยมีกลีบเลี้ยงไม่เชื่อมติดกันชั้นของกลีบดอกเป็นท่อ แบ่งเป็นกลีบ 2 - 3 กลีบโดยมีหนึ่งกลีบที่โค้งงอลง

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก เมล็ดแข็งมี 1 - 3 เมล็ด ผิวหยาบ มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาว

การดูแลรักษา

คล้าขุนแผนจะชอบดินร่วน มีการระบายน้ำดี ต้องการความชื้นพอสมควร ชอบอยู่ในที่มีแสงแดดร่มรำไรเป็นพืชที่แข็งแรงสามารถเจริญเติบโตได้ดีทั้งที่ร่มและแสงแดดจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับเป็นไม้กระถาง เพื่อจำหน่ายเป็นการค้าหรือปลูกลงสวนบริเวณโคนต้นไม้หรือปลูกประดับเป็นกลุ่มเฉพาะต้นเดียวกันหรือจะปลูกบริเวณริมน้ำตก ลำธาร และยังสามารถปลูกลงกระถางเพื่อใช้เป็นไม้ประดับภายในอาคารได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้าตะขาบทอง

www.google.com : 2550

ภาพที่ 10 แสดงลักษณะของคล้าตะขาบทอง

ชื่อสามัญ	: Rattlesnake plant, Shakers, Hirsuta Shakers
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Calathea crotalifera</i> S. Wats.
ชื่อวงศ์	: MARANTACEAE
ชื่ออื่นๆ	: -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

ต้น (Stem) เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีหัวเป็น Rhizome ทอดเลื้อยอยู่ใต้ดิน ลำต้นตั้งตรง ขนาดสูงได้ถึง 2 เมตร

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับใบรูปไข่แกมรูปรี กว้าง 19 - 21 เซนติเมตร ยาว 35 - 45 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบขอบใบเรียบแผ่น ใบหนาผิวใบด้านบนมีลักษณะคล้ายกำมะหยี่ สีเขียว เส้นกลางใบสีเขียวอ่อนถึงขาว เส้นใบย่อยขนขึ้นผิวใบด้านล่างสีเขียวอ่อนก้านใบกลม สีเขียว

ดอก (Flower) สีเหลือง ออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดรูปแบนยาว 10 - 15 เซนติเมตร กาบรองดอกย่อยหนาโค้ง เรียงสลับระนาบเดียวซ้อนกันแน่น สีเขียวอมเหลืองผิวเป็นมันกลีบดอกย่อยยื่นออกจากกาบรองดอกย่อย ยาว 1.5 เซนติเมตร เป็นคล้าที่ดอกดกที่สุด

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก เมล็ดแข็ง 1 - 3 เมล็ด ผิวหยาบมีเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาว

การดูแลรักษา

คล้าตะขาบทองเป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตปานกลาง ชอบดินร่วนปนทราย มีความต้องการความชื้นสูง ชอบอุณหภูมิอบอุ่น เจริญได้ดีในที่ที่มีแสงแดดรำไร ถ้าถูกแดดมากใบจะไหม้เกรียม ขยายพันธุ์โดยการแยกกอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

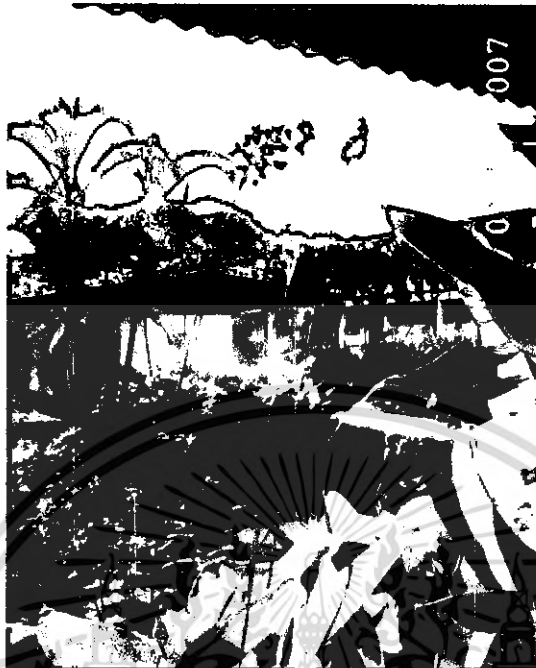
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้กระถางประดับบริเวณ ริมหน้าต่าง ริมลำธาร สระว่ายนํ้า มุมอาคาร หรือจะปลูกบังเป็นกำแพง และสามารถปลูกเป็นไม้ตัดดอกได้ เพราะให้ดอกดกและสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้าน้ำช่อดัง

ทิววรรณ : 2550

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะของคล้าน้ำช่อดัง

ชื่อสามัญ : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Thalia dealbata* J.Fraser.

ชื่อวงศ์ : MARANTACEAE

ชื่ออื่นๆ : ช่อครามน้ำ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็น Rhizome อยู่ใต้ดินหนาและแข็งแรง มีต้นชูขึ้นมาสูงประมาณ 1 - 2 เมตร และดอกเจริญเหนือน้ำ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับออกเป็นกระจุกจากโคนต้น ใบรูปรีถึงรูปไข่กว้าง 20 - 25 เซนติเมตร ยาว 40 - 50 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนา ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม และมีวอลกุลคูลมอยู่ทุกส่วน ก้านใบกลมเรียวยาวแข็ง ส่วนที่ติดกับฐานใบมีสีแดง โคนก้านใบแผ่เป็นกาบหุ้มประกบกันได้

ดอก (Flower) สีม่วงเข้ม ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงจากกอชูสูงขึ้น ก้านช่อดอกกลมเรียวยาว แข็ง ปลายก้านแตกเป็นแขนงย่อยหลายแขนง ช่อดอกยาว 15 - 20 เซนติเมตร โคนก้านช่อดอกมีใบประดับ ดอกย่อยไม่มีก้านดอกเกิดเป็นคู่เรียงกันบนแขนงย่อยมีใบประดับ 2 ใบ หุ้มดอกตอนอ่อน ดอกย่อยประกอบด้วยกลีบเลี้ยง 3 กลีบ กลีบดอก 3 กลีบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) ผลแห้งแตกขนาดประมาณ 8 มิลลิเมตร เมล็ดสีน้ำตาล

การดูแลรักษา

ชอบความน้ำชอบขึ้นในปอน้ำตื้นๆ จนถึงน้ำลึก 25 - 40 เซนติเมตร มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ชอบขึ้นในดินเหนียวที่ชุ่มชื้นและมีอินทรีย์วัตถุสูง แต่ก็สามารถเจริญเติบโตได้แม้มีธาตุอาหารไม่มากนัก

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากมีดอกสวยและลักษณะของต้น ใบที่สวยงามจึงนิยมนำมาปลูกประดับในสวนน้ำ โดยจะประดับตามริมขอบสระในที่น้ำตื้นๆ หรือปลูกลงในกระถางประดับตามอาคารได้ ช่อดอกนำมาปักแจกันได้นานหลายสัปดาห์พอดอกเหี่ยวแห้งแล้วนำมาทำดอกไม้แห้งได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้าน้ำช่อห้อย

ทิพวรรณ : 2550

ภาพที่ 12 แสดงลักษณะของคล้าน้ำช่อห้อย

ชื่อสามัญ : Water canna

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Thalia geniculata* L.

ชื่อวงศ์ : MARANTACEAE

ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้อิมน้ำลำต้นเป็น Rhizome อยู่ใต้ดินส่งกอใบมีต้นรูขึ้นมาสูงประมาณ 2 เมตร และดอกเจริญเหนือน้ำ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับออกเป็นกระจุกจากโคนต้น ใบรูปรีถึงรูปไข่กว้าง 20- 25 เซนติเมตร ยาว 50 - 65 เซนติเมตรปลายใบแหลมโคนใบมนขอบใบเรียบแผ่นใบหนาผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม และมีนวลปกคลุมอยู่ทุกส่วนก้านใบกลมเรียวยาวแข็งส่วนที่ติดกับฐาน ใบมีสีแดงโคนก้านใบแผ่เป็นกาบหุ้มประกบกันไว้

ดอก (Flower) สีม่วงอ่อนออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงจากกอ ก้านช่อดอกกลมเรียวยาวแข็งปลายก้านแตกแขนงย่อยหลายแขนงห้อยลงช่อดอกยาว 20 - 25 เซนติเมตรโคนก้านช่อดอกมีใบประดับดอกย่อยไม่มีก้านดอกเกิดเป็นคู่เรียงกันบนแขนงย่อยมีใบประดับ 2 ใบหุ้มดอกตอนอ่อนดอกย่อยประกอบด้วยกลีบเลี้ยง 3 กลีบ กลีบดอก 3 กลีบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) ผลแห้งแตกรูปไข่ขนาดประมาณ 2.5 เซนติเมตร

การดูแลรักษา

คล้าน้ำช่อห้อยเป็นพืชที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ขึ้นในดินเหนียวที่ชุ่มชื้นและมีอินทรีย์วัตถุสูงเจริญเติบโตได้ดีในระดับน้ำลึกประมาณ 25 - 40 เซนติเมตรต้องการแสงแดดปานกลาง และมีความต้องการความชื้นสูง

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากมีลักษณะของต้น และดอกสวยงามเหมาะสมมาก ที่จะปลูกเป็นไม้ประดับริมสวนน้ำ น้ำตก หรือลำธาร การปลูกประดับนั้นสามารถปลูกลงดินบริเวณริมขอบสระหรือจะปลูกลงไปทั้งกระถางหรือ ปลูกเป็นไม้กระถางประดับได้ตามสถานที่ต่างๆ ในบริเวณสวนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้าม้าลาย

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 13 แสดงลักษณะของคล้าม้าลาย

- ชื่อสามัญ** : Zebra plant
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Calathea zebrina* (Sims) Lindl. 'Humilior'
- ชื่อวงศ์** : MARANTACEAE
- ชื่ออื่นๆ** : คล้าเสือโคร่ง, ม้าลาย
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีหัวเป็น Rhizome ทอดเลื้อยอยู่ใต้ดิน ลำต้นตั้งตรงทรงพุ่มค่อนข้างแน่นขนาดความสูงของต้นสูงถึง 0.50 - 1 เมตร
- ใบ (Foliage)** ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับ ใบรูปไข่แกมรูปรีกว้าง 10 - 20 เซนติเมตร ยาวประมาณ 30 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลมโคนใบมนหรือสอบ ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อยแผ่นใบหนา ผิวใบด้านบนมีลักษณะคล้ายกำมะหยี่สีเขียวอ่อนอมเหลือง มีลายรูปทางลูกธนูชัดเจนเส้นกลางใบ เป็นร่องสีเขียวอมม่วงแดงเล็กน้อยและมีกาบหุ้มตลอดแนวก้าน
- ดอก (Flower)** สีขาวออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดที่ปลายกิ่ง มีกาบรองดอกตั้งแต่สองใบขึ้นไป ดอกย่อยมีกลีบเลี้ยงไม่เชื่อมติดกันชั้นของกลีบดอกเป็นท่อ แบ่งเป็นกลีบ 2 - 3 กลีบโดยมีหนึ่งกลีบที่โค้งงอลง
- ผล (Fruit)** ผลแห้งแตก เมล็ดแข็ง 1 - 3 เมล็ด ผิวหยาบ มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาว

การดูแลรักษา

คล้าม้าลาย เป็นพืชที่มีอัตราการเจริญเติบโตปานกลาง ชอบดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี ความชื้นในอากาศสูงแต่ไม่ชอบน้ำท่วมขัง จะชอบอยู่ในที่ร่มหรือที่มีแสงแดดรำไร ขยายพันธุ์โดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแยกกอ หรือใช้เมล็ด หมั่นตัดแต่งใบที่เป็นโรคหรือใบที่ขาดทิ้งเพื่อไม่ให้แหล่งสะสมโรคและช่วยให้เจริญเติบโตผลิใบใหม่ได้รวดเร็ว

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ปลูกเป็นไม้กระถางประดับบริเวณอาคาร หรือปลูกกลางแจ้งในพื้นที่ที่ได้รับแสงแดด 40 - 50 เปอร์เซ็นต์ (แดดในช่วงตอนเช้า) มีความชุ่มชื้นสูง นิยมปลูกประดับบริเวณ ริมน้ำตก ลำธาร สระว่ายน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชอนกลิน

www.google.com : 2550

ภาพที่ 14 แสดงลักษณะของชอนกลิน

- ชื่อสามัญ** : Tuberose
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Polianthes tuberosa* Lin.
ชื่อวงศ์ : AMARYLLIDACEAE
ชื่ออื่นๆ : ชอนชู้, ดอกรวงข้าว, ดอกลีลา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ชอนกลินเป็นไม้หัวแบบ Tuber ซึ่งใช้เป็นแหล่งสะสมอาหารรอบ ๆ หัวจะมีตาอยู่ซึ่งสามารถเจริญเติบโตเป็นลำต้นหรือหัวต่อไปได้ รากจะเป็นระบบรากฝอยมีสีน้ำตาลขนาดเล็กมีจำนวนไม่มากนักมีขนาดสั้นจนถึงยาวประมาณ 1 ฟุต

ใบ (Foliage) ใบเจริญมาจากฐานหัว ใบมีลักษณะเรียวกแต่มีความยาวประมาณ 30 - 40 เซนติเมตร กว้าง 2 - 3 เซนติเมตร ใบมีสีเขียวสดมีจุดแดงที่ฐานใบกลางใบห่อเข้าหากันใบหนาพอสมควรใบล่างจะมีขนาดเล็กกว่า ใบที่อยู่ติดกันขึ้นใบที่แตกใหม่จะตั้งขึ้นใบแก่จะห้อยลง

ดอก (Flower) ลักษณะการออกดอกจะเป็นแบบ spike ก้านดอกใหญ่แข็งแรง มีสีเขียวและตั้งตรงในแนวตั้ง ดอกเมื่อบานจะมีสีขาว ดอกเป็นแบบสมบูรณ์เพศ (perfect flower) มีกลีบดอก (petal) เชื่อมติดกันรูปร่างคล้ายกรวยโค้ง

ผล (Fruit) –

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

ชอนกลิ่นเป็นพันธุ์ไม้หัวที่มีการแตกหัวเล็กๆ ตลอดการเจริญเติบโต เมื่อปลูกนานๆ จะทำให้จำนวนต้นในแต่ละกอมีมาก ขนาดของต้นจะเล็กลง คุณภาพของดอกจะลดลง แก้ไขโดยการรื้อกอและคัดต้นที่สมบูรณ์ปลูกใหม่ ชอนกลิ่นเป็นพันธุ์ไม้หอมที่ต้องการความชื้นสูงแต่ไม่ชอบน้ำขัง ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหัวออกมาปลูกเป็นต้นใหม่ ชอนกลิ่นขึ้นได้ดีในดินร่วนโปร่งระบายน้ำได้ดีมีอินทรีย์วัตถุมากถ้าดินเหนียวแข็งหรือดินน้ำท่วมเพราะ ต้นจะแคระแกรนไม่แตกกอใบเล็กผอมยาว ช่อดอกเล็กผอมสั้น

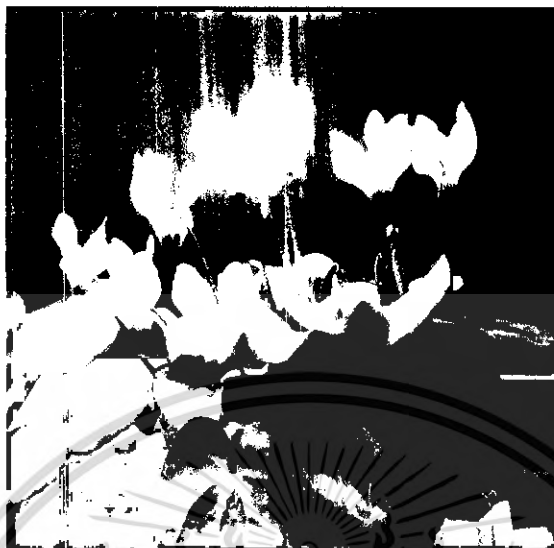
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ในการบูชาพระและประดับในงานศพ ดอกชอนกลิ่นมีกลิ่นหอมเย็น สามารถใช้ในการสกัดน้ำมันหอมระเหยได้ นิยมปลูกเป็นไม้ดอกประดับตามสถานที่ต่างๆ โดยนิยมปลูกเป็นกลุ่มทำให้ดูสวยงามรวมทั้งในต่างประเทศใช้ผสมในช็อกโกแลตเพิ่มความหอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไซคลาเมน

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 15 แสดงลักษณะของไซคลาเมน

- ชื่อสามัญ** : Cyclamen
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Cyclamen persicum* Mill.
- ชื่อวงศ์** : PRIMULACEAE
- ชื่ออื่นๆ** : -
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** เป็นไม้ดอกอายุหลายปี มีลักษณะเป็นทรงพุ่มสูง 15 - 20 เซนติเมตร ลำต้นแท้เป็นหัวใต้ดินขนาดใหญ่รูปกลมมนแบบ Tuber
- ใบ (Foliage)** ใบมีลักษณะเป็นรูปไข่กว้าง โคนเว้าเข้า ขอบใบหยักถี่ แผ่นใบหนา พื้นใบมีสีเขียวเข้มหรือสีเขียวอ่อนมีหลายสี และมีสีน้ำเงินที่ก้านใบ และก้านดอกมีสีอมม่วงแดง
- ดอก (Flower)** เป็นดอกเดี่ยว ก้านดอกชูตั้งขึ้น มีสีม่วงอมแดง ดอกของพืชสกุลนี้มีลักษณะเด่นคือกลีบดอกจะกระดกกลับขึ้นไปด้านบน กลีบดอกดูไปข้างหลังบิดเรียงเวียนเป็นรูปด้วย ขนาด 4 - 6 เซนติเมตร ยามที่ดอกเริ่มเหี่ยวเงากลีบจะม้วนตัวเข้าหากัน และดอกจะคว่ำหน้าลง กลีบดอกมีสีขาว ชมพู แดง และม่วง บางพันธุ์มีกลิ่นหอม
- ผล (Fruit)** -
- การดูแลรักษา**

เป็นพืชที่ต้องการแสงแดดรำไร ดินอุดมสมบูรณ์ มีอินทรีย์วัตถุสูง และความชุ่มชื้นสูง ควรใช้วัสดุต่างๆ เช่น เศษหญ้า ฟาง ปุ๋ย คมูมพื้นดินบริเวณต้นไม้เพื่อให้มีธาตุอาหารแลความชื้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดหลักเฉียงพื้นที่ที่มีลมแรง ถ้าได้รับช่วงอากาศเย็นนานๆจะออกดอกอย่างต่อเนื่อง และหมั่นตัดก้านดอกและใบที่เสียออก หากปลูกภายในอาคารหรือห้องควรนำไปออกรับแสงแดดอ่อนๆบ้าง ระวังเรื่องรากเน่า โคนเน่า จากการที่มีน้ำขังมากเกินไป

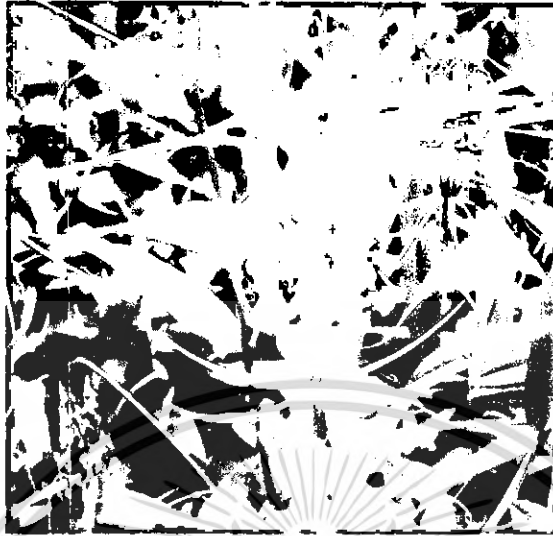
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ใช้ปลูกเป็นไม้ดอกประดับและไม้กระถาง ประดับตามอาคารหรือห้อง หรือจะปลูกเป็นไม้ประดับแขวน ทั้งยังเป็นไม้ประดับแปลงและประดับสวนหิน ปลูกเป็นสวนหย่อมตามบริเวณสวนสาธารณะหรืออุทยาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดองดึงส์

www.google.com : 2550

ภาพที่ 16 แสดงลักษณะของดองดึงส์

- ชื่อสามัญ** : Gloriosa , Glory , Climbing lily
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gloriosa superba* L.
ชื่อวงศ์ : LILIACEAE
ชื่ออื่นๆ : ดาวดึงส์, ก้ามปู, หัวขวาน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ดองดึงส์เป็นพรรณไม้ที่มีหัวแบบ Tuber อยู่ใต้ดิน และมีลำต้นหรือเถาเลื้อยเกาะต้นไม้อื่นที่อยู่ใกล้ๆ และสามารถเลื้อยเกาะต้นไม้อื่นได้สูงประมาณ 3 เมตร ส่วนหัวที่อยู่ใต้ดิน มีลักษณะเด่นอย่างหนึ่งคือบริเวณส่วนปลายของหัวจะมีจุดเจริญสำหรับต้นใหม่จะนั้นจึงต้องระมัดระวังอย่าให้ปลายของหัวหรือเหง้าหัก

ใบ (Foliage) ลักษณะของใบคล้ายรูปหอก ตรงปลายใบจะมีขอเกาะหรือหนวดสำหรับเกี่ยวพันกับต้นไม้อื่นมีใบสีเขียวเข้มเป็นมันขอบใบเป็นจักรไม่เรียบ

ดอก (Flower) ลักษณะของดอกจะเป็นดอกเดี่ยว กลีบดอกจะแยกออกจากกันขอบของกลีบดอกบิดเป็นเกลียว มีเกสรแยกออกจากโคนกลีบดอกด้านนอกดอกหนึ่งจะมีเกสรประมาณ 6 - 7 อัน สีของดอกจะมี 2 สี คือสีเหลืองและสีแดงสลับปริมาณสีทั้งสองของดอกจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุของการบานของแต่ละดอก ยิ่งดอกบานนานก็ยิ่งมีสีแดงมากขึ้นกว่าดอกตูมหรือดอกที่เพิ่งบาน

ผล (Fruit) ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่ ค่อนข้างยาว เปลือกหนามีสีเขียวเป็นมัน ลักษณะฝักเป็นแคปซูล มี 3 พู ยาวประมาณ 4 - 7 เซนติเมตรเมื่อฝักแก่จะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีน้ำตาลผิวของเปลือกจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เริ่มย่น และฝักจะแตกตามยาวเมล็ดสีแดงส้มลักษณะของเมล็ดกลมผิวเรียบเป็นมันขนาด 2 - 3 มิลลิเมตร และมีสีขาวเมื่อเมล็ดอ่อนจำนวนเมล็ดโดยทั่วไปจะพบเมล็ดประมาณ 30 ถึง 50 เมล็ดต่อฝัก

การดูแลรักษา

คองติงส์มีวิธีการปลูก โดยการนำเอาเหง้าหรือหัวมาปลูกลงดินโดยนำหัว หรือเหง้า คองติงส์ลงวางแล้วกลบดินพอมิตรคน้ำให้ชุ่มประมาณ 1 สัปดาห์หัวหรือเหง้าก็จะแตกยอดอ่อน คองติงส์เป็นไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีทั้งในที่ที่มีแสงแดดจัด และแสงแดดร่มรำไรได้รับเงาขอบน้ำปานกลาง ชอบชื้นในดินร่วนปนทราย แต่การระบายน้ำจะต้องดีน้ำไม่ขังเพราะหากน้ำขังจะทำให้รากเน่า

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ใช้ปลูกประดับเพราะคองติงส์เป็นไม้เลื้อยเป็นพุ่มให้ขึ้นเป็นพุ่มตามกิ่งปักตามที่ถูกปลูก ต้องการ และยังใช้ในทางการแพทย์ ทางด้านพฤกษศาสตร์ และทางด้านการเกษตรเนื่องจากลำต้นได้ดินหรือเหง้า มีสารอัลคาลอยด์ลูมิคอลลิจิน และมีอีกหลายชนิดแต่ที่พบบ่อย คือ สาร คอลลิจิน ซึ่งการแพทย์ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งบางชนิด แต่ก็มีส่วนของเมล็ดและหัวที่พบว่าเป็นสารมีพิษที่เป็นอันตรายต่อร่างกายได้เช่นกัน

ดาหลา

พิพิธภัณฑ์ : 2550

ภาพที่ 17 แสดงลักษณะของดาหลา

- ชื่อสามัญ** : Torch Ginger
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Etlingera elatior* (Jack) R.M. Smith
ชื่อวงศ์ : ZINGIBERACEAE
ชื่ออื่นๆ : -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ดาหลาเป็นพืชที่มีลักษณะคล้ายข่า มีลำต้นใต้ดินเรียกว่า Rhizome เหนือนี้จะเป็นบริเวณที่เกิดของหน่อดอกและหน่อต้น ดาหลา 1 ต้น สามารถให้หน่อใหม่ได้ประมาณ 7 หน่อใน เวลา 1 ปี ส่วนลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบที่โอบซ้อนกันแน่น เช่นเดียวกับพวกกล้วย ส่วนนี้คือลำต้นเทียม (pseudostem) ลำต้นเหนือดินสูง 2 - 3 เมตร มีสีเขียวเข้ม

ใบ (Foliage) มีรูปร่างยาวรี กลางใบกว้างแล้วค่อยๆ เรียวไปหาปลายใบและฐานใบ ใบไม่มีก้านใบ ผิวเกลี้ยงทั้งด้านบนและด้านล่าง ใบยาว 30 - 80 เซนติเมตร กว้าง 10 -15 เซนติเมตร ปลายใบแหลมฐานใบเรียวลาดเข้าหาก้านใบ เส้นกลางใบปรากฏชัดทางด้านล่างของใบ

ดอก (Flower) ดอกดาหลาเป็นดอกช่อมีลักษณะดอกแบบ (head) ซึ่งประกอบด้วย กลีบประดับ (Bracts) มี 2 ขนาด ส่วนโคนประกอบด้วยกลีบประดับขนาดใหญ่มีความกว้างกลีบ 2-3 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะมีสีแดงขลิบขาวเรียงซ้อนกันอยู่และจะบานออก ประมาณ 25 -30 กลีบ และมีกลีบประดับขนาดเล็กอยู่ส่วนบนของช่อดอก ซึ่งมีสีเดียวกับกลีบประดับขนาดใหญ่ กลีบประดับเล็กนี้จะหุบเข้าเรียงเป็นระดับมีประมาณ 300 - 330 กลีบ ภายในกลีบประดับขนาดใหญ่ที่บานออกจะมีดอกจริงขนาดเล็กกลีบดอกสีแดง ซึ่งเป็นดอกสมบูรณ์เพศอยู่จำนวนมาก ดอกบานเต็มที่จะมีขนาดความกว้างดอกประมาณ 14 -16 เซนติเมตร ความยาวช่อ 10 -15 เซนติเมตร มีก้านช่อดอกยาว ลักษณะก้านช่อดอกแข็งตรง ดอกจะออกตลอดปี

ผล (Fruit) -

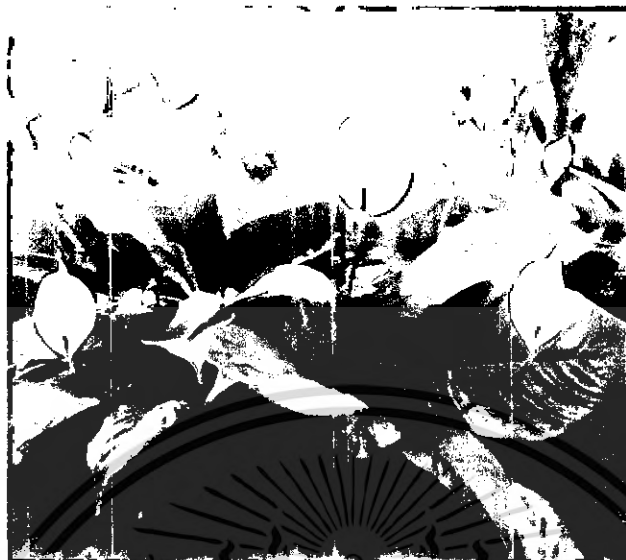
การดูแลรักษา

ดาหลาเป็นพืชที่เจริญเติบโตได้ดีในที่มีแสงแดดรำไร หรือที่ร่มไม้ยืนต้นถ้าหากโดนแดดจัดเกินไปกลีบประดับของดอกจะจางลงและทำให้ใบไหม้ ดาหลาเป็นพืชที่ต้องการน้ำในปริมาณที่มากพอสมควรโดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกของการปลูก ควรรดน้ำให้ชุ่มดาหลาเป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตเร็ว แตกหน่อได้มากทำให้กอแน่นใบบังแสงซึ่งกันและกันควรมีการตัดตกแต่ง

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ปลูกประดับตามริมกำแพงปลูกเป็นแถว หรือปลูกตามด้านข้างของอาคาร สถานที่ ปลูกเป็นกลุ่มเป็นกอและยังเป็นที่นิยมปลูกไว้ตัดดอกเพื่อประดับตกแต่งในงานพิธีต่างๆ

เดหลี

ทิพวรรณ : 2550

ภาพที่ 18 แสดงลักษณะของเดหลี

- ชื่อสามัญ** : Spathiphyllum
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Spathiphyllum Clevelandii*
ชื่อวงศ์ : ARACEAE
ชื่ออื่นๆ : กวักมวงคล, เจ็ดทิวา, หน้าวัวไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เดหลีมีลำต้นเป็น Rhizome อยู่ใต้ดินแล้วแตกหน่อขึ้นมาเป็นกอคือส่วนของรอกาบใบ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับ รูปรีแกมรูปขอบขนาน ยาว 25 - 30 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมันและเป็นร่องตามแนวเส้นใบชัดเจน ก้านใบยาว กาบใบมีปีก

ดอก (Flower) สีขาวบางพันธุ์มีกลิ่นหอม ออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดที่ปลายกิ่ง ดอกมีจานดอกสีขาว เวลาออกดอกจะแทงก้านขึ้นมายาว 20 - 30 เซนติเมตร มีใบประดับเรียกว่า จานดอกมีอันเดียว มีลักษณะเป็นกาบหรือจานรูปหัวใจ ปลายแหลม กว้าง 8 - 12 เซนติเมตร ยาว 12 - 20 เซนติเมตร ส่วนหอมจะอยู่ที่ช่อดอก ซึ่งเรียกว่า ปลี ลักษณะทรงกระบอกมีดอกเล็กๆเรียงติดกันอยู่ มีกลิ่นหอมจะบานและส่งกลิ่นต่อแมลงได้มากที่สุดในช่วงสี่โมงเช้า

ผล (Fruit) ผลสดมีเนื้อ มีเมล็ดจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

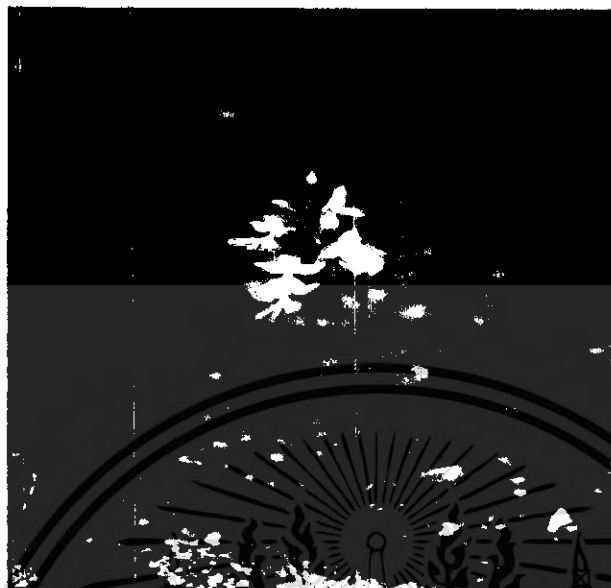
เดหลีเป็นไม้ที่ไม่ต้องการแสงแดดจัด ควรปลูกในที่ที่มีแสงแดดอ่อนถึงร่มรำไร มีความต้องการมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ชอบดินร่วนระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุสูงต้องการน้ำปานกลาง ควรรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นควรรดมากขึ้นถ้าอากาศร้อน แต่ถ้าอากาศเย็นก็ลดปริมาณการรดน้ำลง ให้น้ำหมักหรือปุ๋ยคอกละลายน้ำรดเดือนละ 1-2 ครั้ง หมั่นทำความสะอาดใบ จะช่วยป้องกันแมลงได้ ขยายพันธุ์ การแยกกอ

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ดอกมีกลิ่นหอมเย็น มักเป็นที่นิยมนำไปเป็นไม้กระถางประดับในอาคาร บ้านเรือน หรือสำนักงาน เป็นไม้ที่คายความชื้นสูง ในขณะที่มีความสามารถสูงในการดูดพิษภายในอาคาร สามารถดูดสารพิษจำพวกแอลกอฮอล์ อนุทิน ไตรคลอโรเอทีเรน เบนซีนและฟอร์มาดีไฮด์ และสามารถดูดได้ในปริมาณมาก มีหลายชนิดและหลายพันธุ์ ปลูกในกระถางหรือลงแปลงในที่ร่ม รินน้ำตก ลำธาร ระบายน้ำจัดทำเป็นแจกัน หรือช่อดอกไม้เนื่องในโอกาส และวันสำคัญต่างๆด้วย

นางฉ้วน้อย

www.google.com : 2550

ภาพที่ 19 แสดงลักษณะของนางฉ้วน้อย

- ชื่อสามัญ** : The toothed Hebenaria
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hebenaria dentate* (Sw.) Schltr
ชื่อวงศ์ : ORCHIDACEAE
ชื่ออื่นๆ : เอื้องข้าวตอก, ว่านข้าวเหนียว

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) มีลำต้นใต้ดิน แบบ Tuber ต้นเหนือดินสูงประมาณ 10 - 20 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) ใบติดกระจายตามลำต้น ตั้งแต่พื้นดินขึ้นมา 4-5 ใบเรียงเป็นระยะเวียนรอบต้น ใบรูปรีแกมรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบเป็นกาบหุ้มก้านช่อดอก ขอบใบเรียบแผ่นใบค่อนข้างหนาและอวบน้ำ มีสีเขียวเข้มเกลี้ยงทั้ง 2 ด้าน

ดอก (Flower) ช่อดอกแบบกระจจะออกกลางกลุ่มใบ ก้านช่อดอกสูงประมาณ 12-20 เซนติเมตร ดอกจะออกที่ปลายยอด มี 10 -18 ดอก ดอกกว้าง 1.5 เซนติเมตร มีสีขาวก้านดอกย่อยยาว 2 - 2.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงบนกลีบเชื่อมกับกลีบดอกคล้ายเป็นหมวก กลีบดอกรูปใบหอก กลีบปากเป็น 3 แฉก แฉกข้างแผ่แบน ขอบอาจเป็นฟันจัก แฉกกลางเป็นรูปโคนกลีบดอกมีเดือยดอก ทรงกระบอก

ผล (Fruit) –

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

เจริญเติบโตได้ดีบริเวณที่ร่มค่อนข้างชื้น มีอินทรีย์วัตถุสูงที่เน่าเปื่อยผุพังและร่วนโปร่ง มีความต้องการน้ำสูง การระบายน้ำได้ดี วัสดุปลูกควรคลุมความชื้นได้ดี

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นต้นเดี่ยวๆ หรือปลูกใส่กระถาง ประดับไว้ตามอาคาร บ้านเรือนนำไปใช้ในการจัดสวนสไตล์ธรรมชาติหรือป่าดิบชื้น ใช้จัดสวนหย่อมโดยปลูกตามโคนต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาซิสซัส

www.google.com : 2550

ภาพที่ 20 แสดงลักษณะของนาซิสซัส

- ชื่อสามัญ** : Nacissus
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nacissus* spp.
ชื่อวงศ์ : AMARYLLIDACEAE
ชื่ออื่นๆ : -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นพรรณไม้ที่เกิดจากหัวแบบ True bulb ที่โผล่ขึ้นมาเหนือดินนั้นก็คือโคนใบ และใบ ออกเป็นกอ แต่กอไม่ใหญ่มาก

ใบ (Foliage) ลักษณะของใบจะเรียวยาว และแคบเหมือนๆ กับใบต้นหอม จะออกติดกันเป็นกอ ตรงโคนใบหรือส่วนที่ติดกับผิวดินนั้นมีสีเหลืองอ่อนๆ และจะค่อยๆ ไล่ขึ้นเป็นสีเขียวคือใบ

ดอก (Flower) ก้านชูช่อดอกจะโผล่ขึ้นมากลางกอ ก้านดอกกลม มีเขียวเข้ม ในก้านดอกหนึ่งจะมี ดอกหนึ่งมีอยู่ประมาณ 2 - 3 ดอกลักษณะของดอกกลมมีเกสรอยู่ตรงกลางสีแดงดอกมีสีเหลืองอม ส้ม สีขาว มีกลีบดอกอยู่ประมาณ 5 กลีบดอกจะไม่ใหญ่มาก

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

เป็นไม้ประดับประเภทหัวที่ออกดอกง่าย ขึ้นได้ดีบริเวณริมน้ำ เมื่อปลูกใหม่ๆ ควรเอาไว้ในที่ร่มถูกแสงรำไร เพียงเล็กน้อยเท่านั้น พอเริ่มแตกช่อดอกก็เอาออกมารับแสงสว่างบ้างแต่ต้องอยู่ในห้องที่ร่มเย็นตลอดเวลา เป็นพืชที่ชอบน้ำมาก และต้องการความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา ขอบดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี ขยายพันธุ์ได้โดยการ ใช้หัวปลูก ในทรายที่มีลูกหินหลายๆก้อน

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เป็นพรรณไม้ประดับ นิยมปลูกลงกระถาง เป็นไม้ประดับภายในอาคาร เพราะมีดอกที่สวยงามและ ปลูกประดับเป็นไม้ดอกขนาดเล็กที่นิยมใช้ในการจัดสวนสไตล์โรมัน หรือสามารถปลูกเป็นไม้ประดับคลุมดินโดยปลูกแซมรวมเป็นกันกลุ่มตามพื้นบริเวณชอกหิน และใช้ปลูกเป็นหย่อมๆตาม วนอุทยาน สวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บอนดี

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 21 แสดงลักษณะของบอนดี

ชื่อสามัญ : Fancy Leaf Caladium, Corazon de Maria

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Caladium bicolor* Vent

ชื่อวงศ์ : ARACEAE

ชื่ออื่นๆ : บอนฝรั่ง, บอนประดับ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ล้มลุก มีหัวใต้ดินส่วนที่โผล่ขึ้นมาเป็นกิ่งก้านของใบ หัวลักษณะคล้ายหัวมันฝรั่งหรือหัวเผือกเรียกว่า Tuber มีรากฝอยขนาดเล็กแตกรอบๆหัวและที่ใกล้ๆกับหัวรากหรือระหว่างรากจะมีหน่อเล็กๆหรือที่เรียกกันว่าเชียวซึ่งสามารถงอกออกเป็นบอนต้นใหม่ได้

ใบ (Foliage) บอนดีมีมาแต่โบราณมีรูปร่างคล้ายหัวใจ หูใบยาวแต่ไม่ฉีกถึงสะดือ ก้านใบอยู่กึ่งก้านใบ ปลายใบแหลมหรือมนขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ บอนไทยใบมักมีใบขนาดใหญ่ สีล้วนสวยงามและใบดกไม่ทิ้งใบกาบ คือส่วนที่ต่อจากหัวบอนกาบเป็นส่วน โคนของก้านใบแต่ไม่กลมเหมือนก้านใบ คือมีลักษณะเป็นกาบคล้ายกาบใบผักกาด ก้านใบ คือส่วนที่ต่อจากกาบใบขึ้นไปยังใบบอนที่กาบ และก้านใบนี้ จะมีลักษณะของสีแตกต่างไปจากสีของกาบใบอย่างเห็นได้ชัด สะโพกคือส่วนด้านข้างของใบทั้งสองข้างอยู่บริเวณเหนือหูใบหรือแนวตรงกับสะดือใบมีลักษณะเว้าคอดลงจะเห็นได้ชัดในบอนใบไทย

ดอก (Flower) ลักษณะของดอกนั้นคล้ายกับดอกหน้าวัวจะออกก็ต่อเมื่อต้นนั้นปลุกนาน และสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

บอนสีเป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ต้องการแสงแดดเพียงรำไรดินมีความร่วนซุย และระบายน้ำได้ดี เพราะถ้าน้ำขังแล้วจะทำให้หิวบอนเน่าได้ และต้องการน้ำปานกลางและมีความชื้นพอดี ไม่ชอบลมแรง ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ การผ่าหิวบอน การเพาะเมล็ด การให้น้ำต้องระวังเป็นพิเศษควรรดน้ำหรือให้น้ำตรงโคนหรือใช้สเปรย์พ่นเป็นหมอก

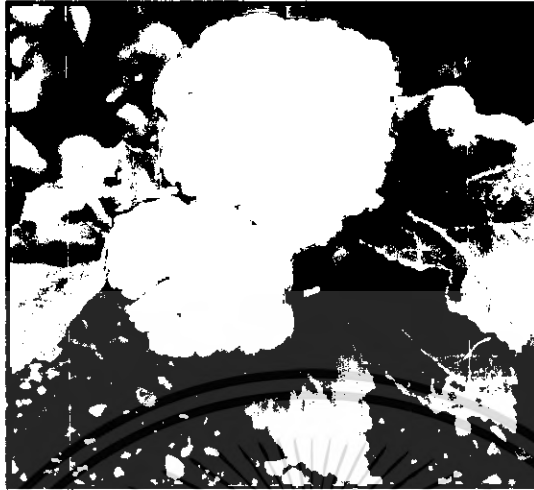
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากบอนมีลักษณะรูปทรงของต้นและใบที่สวยงามจึงนิยมปลูกเป็นไม้กระถางประดับตามสถานที่เพราะมีความสวยงามโดยเฉพาะใบที่มีรูปทรงและสีสันสวยงามแปลกตาจนได้ชื่อว่า "ราชินีแห่งไม้ใบ" ชื่อไทยประดับบริเวณริมน้ำ ลำธาร เพราะเป็นไม้ที่ต้องการความชื้นสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บีโกเนีย

www.google .co.th : 2550

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะของบีโกเนีย

ชื่อสามัญ	: Begonia
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Begonia spp.</i>
ชื่อวงศ์	: BEGONIACEAE
ชื่ออื่นๆ	: ส้มกุ้ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) มีหัวแบบ Tuberos root อยู่ใต้พื้นดินลำต้นสูงจากพื้นดิน 15 - 45 เซนติเมตร มีลำต้นลักษณะเป็นพุ่มมีการเจริญเติบโตแบบแตกกิ่งก้านสาขาลำต้นจะอวบน้ำ

ใบ (Foliage) รูปหัวใจคล้ายกับบวบดอกเคลือบขนาดเล็ก มีสีเขียวเข้มปลายใบมนและโคนใบเว้าเข้าหาก้านใบคล้ายกับใบบัว เส้นแขนงใบเป็นสีเขียวอ่อน หรือสีเหลืองอ่อน ตามก้านใบจะมีขนนุ่มสีน้ำตาล บางชนิดมีขนเหมือนกำมะหยี่

ดอก (Flower) ดอกออกเป็นช่อชูก้านขึ้นมาเหนือโคนต้นแทงทะลุชอกใบมีสีชมพู กลางดอกจะเป็นสีเหลือง ดอกไม่ใหญ่มากนักเวลาที่ออกดอกดอกจะคว่ำหน้าลงตามก้านดอกจะมีขนนุ่มสีน้ำตาลติดอยู่ ช่อดอกตัวผู้แยกจากช่อดอกตัวเมีย แต่อยู่บนต้นเดียวกันดอกตัวผู้มีรังไข่ ที่โป่งออกเป็นปีกสามแฉกที่โคนดอก ดอกตัวเมียบานทนกว่าดอกตัวผู้ ปกติบีโกเนียดอกมีหลายสี เช่น ชมพู ส้มขาว ออกดอกตลอดปีขอแต่เพียงความชื้นและแสงพอเหมาะเท่านั้น

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

บีโกเนียเป็นพรรณไม้เขตร้อนฉะนั้นจึงต้องการสภาพแวดล้อมที่มีความร้อน ในการเจริญเติบโต ขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์ ชอบอยู่ในที่มีแสงแดดรำไร ดินที่ปลูกควรจะเป็นดินผสม มีการระบายน้ำได้ดี ต้องการน้ำปานกลาง ส่วนใหญ่จะไม่ชอบแสงแดดโดยตรง ชอบอากาศถ่ายเทต้องหมั่นตัดแต่งกิ่ง ถ้าปล่อยไว้ต้นจะตายต้องระวังเกี่ยวกับการเกิดเชื้อรา

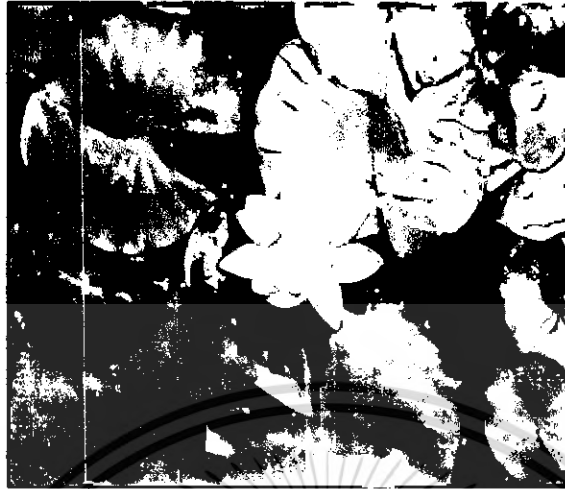
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

บีโกเนียส่วนใหญ่ จะไม่ชอบแสงแดดโดยตรงจึงเหมาะที่จะนำไปใช้ประดับอาคาร ปลูกเป็นไม้กระถางประดับตามสถานที่ต่างๆและใช้จัดในสวนหินที่อยู่ในบริเวณร่มเงา พวกที่มีใบมาก ไม่นิยมปลูกในอาคารบางชนิดที่พบตามป่าเขาจะมีใบธรรมดาคือไม่มีขนจะมีรสเปรี้ยว สามารถนำมาประกอบอาหารได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัวฝรั่ง

www.google .co.th : 2550

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะของบัวฝรั่ง

ชื่อสามัญ : Hardy water-lily

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nymphaea* spp.

ชื่อวงศ์ : CYPERACEAE

ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้เหนือน้ำมีหัวแบบ Rhizome อยู่ใต้ดิน ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อหรือเหง้า

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงสลับใบรูปไข่ค่อนข้างกลม ขนาด 15 - 25 เซนติเมตร ขอบใบเรียบหรือหยักซี่ฟันแผ่นใบหนา ผิวใบด้านบนสีเขียวสดเป็นมัน ก้านใบและก้านดอกมักมีขนนุ่มปกคลุม

ดอก (Flower) สีขาว เหลือง ชมพู แสด แดง มักไม่มีกลิ่นหอมในบางพันธุ์อาจมีกลิ่นจุนหรือมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ออกเป็นดอกเดี่ยวจากเหง้าก้านดอกอวบกลมผิวเรียบหรือมีขนปกคลุมเล็กน้อยแล้วแต่พันธุ์ส่งดอกขึ้นลอยที่ผิวน้ำดอกรูปถ้วย หรือค่อนข้างกลม กลีบดอกจำนวนมากเรียงซ้อนกันหลายชั้นดอกบานช่วงเช้าถึงบ่ายหรือเย็นดอกบานเต็มที่กว้าง 6 - 8 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลสดแบบมีเนื้อรูปไข่ถึงทรงกลม เปลือกหนา เมล็ดสีดำ มีเมล็ดจำนวนมาก

การดูแลรักษา

บัวฝรั่งเป็นพืชน้ำที่มีอายุหลายปีมีอัตราการเจริญเติบโตเร็วชอบขึ้นในดินเหนียวที่มีอินทรีย์วัตถุสูง เจริญได้ดีในระดับน้ำลึก 20 - 40 เซนติเมตรพื้นที่ผิวน้ำกว้างมากตั้งแต่ 0.5 - 1 ตารางเมตรขึ้นไป มักปักตัวในฤดูหนาวขึ้นอยู่กับชนิดและพันธุ์และมีความต้องการความชื้นสูงและแสงแดดครึ่งวันจนถึงเต็มวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

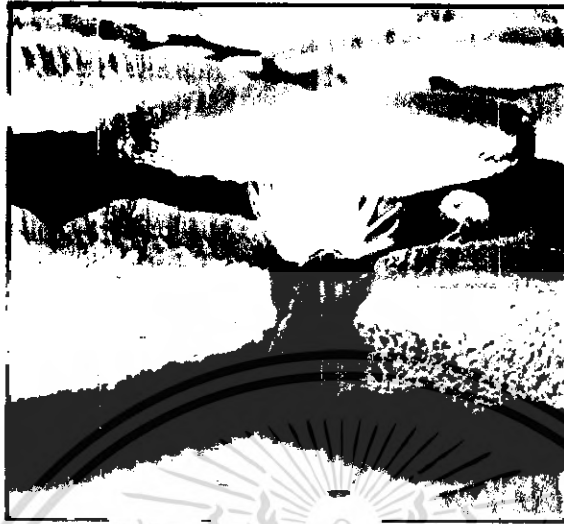
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับในภาชนะหรือกระถางที่มีสูงไม่เกิน 40 เซนติเมตร นิยมนำมาจัดสวนในรูปแบบหินที่เป็นเกาะกลางสระน้ำ เพราะมีดอกที่สวยงาม มีสีส้มหลายสีภาชนะที่ปลูกควรเป็นภาชนะปากกว้างทรงเตี้ย หรือเป็นปอซีเมนต์ ปอดิน เพราะบัวชนิดนี้จะเจริญออกด้านข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัววิคตอเรีย

www.google.com : 2549

ภาพที่ 24 แสดงลักษณะของบัววิคตอเรีย

ชื่อสามัญ

: Giant water lily, Victoria water lily, Amazon water lily, Royal water lily, Water Maize

ชื่อวิทยาศาสตร์

: *Victoria amazonica* (Poepp.) Sowerby

ชื่อวงศ์

: NYMPHAEACEAE

ชื่ออื่นๆ

: บัวกระดัง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม่โผล่เหนือน้ำมีอายุหลายปี ลำต้นเป็น Rhizome ขนาดใหญ่อยู่ใต้ดินมีหัวอยู่ในน้ำ มีรากอวบขาวจำนวนมากแตกยึดพื้นดินไว้มีหนามทั่วต้น

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงสลับใบรูปทรงค่อนข้างกลม เกิดจากลำต้นใต้ดินโตเต็มที่กว้างถึง 2 เมตร ขอบใบยกตั้งขึ้นคล้ายขอบกระดังสูงประมาณ 15 เซนติเมตร ผิวใบด้านบนสีเขียวสดเป็นมัน ผิวใบด้านล่างสีม่วงปนแดง มีเส้นใบใหญ่ชูมีหนามแหลมก้านใบอวบอ้วนสีเขียวเข้มมีหนามแหลมเช่นกัน

ดอก (Flower) สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีชมพู และสีแดงตามลำดับมีกลิ่นหอม ออกเป็นดอกเดี่ยวจากเหง้า ก้านดอกอวบกลมมีหนามแหลมชูดอกขึ้นลอยที่ผิวน้ำมีกลีบเลี้ยง 4 กลีบด้านนอกสีเขียวคล้ำมีหนามแหลม กลีบดอก 25 - 30 กลีบเรียงซ้อนกันหลายชั้น ดอกบานเต็มที่กว้างประมาณ 20 เซนติเมตร ดอกบานตอนกลางคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) ผลสดแบบมีเนื้อรูปไข่ถึงทรงกลม เปลือกหนามีหนามขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร เมล็ดทรงกลมสีดำผิวเรียบเป็นมันขนาด 0.8 - 1 เซนติเมตร มีเมล็ดจำนวนมาก

การดูแลรักษา

เป็นบัวที่มีอัตราการเจริญเติบโตปานกลาง ต้องการแสงแดดจ้าควรปลูกไว้ในน้ำที่ลึกๆ เจริญได้ดีในระดับน้ำลึก 0.5 - 1 เมตร และผิวน้ำที่กว้างใหญ่ดินที่ปลูกควรจะใช้ดินผสม อินทรีย์วัตถุ และมีความต้องการความชื้นสูง ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดและหัวหรือเหง้าไม่ควรนำปลาที่กินพืชมาเลี้ยงร่วมกับบ่อที่ปลูกบัว

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับในสระน้ำที่มีความกว้างของบ่อหรือสระไม่ต่ำกว่า 5 เมตรมีรูปร่างสวยงามเพราะมีดอก และใบประดับที่โดดเด่น เนื่องจากใบมีขนาดใหญ่คล้ายกระดังงาทั้งมีดอกที่มีสีล้วนสวยงามโดยไม่ถูกรบกวนโดยสัตว์น้ำกินพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัวสวรรค์

www.google.com : 2550

ภาพที่ 25 แสดงลักษณะของบัวสวรรค์

ชื่อสามัญ : Zephyranthes, Rain Lily

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Zephyranthes spp.

ชื่อวงศ์ : AMARYLLIDACEAE

ชื่ออื่นๆ : บัวดิน, บัวฝรั่ง, บัวฝน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นพรรณไม้ที่มีลำต้นเป็น True bulb อยู่ใต้ดินมีขนาดเล็ก เป็นไม้ล้มลุกกึ่งยืนต้น หัวมีลักษณะกลมเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 - 2 นิ้ว ต้นเจริญจากหัวคล้ายกับหัวหอมมีขนาดเล็กสีขาว ลำต้นเจริญอยู่ใต้ดิน

ใบ (Foliage) มีใบยาวเรียว บางชนิดใบแบน บางชนิดใบกลม ความยาวของใบ 6 - 12 นิ้ว ในประเทศหนาวพอเข้าฤดูหนาวบัวสวรรค์จะทิ้งใบหมดคงเหลือแต่หัวอยู่ในดิน พอเข้าปลายฤดูใบไม้ผลิหรือฤดูร้อนจึงเริ่มงอกต้นใหม่ ส่วนในประเทศแถบร้อน เช่น เมืองไทยถึงหน้าแล้วบัวสวรรค์จะหยุดการเจริญเติบโตแต่ไม่ถึงกับทิ้งใบ แต่ถ้าอยู่เฉยๆไม่ออกดอกมองดูคล้ายต้นหญ้า แต่พอเข้าฤดูฝนเมื่อได้รับน้ำฝนจึงจะแทงช่อดอกออก

ดอก (Flower) ดอกดูสวยงามมากมีดอกสีชมพู สีขาวขึ้นมาตรงกลางกอเมื่อดอกบานเต็มที่มีความกว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ดอกเป็นรูปกรวย มี 6 กลีบ การจัดเรียงของกลีบดอกเป็นแบบสลับดอกแบบชั้นเดียว มีก้านดอกยาว 4 - 12 นิ้ว ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว เหลือง และชมพู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

เป็นพรรณไม้ประดับที่เจริญเติบโตได้ดีในที่มีแดดเต็มทีและแดดรำไร เจริญได้ดีในดินร่วนปนทราย แต่ก็สามารถเจริญได้ในดินที่มีธาตุอาหารน้อย ต้องการน้ำมากความชื้นพอประมาณ ไม่ชอบให้น้ำท่วมขัง ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหัว ในฤดูแล้งต้นจะตายจะคงเหลือแต่หัวอยู่ใต้ดินเท่านั้น ซึ่งจะชะงักการเจริญเติบโตไปชั่วระยะหนึ่งเมื่อถึงหน้าฝนก็จะแตกยอดออกมาใหม่

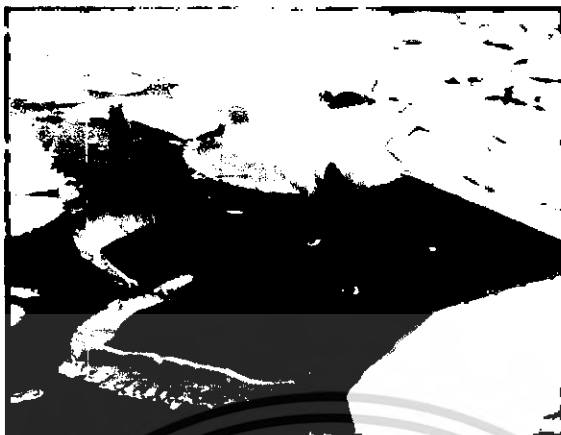
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับในสวน หรือปลูกประดับเป็นไม้กระถาง เนื่องจากต้นขึ้นเป็นพุ่มกอเมื่อนำไปปลูกในกระถางทำให้ดูโดดเด่นและสวยงาม ถ้าปลูกประดับในสวนมักปลูกประดับเป็นหย่อมๆเฉพาะกลุ่มเดียวกัน หรือปลูกรวมกับไม้ชนิดอื่นก็ได้ เป็นการปลูกป้องกันการพังของหน้าดิน อาจปลูกรอบโคนไม้ยืนต้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัวสาย

พิพิธภัณฑ์ : 2550

ภาพที่ 26 แสดงลักษณะของบัวสาย

- ชื่อสามัญ** : Red indian water lily
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nymphaea pubescens* Willd.
ชื่อวงศ์ : NYMPHAEACEAE
ชื่ออื่นๆ : บัวแดง, บัวสายสีชมพู, รัตนอุบล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้ไหลเหมือนน้ำอายุหลายปี จัดอยู่ในกลุ่มอุบลชาติ มีลำต้นมีทั้งที่เป็น Rhizome ลึกลงไปใต้ดิน

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงสลับใบรูปไข่ค่อนข้างกลมขนาด 25 - 30 เซนติเมตร ฐานใบหยักเว้าลึกขอบใบจักเป็นฟันเลื่อยใหญ่ หูใบเปิดผิว ใบด้านบนเรียบเป็นมันใบอ่อนสีแดงเลือดหมู ใบแก่มีสีเขียวผิว ใบด้านล่างดำเป็นใบอ่อนสีม่วง ใบแก่มีสีน้ำตาลมีขนนุ่มๆ เส้นใบใหญ่ๆ ก้านใบสีน้ำตาลยาวเท่าระดับน้ำที่ส่งแผ่นใบขึ้นมาลอยเรียงเป็นวงที่ผิวน้ำ

ดอก (Flower) มีสีม่วงแดง ชมพู ขาว ออกเป็นดอกเดี่ยวจากเหง้า ก้านดอกสีน้ำตาลอวบกลมส่งดอกขึ้นลอยที่ผิวน้ำมีกลีบเลี้ยง 4 กลีบมีสีเขียวเหลืองปนน้ำตาลแดง ดอกรูปครึ่งวงกลมถึงค่อนข้างกลมกลีบดอกจำนวนมากเรียงซ้อนกันหลายชั้น เกสรเพศผู้สีเหลือง หรือสีตามกลีบดอกจำนวนมาก ลักษณะเป็นแผ่นแบน มีอับเรณูเป็นร่องขนานตามความยาวรังไข่ขนาดใหญ่ติดกับชั้นของกลีบดอกเกสรเพศเมียติดกับรังไข่ด้านบนตามแนวรัศมี ก้านดอกสีน้ำตาล ดอกบานช่วงใกล้ค่ำถึงตอนสายของวันรุ่งขึ้นดอกบานเต็มที่กว้าง 15 - 20 เซนติเมตรมีหลายพันธุ์มีชื่อเรียกต่างกันไปตามสีของดอก ดอกสีขาว เรียก โกมุต กุมุต กุมุต เสวตอุบล

ดอกสีชมพู เรียก ลินจง

ดอกสีม่วงแดง เรียก สัตตบรรณ รัตนอุบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล (Fruit) ผลสด เรียก "โตนด" มีเนื้อ มีเมล็ดทรงกลมจำนวนมาก

การดูแลรักษา

เป็นบัวที่อยู่ได้ทั้งในที่กึ่งร่มกึ่งแดด ห้วยหนองคลองบึงต่างๆไป มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ต้องการผิวน้ำปานกลางหรือมากก็ได้ เจริญได้ดีในระดับน้ำลึก 0.30 – 1 เมตร เหมาะมากที่จะปลูกไว้ในบ่อ ขึ้นได้ดีในดินเหนียวที่มีอินทรีย์วัตถุสูงและชอบความชื้นสูง

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากมีลักษณะของดอกสวยงามปลูกประดับสระน้ำธรรมชาติโดยนำไปจัดเป็นสวนหินที่เกาะกลางน้ำเพราะมีดอกที่สวยงามก้านดอก(ตายบัว)รับประทานได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัวหลวง

พิพิธภัณฑ์ : 2550

ภาพที่ 27 แสดงลักษณะของบัวหลวง

- ชื่อสามัญ** : Lotus, Sacred lotus, Egyptian
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nelumbo nucifera* Gaertn.
ชื่อวงศ์ : NELUMBONACEAE
ชื่ออื่นๆ : ปทุมชาติ ปทุมปัทมา โทกกระณต บุนนารี บุนนารี
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้ใผ่เหนือน้ำมีอายุหลายปีลำต้นมีทั้งที่เป็น Rhizome อยู่ใต้ดินและเป็นไหลเหนือน้ำได้น้ำ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงสลับ ใบรูปไข่ค่อนข้างกลมขนาด 15 - 40 เซนติเมตร ขอบใบเรียบและเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบเรียบสีเขียวและมีวลเคลือบ ก้านใบกลมเรียวยาวแข็งส่งใบให้เจริญที่ผิวน้ำหรือเหนือน้ำมีหนามเป็นตุ่มเล็กๆ ภายในก้านใบมีน้ำยางใสเมื่อถูกอากาศเป็นสีคล้ำ

ดอก (Flower) สีชมพู ขาว มีกลิ่นหอม ออกเป็นดอกเดี่ยวขนาดใหญ่ ก้านดอกสีเขียวอวบกลมส่งดอกชูขึ้นเหนือน้ำกลีบเลี้ยง 4 - 5 กลีบ มีทั้งกลีบดอกชั้นเดียวและกลีบดอกซ้อนกัน มีเกสรตัวผู้จำนวนมากติดอยู่รอบฐานรองดอกที่บวมขยายใหญ่หุ้มรังไข่ไว้ภายใน เรียกว่า "ฝักบัว" ดอกบานเต็มที่กว้าง 20 - 25 เซนติเมตร บัวหลวงมีหลายพันธุ์มีชื่อเรียกต่างกันไปตามขนาดและลักษณะของดอกคือ ดอกเล็กสีขาวเรียกว่าบัวปักกิ่งขาว บัวหลวงจีนขาว บัวเข้มขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดอกเล็กสีชมพู เรียกว่า บัวปักกิ่งชมพู บัวหลวงจีนชมพู บัวเข็มชมพู

ดอกสีขาว เรียกว่า บุนทริก ปุณทริก

ดอกสีชมพู เรียกว่า ปทุมปีทมา โทกระณต

ผล (Fruit) ผลแห้งแบบผลกลุ่มประกอบด้วยผลย่อยรูปกลมรีจำนวนมากอยู่ภายในฝักบัวรูปกรวย ในผลย่อยมีเมล็ดขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร เมล็ดอ่อน

การดูแลรักษา

เป็นบัวที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว ต้องการผิวน้ำน้ำปานกลาง เจริญได้ดีในระดับน้ำลึก 30 - 50 เซนติเมตรเจริญได้ดีในดินเหนียวที่มีอินทรีย์วัตถุสูง ชอบแสงแดดจ้าและต้องการความชื้นสูง

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากมีสีดอกสวยและมีกลิ่นหอมจึงนิยมปลูกประดับสระน้ำหรือปลูกในกระถางทรงสูง ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจ เกือบทุกส่วนของบัวหลวงใช้ประโยชน์ได้เช่น เป็นไม้ประดับ เมล็ดใช้เป็นอาหารใช้ทางศาสนาใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นยาสมุนไพรรักษาโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปทุมมา

www.google.com : 2550

ภาพที่ 28 แสดงลักษณะของปทุมมา

ชื่อสามัญ	: Siam Tulip
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Curcuma alismatifolia</i>
ชื่อวงศ์	: ZINGIBERACEAE
ชื่ออื่นๆ	: กระเจียวบัว, บัวสวรรค์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ปทุมมาที่เห็นแท้จริงแล้วคือ ลำต้นเทียม มีลักษณะเป็นกาบทำหน้าที่เป็นก้านใบและห่อหุ้มส่วนก้านดอก ความสูงของต้นจากโคนถึงยอดสุดประมาณ 50 เซนติเมตร เมื่อต้นเริ่มแก่ส่วนโคนลำต้นได้ดิน ซึ่งจะงอกออกทางด้านข้างและกลายเป็นหัวแบบ Tuberos roots และมีตุ่มสะสมอาหารอยู่ใต้ดิน

ใบ (Foliage) เป็นใบเดี่ยวมีแผ่นใบยาวเรียว สีเขียว เส้นกลางใบมีสีน้ำตาลเรื่อ ขอบใบเรียบใบกว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 30 - 35 เซนติเมตร

ดอก (Flower) ปทุมมาออกดอกที่ปลายยอดลำต้นเทียมช่อดอกประกอบด้วยกลีบประดับเรียงซ้อนกันเป็นระเบียบกลีบประดับล่างและบนมีลักษณะและสีสันแตกต่างกันโคนกลีบประดับเชื่อมต่อกัน ตรงปลายแผ่ออกเป็นช่องทำให้น้ำขังได้ กลีบประดับส่วนล่างมี 8 - 10 กลีบสันและมีสีเขียวกลีบประดับส่วนบนมีขนาดใหญ่ มีสีม่วงอมชมพู เรียงซ้อนกันคล้ายดอกบัว โดยทั่วไปมี 12-15 กลีบดอกจริงอยู่ตรงบริเวณซอกกลีบประดับส่วนล่าง และบางส่วนของกลีบประดับส่วนบน ดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริงมีประมาณ 3 - 4 ดอก ต่อกลิบประดับโดยทยอยบานทีละดอก และบานเพียง 1 วัน ดอกจริงมีความยาว 4 เซนติเมตร มี 6 กลีบ แบ่งเป็นชั้นนอก 3 กลีบ และชั้นใน 3 กลีบ

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

ปทุมมาชอบดินที่มีการระบายน้ำได้ดีและเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีอินทรีย์วัตถุสูง เนื่องจากปทุมมาเป็นพืชที่ต้องการความเปียกชื้น แต่ถ้ามีการให้น้ำในช่วงที่มีอากาศร้อนจัดหรือแดดจัดๆจะทำให้ดอกไม้ไหม้ได้ ดังนั้นควรจะให้น้ำช่วงเช้าหรือเย็นส่วนใหญ่มักจะให้น้ำวันละครึ่ง ถ้ามีแดดจัดๆถึงจะให้ 2 ครั้ง แต่ถ้าไม่มีแดดให้รดเปียกๆไว้ต่อไปก็อาจจะรดวันเว้นวันก็ได้

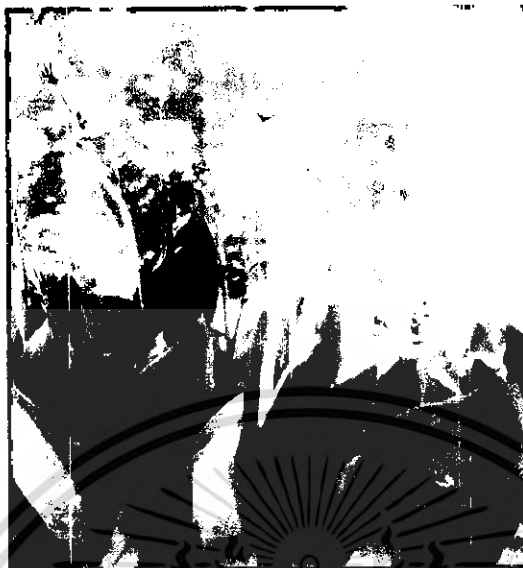
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ปัจจุบันปทุมมาได้มีการผลิตหัวพันธุ์ส่งต่างประเทศ และนิยมปลูกประดับเป็นไม้กระถางและปลูกเป็นไม้ตัดดอก เพราะมีดอกที่สวยงาม และมักถูกนำมาปักแจกันประดับไว้ตามห้องหรือบูชาพระเพราะมีอายุการปักแจกันได้นาน ปลูกประดับสวนเป็นกลุ่ม หรือปลูกเป็นแถวระนาบข้างกำแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุทธรักษา

ทิพวรรณ : 2550

ภาพที่ 29 แสดงลักษณะของพุทธรักษา

ชื่อสามัญ	: Canna
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Canna</i> spp.
ชื่อวงศ์	: CANNACEAE
ชื่ออื่นๆ	: พุทธศร, บัวละวง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ล้มลุกมีอายุหลายปี มีลำต้นใต้ดินเป็น Tuberosus Rhizome ใหญ่แข็งแรง เนื้ออ่อนฉวมน้ำ มีการเจริญเติบโตโดยแตกกอ ประกอบด้วยกลุ่มของก้านใบแผ่เป็นกาบหุ้มประกบกันไว้

ใบ (Foliage) เป็นใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับใบรูปรีถึงรูปไข่กว้าง 10 - 18 เซนติเมตร ยาว 30 - 50 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ มีก้านใบยาวเป็นกาบใบหุ้มลำต้นซ้อนสลับกัน แผ่นใบสีเขียวกลางใบเป็นเส้นนูนเห็นได้ชัด

ดอก (Flower) สีแดง แสด เหลือง ชมพู ขาว ออกดอกเป็นช่อแบบช่อกระจุกที่ปลายกิ่งช่อดอกยาว 15 - 20 เซนติเมตรช่อละ 8 - 10 ดอกกลีบเลี้ยง 3 กลีบขนาดเล็กสีเขียวอ่อนกลีบดอก 3 กลีบ ดอกบานเต็มทีกว้าง 8 - 9 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก ทรงกลมเมล็ดทรงกลมขนาด 2 - 6 เซนติเมตร มีขรุขระจำนวนหลายเมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

พุทธรักษาชอบแสงรำไร หรือแสงแดดจัดกลางแจ้ง ต้องการปริมาณน้ำปานกลาง ควรให้น้ำ 3 - 5 วันต่อครั้ง เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วน หรือดินร่วนปนทรายมีการระบายน้ำดีไม่ชอบดินเหนียวมีน้ำขังตลอดเวลาใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา 0.5 - 1 กิโลกรัมต่อกอ ปีละประมาณ 4 - 6 ครั้งนิยมขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ เพาะเมล็ดไม่ค่อยมีโรคที่เป็นปัญหาพวกเพลี้ยแป้งและเพลี้ยหอย ซึ่งจะพบมากในหน้าร้อน

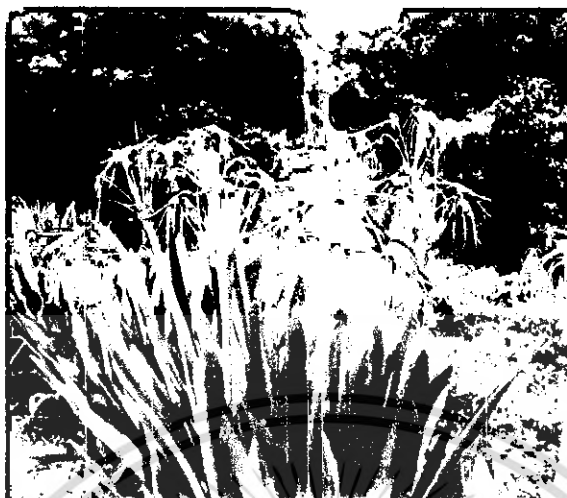
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมนำไปปลูกประดับริมสวนน้ำ ริมคูน้ำที่โล่งแจ้ง ร่องระบายน้ำ ริมถนน ทางเดิน เพราะดอกสวย มีหลายพันธุ์หลายสี เมื่อดอกโรยควรตัดพุ่มใบนั้นทิ้งไป ดอกดำพอกห้ามเด็ด รักษาผลหนอง ใบแก่อาการจุกเสียด แก้ก้องเสียด แก้ก้อเจียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลับพลึงดินเปิด

www.google.com : 2550

ภาพที่ 30 แสดงลักษณะของพลับพลึงดินเปิด

ชื่อสามัญ	: Spider lily, Giant Lily
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Hymenocallis littoralis</i> Salisb.
ชื่อวงศ์	: AMARYLLIDACEA
ชื่ออื่นๆ	: -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	

ต้น (Stem) เป็นไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวใต้ดินแบบ True bulb ลักษณะเป็นกลีบๆเรียงเวียนเป็นวงซ้อนอัดแน่นกันมีขนาดสูง 0.5 เมตรลำต้นเทียมเจริญเติบโตเป็นข้อๆส่วนของใบขึ้นมาเหนือดินและแตกกอ

ใบ (Foliage) ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับถี่รอบต้น ใบรูปหอกแกมรูปขอบขนานกว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 100 - 120 เซนติเมตรปลายเรียวมนถึงแหลมทู่ โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ขอบใบเรียบแผ่นใบหนามีสีเขียวเป็นมันปลายใบอ่อนโค้งลง

ดอก (Flower) สีขาวมีกลิ่นหอมอ่อนๆออกเป็นช่อแบบช่อซี่ร่มที่กลางต้นก้านช่อดอกแข็งและค่อนข้างแบนยาว 30 - 45 เซนติเมตร ช่อละ 4 - 8 ดอก ดอกย่อยเกิดเดี่ยวๆบนปลายก้านดอกย่อย กลีบเลี้ยง 5 กลีบรูปรียาววอกกลีบดอกโคนกลีบดอกติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น 6 แฉกมีส่วนที่ยื่นออกมาเป็นรูปแถบเรียวยาวเล็กดอกบานเต็มที่กว้าง 8 - 10 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก เมล็ดรูปกลม สีดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

เป็นพรรณไม้ในร่มหรือที่แดดรำไรจะไม่ชอบแดดจ้ามากนัก มีความต้องการน้ำและความชื้นสูง แต่ก็สามารถทนแล้งได้ดี เจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุยมีความชุ่มชื้นพอสมควร ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อไปปลูก

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับสวนบริเวณ ริมน้ำตก ลำธาร เพราะมีลักษณะกอเป็นพุ่มหรือจะปลูกประดับบริเวณสวนสนามของบ้าน โดยปลูกรวมเป็นกลุ่มกอเดียวกันหรือต้นเดี่ยวทำให้ดูสวยงาม นุ่มนวลเมื่อมีการออกดอกจะมีกลิ่นดอกที่หอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลับพลึงทอง

ทิวารรณ : 2550

ภาพที่ 31 แสดงลักษณะของพลับพลึงทอง

ชื่อสามัญ	: -
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Crinum</i> spp.
ชื่อวงศ์	: AMARYLLIDACEA
ชื่ออื่นๆ	: พลับพลึงทอง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวใต้ดินแบบ True bulb ลักษณะเป็นกลีบๆเรียงเวียนเป็นวงซ้อนอัดแน่นเป็นลำต้นเทียม เจริญเติบโตเป็นช่อๆส่วนของใบขึ้นมาเหนือดินแตกกอมี หัวขนาดใหญ่อยู่ใต้ดิน

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับที่รอบต้น ใบรูปหอกแกมรูปขอบขนาน กว้าง 8 -12 เซนติเมตร ยาว 90 - 120 เซนติเมตร ปลายเรียวมนถึงแหลมทู่โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้นขอบใบเรียบ แผ่นใบหนาสีเขียวปนเขียวเป็นมัน ปลายใบอ่อนโค้งลงขนาดสูง 1 -1.5 เมตร ค่อนข้างแบน

ดอก (Flower) สีขาวมีกลิ่นหอมอ่อนๆออกเป็นช่อแบบช่อซี่ร่มที่กลางต้นก้านช่อดอกแข็งและยาว 50 - 70 เซนติเมตรช่อละ 4 - 8 ดอก ดอกย่อยเกิดเดี่ยวๆ บนปลายก้านดอกย่อยกลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปรียาวยาว กลีบดอกโคนกลีบดอกติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็นแฉก มีส่วนที่ยื่นออกมาเป็นรูปแถบเรียวเล็ก เกสรเพศผู้มีก้านชูยาวสีแดงเรื่อดอกบานเต็มที่กว้าง 8 - 12 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก เมล็ดรูปกลม สีดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

พลับพลึงทองมีอัตราการเจริญเติบโตรวดเร็ว ปลูกง่าย เจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุยหรือดินปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี มีความต้องการความชื้นสม่ำเสมอ ชอบแสงแดดจัดตลอดวัน ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เนื่องจากพลับพลึงทองมีพุ่ม ใบสีเขียวเงาเด่นสะดุดตา จึงนิยมปลูกในที่แจ้งระดับบริเวณสวน ปลูกคลุมดิน ริมน้ำตก ลำธาร ริมถนน ทางเดิน เมื่อปลูกริมทะเลจะมีสีเขียวสดใสมากโดยปลูกรวมกันเป็นกลุ่มหรือกอเดียวกันทำให้ดูสวยงามเพราะสีของใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลับพลึงหนู

www.google.com : 2542

ภาพที่ 32 แสดงลักษณะของพลับพลึงหนู

ชื่อสามัญ	: Shrimp plant
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Hymenocallis</i> spp.
ชื่อวงศ์	: AMARYLLIDACEA
ชื่ออื่นๆ	: -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวใต้ดินแบบ True bulb ลักษณะเป็นกลีบๆเรียงเวียนเป็นวงซ้อนอัดแน่น เป็นลำต้นเทียม เจริญเติบโตเป็นช่อส่วนของใบขึ้นมาเหนือดิน แตกกอ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับถี่รอบต้น ใบรูปใบหอกแกมรูปขอบขนานกว้าง 2.5-4 เซนติเมตร ยาว 90 -100 เซนติเมตร ปลายเรียวมนถึงแหลมทู่โคนใบ แผ่นเป็นกาบหุ้มลำต้น ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนาสีเขียวเข้มเป็นมันปลายใบอ่อนโค้งลง

ดอก (Flower) สีขาวมีกลิ่นหอมอ่อนๆออกเป็นช่อแบบช่อซี่ร่มที่กลางต้นก้านช่อดอกแข็งและค่อนข้างแบนยาว 20 - 30 เซนติเมตร ช่อละ 6 -12 ดอก ดอกย่อยเกิดเดี่ยวๆบนปลายก้านดอกย่อย กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปรียาววากลิบดอกโคนกลีบดอกติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น 6 แฉกมีส่วนที่ยื่นออกมาเป็นรูปแถบรียาวเล็กดอกบานเต็มที่กว้าง 6 - 8 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

พลับพลึงหนูมีอัตราการเจริญเติบโตปานกลาง ชอบเจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ต้องการความชื้นสม่ำเสมอ ต้องการน้ำในปริมาณพอดี และชอบแสงแดดจัดตลอดวัน หรือสามารถปลูกได้ในที่ร่มรำไรมีแดดบ้าง ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกกอ

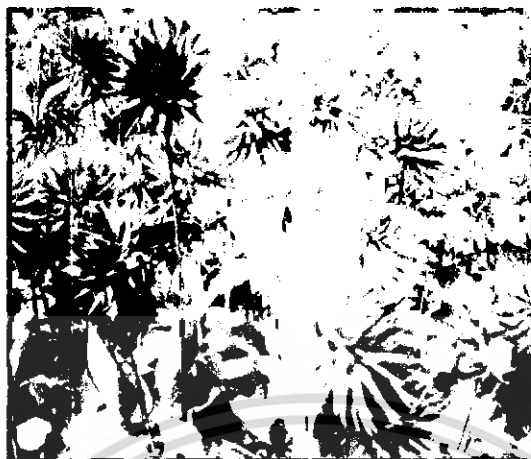
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับสวนในที่แจ้งเพราะเป็นพืชที่ชอบแดดจัด นิยมปลูกเป็นพืชคลุมดิน ปลูกริมน้ำตก ลำธาร ริมถนน ทางเดิน หรือจะปลูกเป็นต้นเดี่ยวๆหรือเป็นกลุ่มกอประดับบริเวณสวน สนามบ้าน หรือสวนสาธารณะ ปลูกประดับบริเวณริมทะเล หรือสามารถปลูกประดับในอาคารได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รักเร่

www.google.com : 2550

ภาพที่ 33 แสดงลักษณะของรักเร่

- ชื่อสามัญ** : Dahlia
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Dahlia* spp.
- ชื่อวงศ์** : COMPOSITAE
- ชื่ออื่นๆ** : รักแรก
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** รักเร่เป็นไม้พุ่มเนื้ออ่อน รากมีลักษณะคล้ายหัวที่เรียกว่า Tuberos roots ลำต้นเหนือดินแตกกิ่งก้านสาขามากมาย
- ใบ (Foliage)** ใบเดี่ยวหรือใบประกอบใบย่อยสามใบออกตรงข้ามกันหรือเป็นวงรอบข้อหรือแบบ rosette ขอบใบเป็นจักหรือเป็นหยักเว้าปลายแหลม
- ดอก (Flower)** ดอกเป็นแบบ head แบบเดียวกับเบญจมาศ ก้านดอกอวบยาวแข็งแรง กลีบดอกแบ่งออกเป็น 2 ตอน กลีบดอกชั้นนอกนี้แผ่กว้างออก หรืออาจจะห่อเป็นหลอดก็ได้แล้วแต่ชนิดของ ดอกมีเกสรตัวผู้และตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน กลีบรองดอกด้านในเป็นแผ่นบางๆ เรียงกันเป็นระเบียบติดอยู่กับฐานของดอก ส่วนกลีบรองดอกด้านนอกเล็กกว่าด้านใน ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม แดง แสด ส้ม ม่วง
- ผล (Fruit)** ผลถ้าแห้งจะมีลักษณะเป็นรูปขอบขนานแบน มีผิวแก่ลึง เมล็ดมีลักษณะเป็นรูปไข่
- การดูแลรักษา**

รักเร่ชอบขึ้นในที่กลางแจ้งแดดจัดแต่มีความชื้นพอเพียง ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนซุยระบายน้ำดี มีธาตุอาหารที่เพียงพอและเก็บความชื้นได้ดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวัสดุคลุมดินให้

รักเร่ ซึ่งอาจจะใช้ฟาง ใบไม้แห้ง หรือเปลือกถั่วก็ได้ รักเร่เป็นไม้วันสั้น ต้องการกลางวันสั้นสำหรับการเกิดตาดอกเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นการขยายพันธุ์เพาะเมล็ด, ปักชำกิ่ง, ต่อกิ่ง, ใช้ราก
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

หัวได้ดินตัมกับหมุยรับประทานแก้โรคหัวใจ แก้ไข้คัน น้ำคั้นจากต้นมีฤทธิ์เป็นยาปฏิชีวนะอ่อนๆฆ่าเชื้อ Staphylococcus ใบบางที่มีพิษนิยมปลูกเป็นกลุ่มในสวนเพื่อประดับสถานที่ หรือปลูกใส่กระถางในทางการค้าปลูกไว้ตัดดอกจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลิลลี่

www.google.com : 2550

ภาพที่ 34 แสดงลักษณะของคอกลิลลี่

- ชื่อสามัญ** : Lily
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lilium* spp.
ชื่อวงศ์ : LILIACEAE
ชื่ออื่นๆ : -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ลิลลี่เป็นไม้ดอกที่มีหัวสะสมอาหารอยู่ใต้ดินแบบ True bulb หัวของลิลลี่คือส่วนลำต้นที่อัดตัวกัน แน่น ประกอบด้วยฐานของหัว ลักษณะเป็นแผ่นแบนๆ ด้านบนเป็นกลีบเรียงซ้อนกัน เป็นชั้นคล้ายกลีบหอมหัวใหญ่ ทำหน้าที่เก็บสะสมอาหาร ด้านล่างของฐานจะมีรากงอกออกมาหัวของลิลลี่จะเจริญเติบโต และเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปีจะสร้างจุดเจริญใหม่ภายในหัว เมื่อหัวพัฒนาเต็มที่ และได้ผ่านช่วงฤดูหนาวเกิดการทำลายการพักตัวของหัว ยอดใหญ่จะเจริญเติบโตเป็นลำต้นเหนือดินตั้งตรง ลักษณะเรียวยาวสูงเป็นปล้องสีเขียว

ใบ (Foliage) ใบมีลักษณะคล้ายรูปใบพายเรียวยาวรี แบนเรียบ บริเวณยอดของลำต้น จะแยกออกเป็นก้านใบ อาจจะเป็นใบเดี่ยวหรือใบรวมก็ได้ ขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์ใบจะแนบขึ้นติดกับลำต้นใบเป็นข้อเดี่ยวๆ สลับห่างระหว่างระหว่างลำต้น

ดอก (Flower) ส่วนยอดจะสร้างช่อดอก ซึ่งดอกจะมีกลีบดอก 6 กลีบ แยกออกจากกัน มีเกสรตัวผู้ชูขึ้นอยู่ใจกลางดอก ลิลลีนั้นมีหลายสี มีทั้งสีขาว ชมพู ส้ม แดง ม่วง และมีสองสีในดอกเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้บางพันธุ์ยังมีจุดประบนกลีบดอกอีกด้วย ซึ่งได้รับความนิยมมาก ดอกหอม ดอกจะบานได้ 2 - 4 วัน

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

ลิลลี่สามารถปลูกได้ดีในดินร่วนมีการระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุสูง บริเวณโคนรากควรใช้หญ้าฟางปกคลุมไว้ เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร และรักษาความชุ่มชื้นของดินไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ อุณหภูมิช่วงแรกของการเจริญเติบโต ควรรักษาอุณหภูมิประมาณ 12 - 13 องศาเซลเซียส หลังจากนั้นอุณหภูมิที่เหมาะสมในการเจริญของลิลลี่ คือช่วงกลางคืน 14 - 16 องศาเซลเซียสและกลางวัน 22 - 25 องศาเซลเซียส ควรมีการพรางแสงในช่วงอากาศร้อนเพื่อรักษาความชื้น การให้น้ำควรรดน้ำ 2 - 3 วันก่อนปลูกเพื่อให้ดินชื้น ในช่วงเช้าพยายามให้ดินชื้นอยู่เสมอ ในวันที่อากาศแห้งมากอาจต้องใช้น้ำมาก

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ลิลลี่เป็นไม้ที่มีดอกหอมและสวยงาม สามารถนำมาประดับเป็นไม้ดอก ไม้กระถาง ส่วนใหญ่มักนิยมตัดดอก นำไปประดับตกแต่งในงานพิธี หรือสถานที่ต่างๆ และยังนำไปจัดทำเป็นแจกันหรือช่อดอกไม้เนื่องในโอกาส และวันสำคัญต่างๆด้วย

เถียงทริส

www.google.com : 2550

ภาพที่ 35 แสดงลักษณะของเถียงทริส

- ชื่อสามัญ** : Blazing star
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Liatris* spp.
ชื่อวงศ์ : ASTERACEAE
ชื่ออื่นๆ : -
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เถียงทริสมีลำต้นตั้งตรง ขึ้นเป็นพุ่มจากหัวใต้ดินที่เรียกว่า Rhizome

ใบ (Foliage) ใบเวียนสลับกันมีรูปร่างคล้ายปลายหอกและใบจะเรียวยาวลงเรื่อยๆเมื่อสุปลายยอด

ดอก (Flower) ก้านช่อดอกตั้งตรง จะมีดอก 25 – 50 ดอกต่อช่อ ดอกจะบานแบบเรียงสลับกัน คล้ายรวงข้าวเป็นแบบช่อดอกรวมแต่ช่อจะบานจากด้านล่างสุด ขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วยก้านดอกตั้งตรงมากโดยไม่ต้องใช้ไม้ปักค้ำยันเอาไว้ ดอกมีสีม่วงคล้ายรูปแปรงล้างขวดและยังมีสีเหลืองสีชมพู

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

เถียงทริสชอบดินร่วนระบายน้ำดีมีความชื้นเพียงพอ แต่ไม่ขึ้นแฉะเพราะถ้าขึ้นมากเกินไป อาจจะทำให้เกิดรากเน่าได้ชอบแสงแดดจัดหรือแดดรำไร ทั้งยังสามารถทนต่อสภาพดินที่มีธาตุอาหารน้อย แต่บางชนิดก็เจริญเติบโตได้ดีในที่ที่ดินอุดมสมบูรณ์มาก การปลูกในช่วงแรกต้องการน้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะให้พืชมีระบบรากที่แข็งแรงทำให้พืชสามารถทนต่อสภาพแห้งแล้งได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ให้ระวังเรื่องโรคต่างๆรวมทั้งโรค ใบจุด ราสนิม ต้นเน่า เพลี้ยแป้ง โรคเหี่ยว ดังนั้นจึงควรให้พืชได้รับแสงแดดที่เพียงพอและอากาศระบายได้ดีจะทำให้ปัญหาการเกิดโรคน้อยลง การขยายพันธุ์สามารถได้จากเมล็ด แต่ปีแรกจะไม่มีดอก และปลูกจากการแยกหัวหรือหน่อมาโดยแบ่งหน่อที่มีตาติดมาด้วยนำมาปลูกโดยขุดหลุมกันเชื้อราด้วยเพื่อป้องกันโรคเน่า

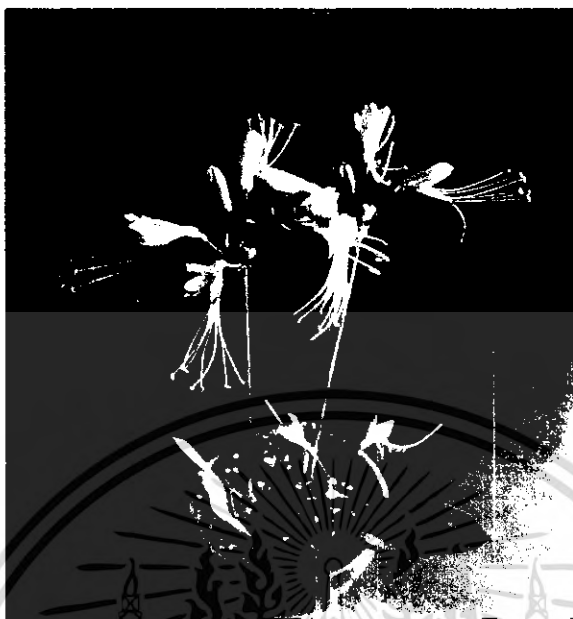
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

มักนิยมปลูกเป็นต้นเดี่ยวตามขอบริมสนาม หรือ สวนเป็นแนวตั้งเรียงกันเป็นแผงคล้ายรั้ว รวมทั้งไว้ตัดดอกนำไปปักแจกันสวนมากจะนิยมปลูกตามแถวริมน้ำลำธาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านมหาฉลาก

www.google.com : 2550

ภาพที่ 36 แสดงลักษณะของว่านมหาฉลาก

ชื่อสามัญ

: Eucrosia

ชื่อวิทยาศาสตร์

: *Eucrosia bicolor* Ker-Gawl.

ชื่อวงศ์

: AMARYLLIDACEAE

ชื่ออื่นๆ

: ว่านมหาฉลาก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้พุ่มขนาดเล็ก มีหัวใต้ดินแบบ True bulb รูปร่างของใบขึ้นมากเหนือผิวดิน ลักษณะเป็นกอพุ่มใบแผ่ปกคลุมดิน มีขนาดสูงประมาณ 30 - 60 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับรอบต้น ใบรูปใบหอกกว้าง 8 - 11 เซนติเมตรยาว 20 - 24 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนา ค่อนข้างอวบ น้ำผิวใบด้านบนสีเขียวอมเหลืองเป็นมัน

ดอก (Flower) ดอกสีส้มออกเป็นช่อแบบ ช่อซี่ร่มจากกอก้าน ช่อดอกกลมชูตั้งขึ้นยาว 30 - 40 เซนติเมตร ดอกย่อยรูปกรวยแคบ โคนกลีบดอกเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 5 แฉก เกสรเพศผู้สีเหลืองยื่นยาวและโค้งขึ้นดอกบานเต็มที่กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร

ผล (Fruit) ผลแห้งแตก สีสน้ำตาล เมล็ดจำนวนมาก แบน สีสน้ำตาลดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

มีอัตราการเจริญเติบโตปานกลาง เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำได้ดีและมีความต้องการความชื้นปานกลาง สามารถเจริญเติบโตได้ในที่มีแสงปานกลางหรือร่มรำไร ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหน่อไปปลูก

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ปลูกลงแปลงประดับสวน ดอกช่วยสร้างสีสัน ปลูกในอาคารได้หรือปลูกประดับเป็นไม้กระถางส่วนมากนิยมปลูกประดับไว้กลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านรางทอง

พิพิธภัณฑ์ : 2550

ภาพที่ 37 แสดงลักษณะของว่านรางทอง

- ชื่อสามัญ** : Salisb Variegata
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hymenocallis littoralis* Salosb cv. *variegata*
ชื่อวงศ์ : AMARYLLIDACEAE
ชื่ออื่นๆ : ว่านสีทศค่าง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ว่านรางทองเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว เป็นกอขนาดเล็ก ลำต้นมีลักษณะเป็นหัวใต้ดิน True-bulb กาบใบอัดตัวกันแน่นเป็นแผ่นห่อหุ้มรวมกันซึ่งอาจดูเหมือนมีลำต้นชูใบขึ้นเหนือดิน

ใบ (Foliage) ไม้พุ่มใบสูงประมาณ 30 - 45 เซนติเมตร ใบเฉลี่ยต่อต้น 3 - 10 ใบ ใบจะมีลักษณะหนาเรียวยาว ก้านใบยาว ปลายใบมน พื้นใบเป็นสีเขียว มีสีด่างเหลืองเป็นแถบใหญ่ริมใบทั้งสองข้างตลอดความยาวของใบ

ดอก (Flower) มีก้านช่อดอกตรงและแข็งแรง กลวงตรงกลาง ออกดอกเป็นช่อมีสีขาวบริสุทธิ์ ดอกคล้ายดอกกลีบลี ช่อดอกแบบร่มกลีบดอกเป็นแถบเล็กเรียวยาว สีขาว ช่อแตกต่างจากกลีบลี คือมีรังไข่อยู่ใต้วงกลีบ

ผล (Fruit) -

การดูแลรักษา

เจริญเติบโตได้ดีในดินที่ระบายน้ำดีควรปลูกในดินร่วนปนทราย มีความชื้นสม่ำเสมอ ต้องการแสงแดดเต็มวันหรือมีร่มรำไรก็ได้เช่นกัน ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหัวหรือแยกหน่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับให้สีส้มของใบ ปลูกประดับตามสวนปลูกประดับได้ทั้งในและนอกอาคาร ปลูกเป็นหย่อมหรือปลูกเป็นตอนกระจายห่างๆหรือปลูกเรียงกันบริเวณแนวรั้ว มักนำไปจัดสวนสไตล์สวนหินหรือปลูกขอบแปลงริมสนามเป็นส่วนมากเพื่อเป็นกรอบทิวทัศน์และปลูกลงกระถางเพื่อประดับมุมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านสีทศ

www.google.com : 2550

ภาพที่ 38 แสดงลักษณะของว่านสีทศ

ชื่อสามัญ	: Star Lily
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Hippeastrum johnsonii</i> Bury
ชื่อวงศ์	: AMARYLLIDACEAE
ชื่ออื่นๆ	: -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ว่านสีทศเป็นพรรณไม้ที่อยู่ในวงศ์พลับพลึงคือจะมีลำต้นเป็นหัวแบบ True bulb อยู่ใต้ดินมีลักษณะคล้ายกับหอมหัวใหญ่และส่วนที่โผล่ขึ้นมาเหนือดินนั้นจะเป็นส่วนของก้านใบและตัวใบเท่านั้น

ใบ (Foliage) ใบของว่านสีทศก็คือส่วนที่โผล่ขึ้นมาเหนือผิวดิน ลักษณะของใบจะเป็นรูปหอกยาวเรียว และมีสีเขียวเป็นมันขอบใบเรียบไม่มีหยักใบกว้างประมาณ 1.5 นิ้ว และยาวประมาณ 10 - 12 นิ้ว

ดอก (Flower) ดอกที่ออกจะแทงก้านดอกสูงขึ้นจากกลางกอซึ่งก้านดอกจะมีความยาวประมาณ 12 นิ้ว หรืออาจจะยาวกว่านี้อีกเล็กน้อย ดอกจะออกตรงปลายก้านดอก มีสีชมพูที่ปลายดอก ดอกจะแยกออกเป็น 6 กลีบ ดอกเมื่อบานเต็มที่ จะกว้างประมาณ 2.5 - 3 นิ้ว และจะทยอยกันบานทีละ 4 ดอก ฉะนั้นจึงนิยมเรียกกันว่า ว่านสีทศ มีทั้งสีขาว ชมพูและสีแดงในดอกเดียวกัน

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

ว่านสี่ทิศควรปลูกในดินร่วนปนทรายระบายได้ดีต้องการความชื้นปานกลางแต่ต้องปลูกในที่แจ้งจึงจะเจริญเติบโตและมีดอกได้ดีเพราะว่านสี่ทิศเป็นพันธุ์ไม้ที่ชอบแสงแดดมากขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อหรือแยกหัวไปปลูกใหม่

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับตามสวนปลูกประดับ เป็นหย่อมหรือปลูกเป็นตอนกระจายห่างๆหรือปลูกเรียงกันบริเวณแนวริมรั้ว มักนำไปจัดสวน สไตล์สวนหินหรือปลูกขอบแปลงริมสนามเป็นส่วนมาก เพื่อเป็นกรอบทิวทัศน์และปลูกลงกระถางเพื่อประดับมุมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านแดงอาทิตย์

www.google.com : 2550

ภาพที่ 39 แสดงลักษณะของว่านแดงอาทิตย์

- ชื่อสามัญ** : Blood flower, Powder puff lily
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Haemanthus multiflorus* (Tratt.) Martyn
- ชื่อวงศ์** : AMARYLLIDACEAE
- ชื่ออื่นๆ** : ว่านกระท่อม, ว่านตะคร้อ
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** ไม้พุ่มขนาดเล็กลำต้นเป็นหัวอยู่ใต้ดินแบบ True bulb ทูส่วนของใบขึ้นมากเหนือผิวดิน มีขนาดสูงประมาณ 25 - 60 เซนติเมตร
- ใบ (Foliage)** ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับรอบต้นใบรูปรีแกมรูปไข่กลับกว้าง 5 - 8 เซนติเมตร ยาว 15 - 20 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบขอบใบเรียบแผ่นใบค่อนข้างหนาอวบน้ำสีเขียวอมเหลือง ผิวด้านบนอาจย่นเป็นคลื่นเล็กน้อยก้านใบสั้นมีจุดประสีน้ำตาลแดง
- ดอก (Flower)** สีแดงสดหรือแดงอมส้ม ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกแน่นจากกอ ก้านช่อดอกกลม สีเขียวอ่อนชูตั้งขึ้นยาว 30 - 40 เซนติเมตร กลีบดอกและเกสรยาวเป็นเส้นฝอย ช่อดอกบานเต็มที่กว้าง 12 - 15 เซนติเมตร
- ผล (Fruit)** ผลสดมีเนื้อหลายเมล็ด สีขาว เหลือง ชมพูหรือแดง รูปไข่ถึงทรงกลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

อัตราการเจริญเติบโตปานกลาง เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุยที่มีการระบายน้ำได้ดี ต้องการความชื้นปานกลาง การรดน้ำให้รดพอชุ่มไม่แฉะหรือท่วมขัง และต้องการแสงแดดเต็ม ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกหัวไปปลูกหรือเพราะเมล็ด

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ปลูกประดับสวนในแปลงที่มีพืชอื่นอยู่แล้วเมื่อมีดอกจะช่วยสร้างสีสันในสวนให้น่าสนใจ หรือปลูกเป็นต้นเดี่ยวๆประดับไว้ในกระถางได้เช่นกัน ต้นจะพักตัวก่อนมีดอกเมื่อดอกโรยแล้วจึงจะผลิใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐีเรือนนอก

www.maipradabonline.com : 2550

ภาพที่ 40 แสดงลักษณะของเศรษฐีเรือนนอก

- ชื่อสามัญ** : St. Bernard's lily
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Chlorophytum bichetii* (Karrer) Backer.
ชื่อวงศ์ : LILIACEAE
ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้คลุมดินจะมีลำต้นเป็น Rhizome ลึกลงใต้ผิวดินแตกใบขึ้นเป็นพุ่มขนาดสูงประมาณ 20 - 30 เซนติเมตร รากมักจะมีตุ่มสีขาวสำหรับเก็บสะสมอาหารและน้ำ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับแน่นใบรูปขอบขนานกว้าง 0.8 - 1.6 เซนติเมตร ยาว 10 - 12 เซนติเมตรปลายใบแหลมโคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้นขอบใบเรียบผิวใบด้านบนสีเขียวเป็นมันมีแถบขาวครีมบริเวณขอบใบเมื่อใบยาวเต็มที่แล้วจะห้อยโค้งลงมา

ดอก (Flower) สีขาวมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ออกเป็นช่อแบบช่อกระจายจากกอช่อดอกยาว 10 - 15 เซนติเมตร ช่อละ 3 - 4 ดอกดอกขนาดเล็ก

ผล (Fruit) ผลแห้งแตกขนาด 7 - 10 มิลลิเมตร สีขาว เมล็ดแก่สีดำ

การดูแลรักษา

เป็นไม้ที่มีอัตราการเจริญเติบโตปานกลาง เจริญได้ดีในดินร่วนซุย หรือดินร่วนปนทรายที่มีการระบายน้ำได้ดี หากมีอิฐหรือหินเล็กๆ ใส่ลงไปจะช่วยแตกกอได้ดีชอบบริเวณที่มีแสงแดดรำรำไร หรือมีแดดบ้างเป็นบางเวลา มีความต้องการความชื้นปานกลางไม่ชื้นแฉะเกินไป ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ หรือใช้ต้นอ่อนที่เกิดจากการไหลไปปลูกใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

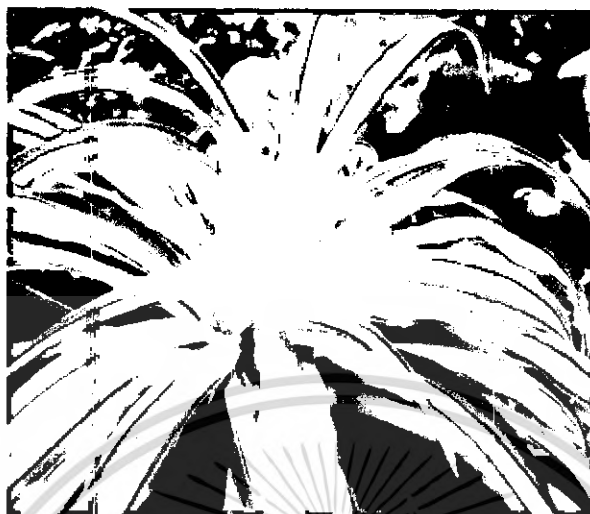
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

สามารถนำมาจัดสวนภาคปลูกคลุมดินประดับสวน เหมาะสำหรับสวนหิน สวนญี่ปุ่น และสวนทั่วไปที่มีสภาพแสงเหมาะสม หรือปลูกประดับตามอาคาร นิยมปลูกในพื้นที่ระนาบกับพื้นดิน ใช้ทดแทนหญ้าสนามโดยจัดรวมกับกลุ่มก้อนหิน และปลูกเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ในการจัดสวนสามารถใช้เป็นจุดเชื่อมโยงสายตา จากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่งโดยไม่ปิดบังทิวทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐีเรือนใน

www.maipradap.com : 2549

ภาพที่ 41 แสดงลักษณะของเศรษฐีเรือนใน

- ชื่อสามัญ** : Spider plant
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Chlorophytum comosum* (Thunb.) Jacques
ชื่อวงศ์ : LILIACEAE
ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้คลุมดินลำต้นเป็น Rhizome สันๆอยู่ใต้ผิวดิน แตกใบขึ้นเป็นพุ่มขนาดสูงประมาณ 25 - 30 เซนติเมตร เมื่อต้นโตเต็มที่แตกกิ่งแขนงทอดยาวออกมาปลายกิ่งมีต้นขนาดเล็ก (Offset) มีลักษณะเหมือนต้นเดิมทุกประการ

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับแน่น ใบรูปขอบขนานกว้าง 1 - 2 เซนติเมตร ยาว 15 - 11.02 นิ้ว ปลายใบแหลมโคนใบแผ่เป็นกาบขอบใบเรียบผิวใบด้านบนสีเขียวเป็นมันมีแถบขาวครีมบริเวณกลางใบเมื่อใบยาวเต็มที่แล้วจะห้อยโค้งลงมา

ดอก (Flower) สีขาวออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกจากกอ ช่อดอกยาว 15 - 30 เซนติเมตรดอกขนาดเล็ก

ผล (Fruit) เมื่อผลสุกจะแห้งแตก เมล็ดจะมีขนาด 9 - 10 มิลลิเมตร มีสีขาว

การดูแลรักษา

เศรษฐีเรือนในชอบดินร่วนซุยมีการระบายน้ำได้ดีเป็นพืชที่ต้องการความชื้นต่ำต้องการน้ำน้อยชอบแสงแดดอ่อนๆไม่ชอบแสงแดดตรง ไม่ต้องการน้ำมากโดยรดสัปดาห์ละครั้งก็พอหรือสังเกตจากดินว่าแห้งเกินไปหรือไม่ เศรษฐีเรือนในขยายพันธุ์โดยการแยกกอ หรือแยกต้นอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

เศรษฐกิจเรือนในเป็นประดับมีคุณสมบัติดูดสารพิษภายในอาคารได้เป็นอย่างดี เศรษฐีเรือนในเป็นไม้กอขนาดเล็ก ที่นิยมปลูกเป็นไม้ประดับทั้งในและนอกอาคาร โดยปลูกในกระถางแขวนหรือปลูกเป็นพืชคลุมดินก็ได้ ปลูกประดับสวนหย่อมที่ร่มรำไรใช้เป็นไม้กระถางประดับในสวนถาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หงส์เหิน

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 42 แสดงลักษณะของหงส์เหิน

ชื่อสามัญ	: Swan plant
ชื่อวิทยาศาสตร์	: <i>Asclepias fruticosa</i>
ชื่อวงศ์	: ZINGIBERACEAE
ชื่ออื่นๆ	: ต้นเข้าพรรษา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ต้นหงส์เหินเป็นพืชที่มีลำต้นเป็นหัวใต้ดิน ประเภทเหง้าแบบ Tuberous root มีรากสะสมอาหารลักษณะอวบน้ำคัล้ายรากกระจาย เรียงอยู่โดยรอบหัวและส่วนของลำต้นเหนือดิน คือ กาบใบที่เรียงตัวกันแน่นทำหน้าที่เป็นต้นเทียมเหนือดิน มักเกิดเป็นกลุ่มกอสูงประมาณ 30-70 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) เป็นใบเดี่ยวลักษณะเรียวยาว รูปใบหอกคล้ายใบกระชาย แต่มีขนาดเล็กกว่าออกเรียงสลับซ้ายขวาเป็นสองแถวในระนาบเดียวกันขนาดของใบกว้างประมาณ 10 x 25 เซนติเมตร

ดอก (Flower) ดอกออกเป็นช่อแทงออกมาจากยอดของลำต้นเทียม ช่อจะโค้งและห้อยตัวลงอย่างอ่อนช้อยสวยงาม มีก้านดอกย่อยเรียงอยู่โดยรอบประกอบด้วยดอกจริง 1 - 3 ดอกสีเหลืองสดใส แต่จะมีกลีบช่อดอกแบบช่อเชิงลดดอกที่ยอดมี 2 - 8 ดอกใบประดับมีหลายใบเรียงอัดกันแน่น ขอบสีแดงดอกสีขาวเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อนก่อนหลุดร่วง มีกลิ่นหอมมีกลีบรูปแถบ 3 กลีบม่วงอซีแดง ปลายกลีบเป็นแฉกลึกประมาณกึ่งหนึ่งของกลีบปาก กว้างประมาณ 4 เซนติเมตร สีขาวมีปื้นสีเหลืองที่โคนกลีบ

ผล (Fruit) มีลักษณะรูปรีผิวเกลี้ยง ยาวประมาณ 3 - 3.5 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

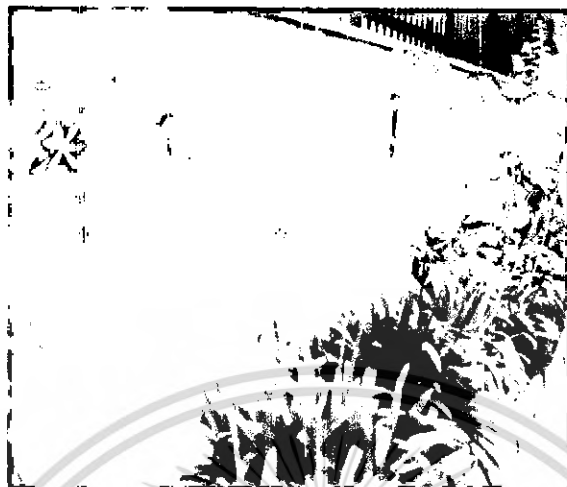
หงส์เหินเป็นพืชที่ต้องการร่มรำไรแปลงปลูกกลางแจ้ง ควรพรางแสงไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ แปลงปลูกควรคลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้ง เพื่อรักษาความชื้นและความสะอาดสโตของดอก การให้น้ำ หงส์เหินเป็นพืชที่ต้องการความชุ่มชื้นแต่ไม่แฉะ ถ้าอากาศแล้งควรให้น้ำอย่างน้อยวันละครั้งในช่วงเช้าไม่ทนอากาศเย็น หากต้นหนาแน่นควรมีการตัดแต่งบ้างเพราะอาจทำให้เกิดโรคระบาด ดอกมีขนาดเล็กไม่สมบูรณ์ ควรมีการตัดแต่งให้แปลงโปร่ง โดยตัดต้นไม่สมบูรณ์หรือตัดใบทิ้งบ้าง ขยายพันธุ์ได้โดยการแยกเหง้าหรือเพาะเมล็ด

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับไว้ในกระถาง หรือปลูกไว้สำหรับตัดดอกเพื่อนำไปปักแจกันเพราะมีก้านช่อดอกยาวและมีอายุการปักแจกันนาน อีกทั้งยังนิยมตัดดอกนำไปบูชาพระ

อกาแฟนทัส

www.google.com : 2550

ภาพที่ 43 แสดงลักษณะของอกาแฟนทัส

ชื่อสามัญ : Agapanthus
ชื่อวิทยาศาสตร์ : Agapanthus spp. (Headbourne Hybrids)
ชื่อวงศ์ : LILIACEAE
ชื่ออื่นๆ : Lily of the Nile, African Lily
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
ต้น (Stem) เป็นไม้ดอกอายุสั้นประมาณ 2 ปี ลำต้นอวบน้ำ เรียว เป็นพุ่มสูง 0.45 – 2 เมตร มีหัวใต้ดินแบบ Rhizome

ใบ (Foliage) มีลักษณะใบรูปแถบยาว คล้ายดาบ แผ่นใบหนาอวบน้ำ ใบมีสีเขียวสดหรือสีเขียวอมเทา

ดอก (Flower) ดอกออกเป็นช่อแบบซี่ร่ม ก้านช่อดอกยาว 30 – 60 เซนติเมตร ดอกย่อยรูปกรวย ปลายแยก 6 กลีบ ขนาดดอก 3 เซนติเมตร กลีบดอกมีสีขาว ม่วง และฟ้า

ผล (Fruit) เป็นผลแห้งแตก เมล็ดมีสีดำแบนมีปีก มีขนาดประมาณ 125 เมล็ดต่อกรัม

การดูแลรักษา

มีความต้องการแสงแดดตลอดวันแต่สามารถทนร่มได้บ้าง หรือปลูกลงกลางแจ้ง ดินที่ปลูกควรเป็นดินที่เป็นตางเล็กน้อย ระบายน้ำดี และควรรดน้ำสม่ำเสมอในช่วงที่ต้นออกดอก ไม่ควรปล่อยให้หน้าดินแห้ง ขยายพันธุ์โดยการแยกหัวปลูกหรือเพาะเมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

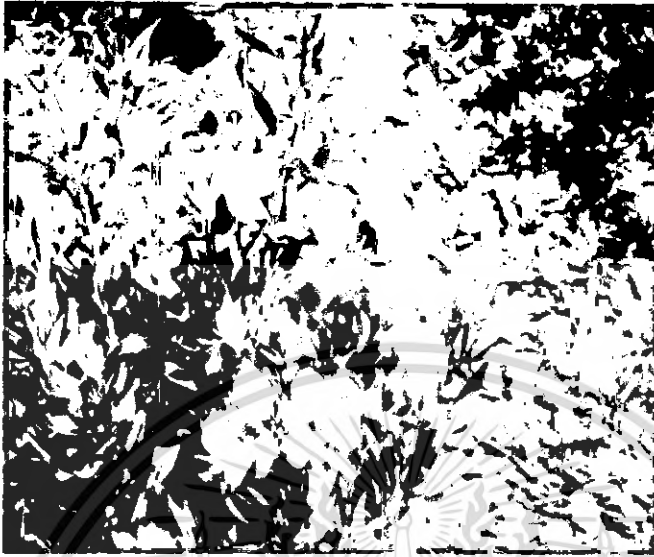
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับแปลงและประดับสวนหิน หรือปลูกเป็นสวนหย่อมตามบริเวณสวนสาธารณะหรืออุทยาน รวมทั้งปลูกจำหน่ายเป็นไม้ตัดดอกอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัลสโตรมีเรีย

www.google.com : 2550

ภาพที่ 44 แสดงลักษณะของอัลสโตรมีเรีย

ชื่อสามัญ

: Peruvian lily

ชื่อวิทยาศาสตร์

: *Alstroemeria* spp.

ชื่อวงศ์

: ALSTROMERIACEAE

ชื่ออื่นๆ

: -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ลำต้นเจริญมาจากหัวพันธุ์มีลำต้นใต้ดินแบบ Tuberos roots ก้านลำต้นตั้งตรง ลำต้นสูงประมาณ 46 - 76 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) ใบจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มคล้ายร่มอยู่ส่วนบนของลำต้น ใบจะอ่อนเรียวยาวแหลมเป็นคลื่น บริเวณใต้ใบๆจะยาวมากแล้วม้วนชดเป็นวง

ดอก (Flower) ดอกมีลักษณะเป็นดอกช่อเป็นไม้หัวที่มีดอกหลายสี ทั้งสีขาว สีชมพู สีแดง และสีเหลือง จุดเด่นของดอกที่ลวดลายเป็นเส้นๆ สีน้ำตาลเข้มบนกลีบดอก มีกลีบดอกเรียวยาวดูรุ่งริ่งเมื่ออยู่กลางแจ้งดอกจะสีเข้ม แต่เมื่ออยู่ในร่มดอกจะซีดจางช่อดอกจะทยอยกันบาน มีก้านยาวออกดอกในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม และเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

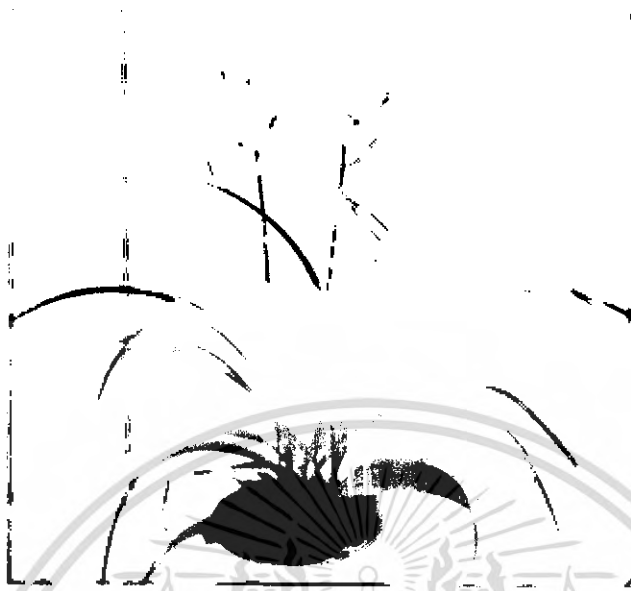
เป็นพืชที่ชอบดินที่มีความเป็นกรดอ่อน pH 5.8 - 6.8 ชอบแสงแดดเต็มที่มีอุณหภูมิปานกลาง ชอบความชื้นสูงแต่ดินต้องมีการระบายน้ำดี ซึ่งอัลสโตรมีเรียไม่สามารถทนต่อสภาพที่มีน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน เพราะจะทำให้เหง้าและรากเน่าได้ ขยายพันธุ์โดยการแยกเหง้าและการใช้เมล็ด

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

อัลสโตรมีเรีย มีดอกสีสดใสนิยมใช้จัดในสวนซึ่งมีจุดเด่นน่าสนใจ โดยปลูกเป็นพุ่มและมักถูกนำไปปักในแจกันเพื่อประดับ บางสายพันธุ์สามารถนำหัวใต้ดินมาทำเป็นแป้งที่ใช้ในการประกอบอาหารได้ด้วย ในด้านการค้าปลูกไว้ตัดดอกจำหน่าย

เอื้องดิน

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 45 แสดงลักษณะของเอื้องดิน

- ชื่อสามัญ** : Ground orchid
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Spathoglottis plicata* blume
ชื่อวงศ์ : ORCHIDACEAE
ชื่ออื่นๆ : ว่านจุก, กระเทียมป่า, เอื้องดินใบหมาก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) มีลำต้นใต้ดิน แบบ Rhizome ขนาด 1.5 - 2.5 เซนติเมตร มีแนวปล้องชัดเจน มีลำลูกกล้วยเจริญจากลำต้นใต้ดิน โผล่เหนือดินเป็นจุดกำเนิดใบ ส่วนบนมีโคนกาบใบหุ้ม

ใบ (Foliage) ใบเป็นแถบยาวได้ถึง 1 เมตร หรือมากกว่า กว้าง 2 - 6 เซนติเมตร แผ่นใบยาวค่อนข้างบางแต่แข็ง มีเส้นใบที่เป็นรอยพับจีบตามยาว ฐานใบมีกาบใบรอบๆ ลำต้น ปลายกาบใบจะเชื่อมติดกัน เมื่อเล็กใบจะตั้งตรงและมีร่องเมื่อแก่ ปลายใบเรียวแหลมและโค้งปลายห้อยลง

ดอก (Flower) ช่อดอกแบบกระจจะมี 8 - 15 ดอก ออกดอกเกือบปลายช่อ ดอกกว้าง 4 เซนติเมตร สีม่วงกลีบเลี้ยงรูปไข่ ปลายกลีบแหลม กลีบดอกรูปขอบขนานและมีขนาดใหญ่กว่ากลีบเลี้ยง โคนกลีบปากสีแดงเข้มและงอนขึ้น กลางกลีบคอด มีตุ่มสีเหลืองสองตุ่ม ปลายกลีบแผ่ออกด้านข้าง ดอกมีสีม่วง ขาว ชมพู ส้ม เหลือง ขยายได้โดยการแยกหน่อ หรือเหง้า

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

มีความต้องการดินที่มีอินทรีย์วัตถุสูงมีเศษซากพืชซากสัตว์หรือมูลสัตว์ทำให้ดินร่วนซุย ทำให้รากแผ่ขยายได้ดี และมีการระบายน้ำดี ต้องการแสงแดดเต็มวันหรือมีร่มรำไรก็ได้เช่นกัน พืชมีความต้องการน้ำมากระหว่างการเจริญเติบโต

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นต้นเดี่ยวๆ หรือปลูกใส่กระถาง ประดับไว้ตามอาคาร บ้านเรือนนำไปใช้ในการจัดสวนสไตล์ธรรมชาติหรือป่าดิบชื้น ใช้จัดสวนลอยแบบแขวนใช้จัดสวนหย่อมโดยปลูกตามโคนต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอื้องพร้าว

www.maipradab.com : 2550

ภาพที่ 46 แสดงลักษณะของเอื้องพร้าว

ชื่อสามัญ : Early purple Orchid

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Orchis mascula*

ชื่อวงศ์ : ORCHIDACEAE

ชื่ออื่นๆ : ฉัตรพระอินทร์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นพรรณไม้ที่มีลักษณะลำต้นคล้ายกับกล้วยไม้ทั่วไปแต่ต่างกันที่ เอื้องพร้าวจะมีหัวแบบ Tuberous rhizome ขึ้นอยู่ในดินมีความสูงของต้นประมาณ 50 - 70 เซนติเมตร โคนเป็นลำลูกกล้วยทรงกลมมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 - 5 เซนติเมตร มีรากซึ่งมีลักษณะอวบใหญ่หยาบและแตกแขนงแผ่กระจายอย่างหนาแน่น สามารถเก็บสะสมน้ำได้ดีพอสมควร

ใบ (Foliage) ใบมีลักษณะเป็นรูปหอกเรียวยาว ปลายใบยาวแหลม เส้นใบเป็นเส้นไปตามความยาวของใบ ผิวเนื้อใบกระด้างมีสีเขียว ลักษณะใบเหมือนกับใบมะพร้าวที่กำลังงอกออกจากจาว ขนาดของใบกว้างประมาณ 2 นิ้ว ยาวประมาณ 8 - 12 นิ้ว

ดอก (Flower) ดอกออกเป็นช่อตั้งตรง ซึ่งมักจะออกบริเวณกลางกอของลำต้น ลักษณะของดอกจะเหมือนกับกล้วยไม้โดยทั่วไป ดอกมีสีชมพู หรือสีม่วงอ่อน มีอยู่ 5 กลีบ กลีบข้างล่างมีรูปร่างคล้ายกับริมฝีปาก ดอกช่อหนึ่งยาวประมาณ 6 - 8 นิ้ว มีจำนวนดอกประมาณ 15 ดอก

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ที่มักพบขึ้นอยู่กับดินที่มีอินทรีย์วัตถุสูง ที่เนาเปื่อยผุพังและร่วนโปร่งเป็นกล้วยไม้ที่มีระบบรากกึ่งดิน วัสดุที่ใช้ลงไปในภาชนะที่ใช้ปลูกควรเก็บความชื้นได้ดี เมื่อนำมาปลูกเป็นไม้ประดับจะเจริญได้ดีในดินทุกประเภทต้องการน้ำ และความชื้นในปริมาณปานกลาง

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกเป็นต้นเดี่ยวๆ หรือปลูกใส่กระถาง ประดับไว้ตามอาคาร บ้านเรือนนำไปใช้ในการจัดสวนสไตล์ธรรมชาติหรือป่าดิบชื้น ใช้จัดสวนลอยแบบแขวนใช้จัดสวนหย่อมโดยปลูกตามโคนต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอื้องหมายนา

ตีพิมพ์ : 2550

ภาพที่ 47 แสดงลักษณะของเอื้องหมายนา

- ชื่อสามัญ** : Scarlet spiral flag
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Costus spiralis* (Koen.) Smith
ชื่อวงศ์ : ZINGIBERACEAE
ชื่ออื่นๆ : เอื้องช้าง, เอื้องดิน, บันไดสวรรค์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไม้ล้มลุกหลายฤดูลำต้นใต้ดินแบบ Rhizome มีลำต้นอากาศเจริญจากข้อเหง้าใต้ดิน เป็นระยะๆ ลำต้นอากาศกลมยาวตรงไม่แตกแขนงสูงถึง 1.5 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น 1 - 2 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) ใบเดี่ยวเรียงตัวแบบสลับเวียนเป็นเกลียว ก้านใบเป็นกาบ (sheath) ยาว 2 - 5 เซนติเมตร ภายนอกกาบมีขนกาบหุ้มข้อและปล้องแบบปิดหรือกาบใบเป็นหลอด ตอนปลายกาบมี ก้านสั้นๆ 1 - 2 มิลลิเมตร เชื่อมต่อกับตัวใบ ใบรูปไข่หรือรูปขอบขนาน โคนใบมนหรือค่อนข้างแหลม ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบผิวใบเรียบ ใบกว้าง 2-7 เซนติเมตร ยาว 7-22 เซนติเมตร ท้องใบมี ขนนุ่มเล็กน้อย

ดอก (Flower) ดอกช่อ globular head หรือ ovoid head เกิดที่ปลายลำต้นอากาศ โคนก้านช่อดอกมีใบประดับ สีแดงแกมม่วง รูปยาวเรียวปลายรีแหลม ก้านดอกย่อยสีขาวใสอบน้ำ กลีบเลี้ยงมีสีเขียวแกมแดงโคนกลีบติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น 3 แฉก แต่ละแฉกยาวไม่เท่ากันรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาวรี ปลายแหลม กลีบดอก 3 กลีบมีสีขาวหรือขาวแกมชมพู ติดกันเป็นหลอดที่ฐาน ก้านชูอับเรณู
แผ่แบนคล้ายกลีบดอกมีสีขาวตอนปลายมีวงอและมีสีเหลืองสด

ผล (Fruit) ผลแห้งแบบ capsule มีใบประดับห่อหุ้ม เมล็ดจำนวนมาก

การดูแลรักษา

ควรปลูกในที่ที่มีแสงแดดพอรำไรมีความชื้นสูงดินปลูกควรเป็นดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี
ชอบน้ำปานกลางไม่ต้องให้น้ำมาก

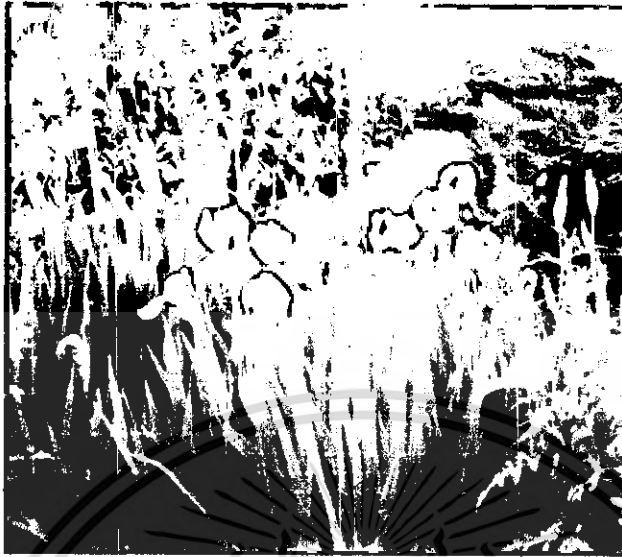
ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมตัดประดับแจกันทั้งต้นที่มีช่อดอก เนื่องจากทั้งต้น และกาบประดับสวยงามแปลกตา
นอกจากนี้ยังปลูกเป็นไม้ประดับใน มาเลเซีย อินเดี และฟิลิปปินส์ใช้หน่ออ่อนใส่แกง เป็นผัก
แห้งมีสารชื่อ diosgenin ใช้สังเคราะห์สเตอรอยด์ฮอร์โมน น้ำคั้นเป็นยาระบาย รับประทานกับพลู
แก้อ ไบแก้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไอริส

www.google.com : 2550

ภาพที่ 48 แสดงลักษณะของไอริส

ชื่อสามัญ

: Iris

ชื่อวิทยาศาสตร์

: *Iris* spp.

ชื่อวงศ์

: IRIDACEAE

ชื่ออื่นๆ

: -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) ไอริสเป็นไม้ดอกที่มีเหง้าใต้ดิน เจริญมาจากส่วนของ Rhizome มีก้านที่ตั้งตรงมีความสูงของต้นประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร

ใบ (Foliage) เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ใบจะเรียวยาวแหลม และเจริญขึ้นเป็นพุ่มแน่นมาจากลำต้นใต้ดิน ใบจะตั้งตรงมาจากส่วนของโคนต้น ใบมีความยาวประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร มีความกว้างของใบประมาณ 20 - 53 เซนติเมตร บางสายพันธุ์มีใบเรียวยาวคล้ายหวดเครา

ดอก (Flower) มีกลีบดอกเรียวยาวแหลม มีความอ่อนซึ่งมีประมาณ 6 กลีบ มีรูปทรงสมมาตร ดอกบานอยู่ส่วนบนของก้านช่อดอก มีประมาณ 3 ดอกต่อหนึ่งก้าน ดอกจะแผ่ขยายออกกว้าง หรือห้อยต่ำลง มีก้านดอกตั้งตรง สามารถนำไปปักแจกันได้ดีทรงดอก ส่วนมากจะมีสี ม่วง สีฟ้า และเป็นดอกที่มีกลิ่นหอมมาก

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

เป็นพืชที่มีการดูแลรักษาง่าย ชอบแสงแดดเต็มที่ เจริญได้ดีในเขตอบอุ่นแต่สามารถอยู่ในที่แดดรำไร ชอบดินที่โปร่ง ระบายน้ำได้ดี หากบริเวณที่ปลูกมีดินเหนียวก็ควรผสมดินทรายลงไปด้วย เพราะถ้าน้ำท่วมขังอาจทำให้รากเน่าได้ ขึ้นอยู่กับสภาพความชื้นของดินด้วย ถ้าดินแห้งก็ควรให้น้ำสม่ำเสมอ และสามารถเจริญได้แม้จะมีธาตุอาหารน้อย แต่ถ้าได้รับธาตุอาหารเพียงพอ แต่การให้ปุ๋ยไม่ควรให้ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณมากเกินไป ต้นก็สามารถเจริญได้อย่างสมบูรณ์โรคแมลงโอริชไม่ค่อยพบปัญหาเรื่องโรคแมลงนักเพราะเป็นพืชที่แข็งแรง แต่โรคส่วนมากที่พบจะเป็นโรครากเน่าเป็นส่วนใหญ่หากมีการระบายน้ำไม่ดี

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

มักถูกนำไปทำเป็นน้ำหอม และตัดนำไปปักในแจกัน และนิยมนำไปจัดตามสวนที่ปลูกประดับตามชอกหินปลูกเป็นหย่อมๆ หรือปลูกเป็นคอนกระจายห่างๆ ตามอุทยานปลูกตามขอบแปลงในการจัดสวนส่วนมากมักปลูกเป็นกรอบของทิวทัศน์หรือปลูกใส่กระถางก็ได้

ไฮยาซินธ์

www.google.com : 2550

ภาพที่ 49 แสดงลักษณะของไฮยาซินธ์

ชื่อสามัญ : Hyacinth orientalis

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Muscari* spp.

ชื่อวงศ์ : HYACINTHACEAE

ชื่ออื่นๆ : -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น (Stem) เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่จัดอยู่ในวงศ์ของลิลลี่ที่มีหัวแบบ Tuber ลำต้นเจริญขึ้นตั้งตรง อวบไม่สูงมากนักคล้ายหัวหอม แต่มีก้านที่โผล่ขึ้นมาบริเวณกลางหัว แข็งแรงอวบมากกว่าสูง ประมาณ 30.5 เซนติเมตร มีสีเขียวออกสีน้ำตาล

ใบ (Foliage) มีใบรูปแคบที่เรียวแหลม ใบหนาอ้วนน้ำมีสีเขียวสดเป็นมันใบห่อขึ้น มีประมาณ 4 – 6 ใบติดกับกอลำต้นขึ้นตั้งตรง โอบล้อมก้านดอกไว้ ยาวประมาณ 15 - 35 เซนติเมตร

ดอก (Flower) ดอกจะขึ้นล้อมก้านดอกตั้งแต่ช่วงกลางจนถึงยอดมีกลีบดอกประมาณ 5 - 6 กลีบ จะออกเป็นดอกเดี่ยวๆ และดอกช่อแต่จะขึ้นติดๆ กันกลีบดอกจะเรียวยาวประมาณ 2 - 3.5 เซนติเมตร ซึ่งรูปทรงดอกจะคล้ายทรงกรวยจะบานแยกออกมีกลีบดอกที่แข็งแรงมีสีส้มมากมาก เช่น สีม่วง สีส้ม สีเหลือง สีฟ้า สีชมพู รวมทั้งมีกลิ่นหอมมาก

ผล (Fruit) -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

การปลูกสวนใหญ่จะให้หัวพันธุ์โดยปลูกให้หัวอยู่ในระดับผิวดิน จะชอบที่มีแสงแดดเต็มที่ และเจริญเติบโตได้ในที่มีแดดรำไร มีความต้องการน้ำพอประมาณ ชอบดินที่ระบายน้ำดีแต่ไม่แห้ง เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว หัวก็จะมีการพักตัว

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

ไฮยาซินธ์ไม่นิยมปลูกเป็นต้นเดียวในการจัดสวนแต่จะปลูกเป็นกลุ่มตามสวนให้ดูสวยงาม และมักปลูกใส่กระถางเมื่อปลูกเป็นต้นเดี่ยวไว้ประดับตาม บ้านเรือน อาคาร รวมทั้งนำไปทำเป็น น้ำหอม เพราะมีดอกที่กลิ่นหอมมากและยังปลูกเป็นไม้ตัดดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไฮเดรนเยีย

www.maipradabonline.com :2550

ภาพที่ 50 แสดงลักษณะของไฮเดรนเยีย

- ชื่อสามัญ** : Hortensia group, Hydrangea
- ชื่อวิทยาศาสตร์** : *Hydrangea macrophylla* (Thunb.) Ser.
- ชื่อวงศ์** : HYDRANGEACEAE
- ชื่ออื่นๆ** : ดอกสามเดือน, ดอกหกเดือน
- ลักษณะทางพฤกษศาสตร์**
- ต้น (Stem)** เป็นไม้พุ่มขนาดเล็กมีหัวใต้ดินแบบ Tuber แตกกิ่งก้านเป็นพุ่มกว้าง มีขนาด สูงได้ถึง 1 เมตร
- ใบ (Foliage)** ใบเดี่ยวเรียงตรงข้ามกัน ใบรูปไข่หรือรูปไข่กลับกว้าง 4 - 13 เซนติเมตร ยาว 7-19 เซนติเมตร ปลายใบมีติ่งแหลมโคนใบกลมมน ขอบจักฟันเลื่อยแผ่นใบหนามีสีเขียวเส้นใบเป็นร่องลึกชัดเจนให้ใบตลอดปี
- ดอก (Flower)** สีขาว ชมพู หรือฟ้า ซึ่งขึ้นอยู่กับความเป็นกรด - ด่างของดินที่ปลูก ถ้าดินเป็นกรดมากดอกจะเป็นสีฟ้า ถ้าดินเป็นด่างมากดอกจะเป็นสีชมพู ออกเป็นช่อแบบช่อเชิงหลั่นทรงกลมที่ปลายกิ่ง ช่อดอกมีขนาดค่อนข้างใหญ่ ดอกรอบนอกเป็นหมัน ดอกรอบในเป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมกัน ปลายจัก 4 - 5 พู โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันปลายแยก 4 - 5 แฉก ดอกย่อยบานเต็มที่กว้าง 1.5 - 3 เซนติเมตร ดอกจะเปลี่ยนสีตามสภาพแวดล้อม
- ผล (Fruit)** ผลแห้งแตก กว้าง 1 - 3 มิลลิเมตร ยาว 6 - 8 มิลลิเมตร สีเหลืองถึงน้ำตาลมี 2 เมล็ดต่อผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษา

ไฮเดรอนเยียมมีอัตราการเจริญเติบโตปานกลางเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ควรมีความเป็นกรด-ด่าง อยู่ระหว่าง 5.5 เหมาะสมที่สุด มีความชื้นสม่ำเสมอและมีการระบายน้ำได้ดี ต้องการอุณหภูมิค่อนข้างเย็น ความชื้นปานกลาง และสามารถเจริญเติบโตได้ในที่ที่มีแสงปานกลางถึงร่ม รำไรไม่ควรให้โดนแสงแดดโดยตรงใบจะหงิกงอ ปลูกได้ในดินที่มีอากาศเย็นเมื่อออกดอกนำไปไว้ที่ร่มเย็นจะทำให้ดอกติดทนนานเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก

ประโยชน์ด้านการใช้งาน

นิยมปลูกประดับบริเวณสวน หรือปลูกประดับเป็นไม้กระถาง ไว้ในร่มแล้วแต่ชนิดพันธุ์ ส่วนมากนิยมปลูกประดับไว้กลางแจ้งเพื่อดูดอกไม้ เพราะให้ดอกสวยงามและมีกลิ่นหอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา

จากการศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับทั้ง 50 ชนิดพบว่า มีลักษณะที่ต่างกักันคือมีพันธุ์ไม้ในร่มได้แก่ นาคิสซัส ไซคลาเมน ไฮเดรนเยีย บอนสี คล้าขุนแผน พันธุ์ไม้กลางแจ้งได้แก่ ว่านสีทศ ว่านแสงอาทิตย์ ดองดึงส์ ปทุมมา เอื้องพรวัว พันธุ์ไม้น้ำได้แก่ บัวสาย บัวฝรั่ง กก-อียิปต์ คล้าน้ำช่อห้อย บัวหลวง เป็นต้น

พันธุ์ไม้ส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุกอายุปีเดียวหรือหลายปี มีระบบรากสะสมอาหาร ลำต้นเป็นเหง้าใต้ดินการขยายพันธุ์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการแยกหน่อ เหง้า หรือการแบ่งกอ สามารถเจริญเติบโตได้ทั้งในร่ม กลางแจ้ง บริเวณชานน้ำจนถึงน้ำลึกโดยทั่วไปแล้วประโยชน์ของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหนึ่งที่ใช้ในการจัดสวนคือนำไปประดับบริเวณอาคาร ประดับสวน จัดสวนหิน ถ้าเป็นพันธุ์ไม้น้ำ ใช้ในการประดับบริเวณ สระน้ำ บ่อน้ำ หรือจัดสวนน้ำ เช่น

พันธุ์ไม้ประดับในร่ม

ไซคลาเมน	Cyclamen	AMARYLLIDACEAE
ไฮยาซิน	Hyacinth	HYACINTHACEAE
บอนสี	Fancy Leaf Caladium	ARACEAE
ไฮเดรนเยีย	Hydrangea	HYDRANGEACEAE
บีโกเนีย	Begonia	GONIACEAE
กล็อกซิเนีย	Gloxinia	GESNERIACEAE

พันธุ์ไม้ประดับกลางแจ้ง

เอื้องพรวัว	Early purple Orchid	ORCHIDACEAE
รักเร่	Dahlia	COMPOSITAE
ว่านแสงอาทิตย์	Blood flower	AMARYLLIDACEAE
ว่านสีทศ	Star Lily	AMARYLLIDACEAE
ปทุมมา	Siam Tulip	ZINGIBERACEAE
ดองดึงส์	Gloriosa	LILIACEAE

พันธุ์ไม้น้ำประดับบริเวณผิวน้ำหรือบริเวณที่น้ำมีความลึกมาก ๆ ได้แก่

กกอียิปต์	Egyptian paper plant	CYPERACEAE
บัวฝรั่ง	Hardy water-lily	CYPERACEAE
บัวสาย	Red indian waterlily	NYMPHAEACEAE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัววิคตอเรีย	Giant water lily	NYMPHAEACEAE
ค่าน้ำชอห้อย	Water canna	MARANTACEAE
บัวหลวง	Sacred lotus	NELUMBONACEAE

จากการสรุปและวิจารณ์ผลข้างต้นพบว่าพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวบางชนิดสามารถเจริญเติบโตได้ทั้งในที่แดดจัดและแดดร่มรำไร รวมทั้งพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตได้ดีบริเวณขายน้ำทั้งที่ระดับต้นเขินจนถึงระดับลึก อีกทั้งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับประเภทหัวที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นจึงต้องทำการตัดแต่งดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เช่นการตัดใบเหี่ยวเน่า หรือ ดอกที่โรยแล้วทิ้ง และอีกส่วนที่ต้องทำการตัดแต่งคือส่วนที่ใช้ในการขยายพันธุ์คือ หน่อเหง้า บางชนิดมีการขยายพันธุ์โดยการให้หัวซึ่งหัวนี้จะมีการพักตัว ฉะนั้นจึงต้องเก็บรักษาคุณภาพไว้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตต่อไปของพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการวารสารบ้านและสวน. 2525. สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย. อมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.
- กัญจนา แซ่เตียว. 2549. ไม้ดอกประเภทหัว. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพมหานคร.
- กล้วยไม้ดิน. 2548. เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org>. 20 มีนาคม 2550.
- ชมรมพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ. 2536. ไม้ดอกในอาคาร. สำนักพิมพ์ยูไนเต็ดบุ๊กส์, กรุงเทพมหานคร.
- ชมรมพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ. 2536. ไม้ใบประดับภายในอาคาร. สำนักพิมพ์ยูไนเต็ดบุ๊กส์, กรุงเทพมหานคร.
- ณพร ดำรงค์ศิริ. 2536. พฤกษอนุกรมวิธาน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- ดอกไม้เมืองหนาว. 2539. เข้าถึงได้จาก : <http://kanchanapisek.or.th>. 10 มกราคม 2550.
- เต็ม สมิตินันท์. 2544. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย. สวนพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพมหานคร.
- นพดล จรัสสัมฤทธิ์. 2537. ฮอโมนพืชและสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช. สำนักพิมพ์รั้วเขียว, กรุงเทพมหานคร. 16 หน้า
- นันทิยา สมานนท์. 2535. คู่มือการปลูกไม้ดอก. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ปิฎกฐะ บุนนาค. 2511. ไม้ดอกไม้ประดับ. อมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพมหานคร. 5-10 หน้า
- พรรณไม้งามที่วังตะไคร้. 2548. เข้าถึงได้จาก : <http://www.wangtakrai.com>. 28 ธันวาคม 2549.
- มูลนิธิโครงการหลวง. 2543. เข้าถึงได้จาก : <http://www.doikhram.com>. 23 มกราคม 2550.
- ไม้ดอกไม้ประดับ. 2550. เข้าถึงได้จาก : <http://www.eto.ku.ac.th>. 10 กุมภาพันธ์ 2550.
- ไม้ประดับ. 2550. เข้าถึงได้จาก : <http://www.doae.go.th>. 25 กุมภาพันธ์ 2550.
- วิจิต สุวรรณปรีชา. 2531. การปลูกไม้ตัดดอกเล่มที่ 1. บริษัทอักษรภาพพัฒนจำกัด, กรุงเทพมหานคร.
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม. 2536. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในเมืองไทย. สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, กรุงเทพมหานคร.
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม. 2536. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในประเทศไทย. อมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม. 2536. พจนานุกรมสมุนไพรไทย. สำนักพิมพ์สุริยธรรม, กรุงเทพมหานคร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศุกร เหมินทร์. 2548. ไม้จัดสวน. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพมหานคร.
- สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2538. หลักสรีรวิทยาของพืช. มหาวิทยาลัยเกษตร, กรุงเทพมหานคร.9 หน้า
- สมเพียร เกษมทรัพย์. 2522. การปลูกไม้ตัดดอก. คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุนทร ปุณโณทก. 2528. ต้นไม้เพื่อศิลปะ. สำนักพิมพ์ภาสิด จำกัด, กรุงเทพมหานคร.
- สมสุข มัจฉาศีพ. 2536. ไม้ดอกไม้ประดับ. แพร่วิทยา, กรุงเทพมหานคร.
- สุชาดา ศรีเพ็ญ. พรรณไม้น้ำ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- สุดฤดี ประเทืองวง. 2527. โรคพืชทั่วไป และบทปฏิบัติการ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- เสรี ทรัพย์สาร. 2522. การจัดสวนในบ้าน. บ้านและสวนแพรวบริษัทจำกัด, กรุงเทพมหานคร.
- อุไร จิรมงคลการ. 2542. พรรณไม้น้ำ. บ้านและสวน, กรุงเทพมหานคร.
- อุไรและคณะ. 2540. ไม้ดอกไม้ประดับ. บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, กรุงเทพมหานคร.13 หน้า
- เอี่ยมพร วิสมหมายและคณะ. 2542. พรรณไม้น้ำงามภูมิสถาปัตยกรรม. สมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร.
- Armitage, Allan M. 2003. Specialty cut flower. Timber Press, Inc. Portland.
- Greg Speichert and Sue Speichert. 2004. Encyclopedia of water garden plants. Tember Press Inc, Portland
- Mitchell, Susanne. 1984. The best of house plants. The Hamlyn Publishing Group Limited, England.
- Muller-Idzerda, A.C. 1981. Decorateing with plants living colour in the home. ABM typographys Ltd, Netherland. p 8 -25
- Ward, Frank. 1973. Indoor plants. Triune books, London.
- Wilson, Jim. 1990. Landscaping with container plant. Houghton Mifflin comny, Newyork.